NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 20 גראשען

12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 232 | Łódź, Niedziela, 11 października 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, זונטאג פ' נח כ"ה תשרי תרצ"ז | 14-טער יאהרגאנג

אראבישער אויבערשטער ראט בעשלאסען
פון מאנטאג אפצושטעלען דעם שטרייק
טעראריסטען-פיהרער ערקלערען „וואפענשטילשטאנד"
אויף דער צייט פון דער ארבייט פון דער קעניגליכער קאמיסיע

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
דער אויבערשטער אראבישער ראט האט אויף דער היינטיגער זיצונג איינשטימיג בעשלאסען צו פערעפענטליכען א מאניפעסט, אז פון מאנטאג אן זאל אפגעשטעלט ווערען דער אראבישער שטרייק.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
ס איז פערעפענטליכט געווארען אן אויפרוף פון אראבישען הויפט־קאמיטעט צו דער בעפעלקערונג מיט דער אויפפאדערונג צוריקצופיהרען מאנטאג צו דער ארבייט. דער אויפרוף דערמאהנט, אז דער שטרייק איז ארויסגערופען געווארען. צוליב דער סכנה, וואס האט געדראהט די פאליטישע רעכט פון די אראבער אין פאלעסטינא. דער קאמיטעט רייסט איבער דעם שטרייק, רעכנענדיג אויף דער אינטערווענץ און אונטערשטיצונג פון די הערשענדע אראבישע מלוכות.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
„דבר" האט היינט פערעפענטליכט א לענגערן בעריכט וועגען א בעשלוס, וואס עס איז אנגענומען געווארען פון די פיהרער פון די אראבישע טעראריסטען אויף א צוזאמענפאהר, וואס איז פארגעקומען אין די בערג פון טול־כרם. אין דעם בעשלוס ווערט געזאגט: נעמענדיג אין אכט, אז דער אראבישער אויבער־ראט, ווי אויך די אראבישע מלכים זענען געקומען צו א הסכם מיט דער לאנדאנער רעגירונג, בעשליסען די פיהרער פון די טעראריסטען נישט צו שטערען דעם דאזיגען הסכם בכדי צו געבען דער קעניגליכער קאמיסיע א מעגליכקייט אדורכצופיהרען איהר ארבייט. דעריבער וועלען די אראבער איבער־רייסען די טעראר-אקציע, וואס דארף בעטראכט ווערען אלס א וואפענשטילשטאנד אויף דער צייט פון דער ארבייט פון דער קאמיסיע.
אויב די עמפעהלונגען פון דער קעניגליכער קאמיסיע וועלען זיין גינסטיג פאר די אראבער וועלען זיי אוועקווארפען דאס געוועהר, אין נעגאטיוון פאל וועלען זיי ווייטער אויפנעמען דעם קאמף.

יוד. אגענץ זאל בעקומען סערטיפיקאטען
אלס א קאנטא אויפ'ן נייעם שעדיול
רעגירונג זאל שליסען מיט דער געהילפס-פאליציי קאנטראקטען אויף 18 חדשים

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
ווי יט"א דערוויסט זיך, קומען איצט פאר אונטערהאנדלונגען צווישען דער יודישער אגענץ און דער ארץ-ישראל רעגירונג וועגען שעדיול אויף דעם האלבען יאהר פון אקטאבער ביז מערץ 1937. די יודישע אגענץ האט נאך נישט געמאכט איהרע פארשלאגען פנוגע דעם שעדיול.
עס איז זעהר ווארשיינליך, אז אין דער קומענדיגער וואך וועט די יודישע אגענץ בעקומען א געוויסע צאהל סערטיפיקאטען, א קאנטא אויפ'ן נייעם שעדיול.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
מיטטיילענדיג וועגען דעם, אז די א"י-רעגירונג האט אראפגענומען פון דער טאג-ארדנונג די פראגע וועגען פראקלאמירען קריגס־צושטאנד אין א"י און אז זי וועט זיך בעגנוגענען מיט איינפיהרען אקופא־ציע־צושטאנד אין געוויסע קרייזען, אינפארמירט דער „הפקר", אז די ציוויל־רעגירונג האט אויסגעארבייט א ספעציעלען פלאן פאר די מיליטער־קאמאנדירען צו ליקווידירען די אונרוהען אין משך פון א האלב יאהר, ווי עס הייסט, אז אין משך פון דער צייט וועט די מיליטער־מאכט, אז אין משך פון דער צייט וועט נעלונגען איינצושטעלען אין א"י רוה און ארדנונג. ווי „הפקר" טיילט ווייטער מיט, האט די רעגי־רונג פרעה צו שליסען מיט די מיטגלידער פון דער געהילפס־פאליציי - ווערביהטער יודישער נעהילפס־פאליציי (גפירים) קאנטראקטען אויף אנדערטהאלבען יאהר ריהען. און אז פאר א העלפט פון דער געהילפס־פאליציי האט די פאליציי - אינטענדאנטור שוין בעשטעלט מונ־

בלוטיגע שלאכטען מיט אראבישע באנדעס
20 אראבער דערהרגעט געווארען ביי טול-כרם

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
אין פערשידענע פונקטען פון לאנד זענען פאר־געקומען בלוטיגע שלאכטען מיט אראבישע טעראר־ריסטישע באנדעס. נעבען טול־כרם איז פארגעקומען א שלאכט, בעת וועלכער 20 אראבער זענען דער־הרג'עט געווארען, 40 זענען גענומען געווארען אין געפאנגענשאפט.
אין דזשענין זענען 2 ענגלישע מיליטער־אפטי־לונגען בעפאלען געווארען דורך אראבישע באנדעס, וועלכע האבען זיך פערבאריקאדירט אויפן שאסע, וועלכער איז מינירט געווען.
ס'זענען אנגעקומען טאנקען און מיליטער, וועל־כע האט די אנפאלער צוטריבען.
טעראריסטען זענען אויך בעפאלען א ענגלישען פאטרויל נעבען חברון, 3 ענגלישע זעלנער און א פאר לייציאנט זענען פערוואונדעט געווארען, די פערלוס־טען פון די אראבער זענען נישט בעקאנט.
טעראריסטען האבען אונטערגעצונדען א האלץ־לאגער נעבען יפו, די שומרים, וועלכע האבען גע־לאשען די שריפה זענען בעשאסען געווארען.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
אין משך פון היינטיגען טאג (מיטוואך), זענען אין א"י ווידער פארגעקומען א ריהע אראבישע טער־ראר־אקטען.
נעבען חברון האט א גרופע פון 5 אראבער אנ־געגריפען א מיליטער - פאטראל, צו וועלכען די אראבער האבען געשאסען. דאס מיליטער האט געענטפערט מיט פייער און איין אראבער דערהרג'עט, צוויי אראבער זענען פערוואונדעט געווארען. אייניגע פון די פערוואונדעטע האבען די אנטלויפענדע אראבער מיט זיך מיטגענומען.
אראבישע טעראריסטען האבען היינט געשאסען צום זעהר פאפולערען אראבישען געהילף־סופער־אינ־טענדענט פון דער פאליציי אין חיפה, כאלין־באסא דאלאושאן. דער אראבישער פאליציי־אפיציר איז א שווער־פערוואונדעטער געבראכט געווארען אין שפי־טאל.
אראבישע טעראריסטען האבען היינט אויסגע־פיהרט בעוואפענטע אנגריפען אויף די יודישע ישו־בים נוה שלדם, אויף די פרדסים אין דער נאהענט פון תל-מאנד און אויף דער אגראר־שול אויפ'ן הר־תבור. אלע אנגריפען זענען אפגעשטויסען געווארען דורך דער יודישער זעלבסטשוץ. קיין קרבנות אויף דער יודישער זייט זענען נישט געווען, אין איין ארט זענען בלויז דערהרג'עט געווארען שטליכע סיה.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
אן אראבישער פאליציאנט איז ערמארדעט גע־ווארען דורכ'ן אראבישען המון אויפן שטח פון אמאר מטטשעט. דער אנפאלער איז אנטלאפען.

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראפיש)
היינט איז פארגעקומען דער פראצעס נעגען 2 אראבער, וועלכע זענען בעשולדיגט געווארען אין ערמארדען דעם יוד גאטעסמאן. צוליב מאנגעל אין בעווייזען זענען ביידע בעשולדיגטע בעפרייט גע־ווארען.

דעם 7-טען אקטאבער ד. י. איז נאך קורצע ליידען געשטארבען
נ"ע מיכאל קרישע
איז עלטער פון 75 יאהר.
די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, דעם 11-טען אקטאבער 1936, 1 א זייגער בייטאג פון טהרה-הויז. וועגען וואס עס טיילען מיט איז גרויס צער
די איז טיפען טרויער פערבליבענע
פרוי, קינדער, איינקלעך און פאמיליע

דער שווערגעטראפענער פאמיליע מאראקא, צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאן און פאטער
נ"ע בנימין יוסף
דריקט אויס דעם טיפסטען ביילייד
F-ma M. Sz. Herszenberg S-wie i Halberstadt
PRZEMYSŁ WEŁNIANY.

לאָדזשער קהלה=וואַהלן אָפּגעלייגט אויף אַ יאָהר
בעשל״וס פון בילדונגס=מיניסטעריום

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש)

פון גאַנץ זיכערע קוועלען דערוויסט זיך איינער קאָרעספּאָנדענט, אַז דאָס בילדונגס-מיניס-טעריום האָט שוין אָנגענומען אַ בעשלוס אָפּצולע-גען די קהלה-וואַהלען אין לאָדז אויף אַ יאָהר צייט. דער דאָזיגער בעשלוס וועט מאָנטאָג מיט-געטיילט ווערען דער לאָדזשער וואָיעוואָדזשטוואָ.

האַנדעלס-אָפּמאַך צווישען ארץ-ישראל און רומעניען

בוקאַרעשט, 10 (יט״א טעל.)

היינט איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער האַנדעלס-אָפּמאַך צווישען ארץ-ישראל און רומעניען. ארץ-ישראל וועט אימפּאָרטירען קיין רומעניען פאַר 150 טויזענד פונט ציטרוס-פּרוכטען און רומעניען וועט שיקען קיין ארץ-ישראל פאַר 3 מיליאָן לֵיי הילצערנע קעסטלעך.

געשטאָרבען הרב משה מעכעל קאַהן

וואַרשאַ, 10 (טעלעפאָניש).

אין עלטער פון 72 יאָהר איז געשטאָרבען הרב משה מעכעל קאַהן. ער איז געווען 35 יאָהר מורה-הוראה אין וואַרשע.

דער נפטר איז געווען אַן אייניקעל פון פער-שטאָרבענעם רב פערלמוטער און נאָהנטער פריינד פון גערער רבי. צו דער לויה, וואָס וועט פאָר-קומען זונטאָג קומט צו פאָהרען דער גערער רבי.

דערשאָסען אַ ייד
אין דער נאַכט פון הושענא=רבה

ראָוונאָ, 10 (יט״א טעלעגראַפיש).

אין דאָרף באַסאָוו הינטער ראָוונאָ איז הושענא-רבה ביינאַכט דערשאָסען געוואָרען דער יודישער יונגערמאַן אברהם ראָזענבלום, 30 יאָהר אַלט. ראָזענבלום איז געזעסען ביי זיך אין דער וואָהנונג ביים טיש און געזאָגט תהלים, פּלוצלינג האָט אימיצער פון דרויסען דורכ׳ן פענסטער אַריינגעשאָסען און ראָזענבלום איז געפאַלען טויט אויפ׳ן אָרט. די פּאָ-ליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג.

ענטוישונג ביי די אַראַבישע עקסטרעמיסטען

ירושלים, 10 (יט״א טעלעפאָניש)

די ערקלעהרונג פון אויסערן-מיניסטער פון איראַק נורי-פּאַשאַ אין דער פעלקער-ליגע האָט אַרויסגערופען לעבהאַפטע קאָמענטאַרען אין די אַראַבישע קרייזען. מ׳רעכענט דאָס פאַר דורכפאַל פון די עקסטרעמיסטען, וועלכע האָבען זיך גערע-כענט, אַז נורי-פּאַשאַ וועט זיי שטיצען.

דיקטאַטור אין עסטרייך?

לאָנדאָן, 10 (טפּ. טעל.)

רייטער מעלדעט פון ווין: קאַנצלער שוש-ניג איז איבערגעלאָזט געוואָרען דער איינציגער דיקטאַטאָר פון עסטרייך, ער האָט איבערגענומען כמעט אַן אומבעגרענעצטע מאַכט דורך צוויי וויכ-טיגע פעראָרדנונגען: 1) דורך אויפלעזען די היימ-וועהר, 2) דורך אַפּנעהמען אַ שבועה ביי אַלע מיטגלידער פון קאַבינעט, דערונטער די געוועזענע מיטגלידער פון דער היימוועהר, וואָס האָבען זיך פערפליכטעט צו לאָיאַליטעט לגבי דעם קאַנצלער.

דער הינטער-קוליסען-קאַמף אַרום דעם הויף-קאָמיסאַריאַט פאַר די פּליטים-ענינים.

גענף, 10 (יט״א טעל.)

הינטער די קוליסען פון דער קאָמיסיע איז געפיהרט געוואָרען אַ קאַמף וועגען דער צוקונפט פון הויף-קאָמיסאַריאַט פאַר די פּליטים-ענינים. די פראַנצויזישע רעגירונגען האָבען פערלאַנגט, אַז דער הויף-קאָמיסאַריאַט פאַר פּליטים-ענינים זאָל אָפּגעטיילט ווערען פון דער פעלקער-ליגע. דער שטאַנדפּונקט איז אָבער נישט אַדורכגעגאַנגען. דער בודזשעט פון הויף-קאָמיסאַר פאַר פּליטים-ענינים איז בעשטימט געוואָרען אויף 4850 פונט, אַלס הויף-קאָמיסאַר וועט ווייטער בעשטימט ווע-רען מאַלקאָלם.

Togal

היילט ביי׳ק טאָגאַל! ביי פאַרקילונג, היץ, ביי ברעכען אין די ביינער

וועסטעפּאַן איז האָבען גוטע נוצן. טאָגאַל-טאַבלעטען נוצט מען אויך ביי רעוומאַטיזם, אַרטריטיזם און פאָדאַגרע. טאָגאַל שטילט דעם ווייטאָג און פאַרלייכטערט די ליידן.

Doktór Z.

HENRYKOWSKI

ספעציעל-אַרצט פאַר מענער - שוועכע, ווענערישע און הויט-קראַנקהייטען

טראַוגוטאַ 9. טעל. 262-98

נעמט אָן פון 8—1 און פון 5—9 אָוונט
זונטאָג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

Dr. med. Trepman

ספעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעמט אָן פון 8—11 נאָכמ. און פון 6—8 אָווע

Dr. Zalcwasser

כירורג

CEGIELNIANA 19, tel. 125-27

נעמט אָן פון 1—2 מיטאָג און פון 4—6 אָוונט

בעקאַנטמאַכונג!

צום הערבסט= און ווינטער=סעזאָן האָט דאָס שיך=געשעפט בעוואוסטע

צוגעגרייט אַ קאָלאָסאַלען אויסוואַהל שפּאַציר- און ספּאָרט-שיך לויט די לעצטע מאָדעלע.

A. Ogórek

Łódź, Zawadzka 11
tel. 202-86.

צוגענגליכע פרייזען אַ ספּעציעלע אָפּטיילונג פון מענער-שיך.

אויפפאָדערונג!

דער יוד. געפליגעל-הענדלער-פעראיין אין לאָדז, פּולנאָצנאַ 25

פאָדערט אויף אַלע זיינע מיטגלידער צו קומען היינט, זונטאָג, דעם 11 אָקטאָבער 1936, 12 אַ זייגער פּאַרמיטאָג צו דער

פערזאַמלונג

וועלכע קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל, פּולנאָצנאַ 25. וועגען דער פראַגע:

„ווער וועט האָבען דאָס רעכט צו האַנדלען נאָך 1-טען יאַנואַר 1937 מיט ריטועל-געשחטענע געפליגעל?

בעמערקונג: ס׳איז נויטיג מיטצוברענגען דעם פּאַ-טענט פון 1936 און די פּאַטוויערדזעניע זגלאָשעניע (קאָנצעסיע).

די פערוואַלטונג.

א האַנדעלס-לאָקאַל צו מאַכער

וואָס בעזיצט אַ 120 מאַשין, קאָן זיך מעל-דען פּאָלורניאָווע 18 וו. 51.

אַכטונג, פאַרבען-הענדלער!
עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז דאָס בעוואוסטע פאַרבען-געשעפט א. ס.

„ל. ה. בערגער"

לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39

איז ווידער געעפענט און עמפּפעהלט זיך די געעהרטע לאָדזער און פּראָווינצער קונדשאַפט.

דעם ה׳ אברהם שולמאַן

עקספּעדיענט פון דער פירמע ק. אָנשטאַדט צוליבן טויט פון זיין אונפערגעסליכער

פרוי

דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיהל מיט די ווערטער המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים. די פערוואַלטונג

פון לאָדזער יודישע ביר-האַלע-בעזיצער-פעראיין, בושעשינער 16.

אַכטונג, פאַבריקאַנטען!!!

פון בוימוואָל – וואָלענע און זיידענוואַרען

רוטינירטער קראָקעווער פערטרעטער וועלכער בעזיצט ערשטקל. רעפערענצען זוכט פערטרעטונגען

אויף קראָקעווער וואָיעוואָדשאַפט. אָפערטען שריפטליך אין אַדמינ. פון „פאָלקסבלאַט" פאַר Nr. / 00

אַכטונג אַכטונג

100-טער מעבשען

האָבען זיך שוין איבערציינט, אַז די בעסטע היגיענישע טאַפּטשאַנען, מאַזעטקעס און מאַטראַצען

ווי אויך פערשידענע טאַפּעציר-אַרבייט קענען נאָר צו בעקומען אין דער 1-טער לאָדזער ווערקשטאַט פון אויסגעבעסערטע היגיענישע טאַפּטשאַנען און מאַטראַצען

„ZURMA" א. פ.

אינה. ל. מרוז

Łódź, Cegielniana 58
telefon 178-21.

סאָלידע און פינקטליכע אויספיהרונג!

בעקאַנטמאַכונג.

דאָס קאָנצעסיאָנירטע בימשריפטען-ביוראָ צו דער געריכטס- און אַדמיני-סטראַטיוו. אינסטאַנצען פון

SALOMON ZALCMAN

איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון 1-טען סעפּטעמבער ד. י. פון זגערזשער 23 אויף זגערזשער 50

געדענקט, שטשעשליווי

ביי

אַ גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע ביליגער און טאָמאַשאָווער סחורות

אויף אַנציגער און פאַלטענס

פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען

מיט 30% ביליגער

קומט און איבערציינט אייך!

R. Szczęśliwy

לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 09-156.

געדענקט פראַנט II שטאָק.

Wzorowe Przedszkole w morgowym ogrodzie „Świat Dziecięcy"

przy 7 kl. Pryw. Szkole Powszechnej

KLARY WOLFSONOWEJ

w Łodzi, POŁUDNIOWA 26, tel. 207-86.

Zajęcia rozpoczęte.
Zapisy do obu Szkół przyjmuje kancelarja codziennie od 9—2 i od 4—6.
Uwaga: Prosimy odwiedzić nasze Przedszkole.

7 קל. רעליג. העברעאישע שולע=גאָרטען פאַר מיידלעך

ק. וואָלפזאָן

פּאָלודניאָווע 26, טעל. 207-86

דיר. יודאַאיסט. י. נ. קאַמיעניץ

ס׳ווערען ג״ך אָנגענומען שילערינס:
1) אין דער פרעבעל-שול א. נ. „קינדער-וועלט"
2) אין דער 7-קל. פאָלקס-שול העברעאיש-פּוילישער אונטערריכט
3) אין דעם העכערען אַבסאָלווענטען-קלאַס פאַר קינדער, וואָס האָבען געענדיגט 7 קל. פאָלקס-שול.

וויכטיג פאַר אַלע!

דרוקערײַ בראַמבערג

8 - לאָדז - 8
ציגעלניאַנאַ

טעלעפאָן 09-255.

טריקאָטאַזש-פּוחרים
טריקאָ-עטיקעטען

קאָנפעקציאָנערען
טיטען-עטיקעטען

שטרומפּ-פאַבריק. שטרימפּ-באַנדעראָלען

שניידער-מוסטער
מאָס-ביכער

בעקער-טיימער
ברויט-עטיקעטן

העמ-פאַבריק. טערשיר. עטיקעטן און טיטען

בריפּבויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען ווי אויך חתונה-קאַרטען צו ביליגע פרייזען.

לאָדזער נעז. פאַר אויפזיכט „שומרי הדת" איבער אַרימע יוד. קינדער

נ. זאַזשעטשקאַ 18

מאַכט בעקאַנט, אַז זונטאָג, דעם 18 אָקט. ד. י. 3 נאָכמ. צום 1-טען טערמין און 5 נאָכמ. צום 2-טען טערמין, גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער, וועט פאָרקומען אין פעראיינס-לאָקאַל די יעהרליכע

אַלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג:

1) ערעפנונג, 2) וואַהל פון אַ פאָרזיצער, 3) לעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער פריהערער פערזאַמלונג, 4) טעטיג-קייטס-בעריכט פון דער פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע. 5) בודזשעט פאַר׳ן יאָהר 1936/7, 6) וואַהלען פון אַ נייער פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע, 7) פרייע פאָרשלאָגען.

די פערוואַלטונג.

גאַרדינען

קאַפּעס, שטאָרען און טישטיכער

אין אַ גרויסער אויסוואַהל עמפּפעהלט

M. Goldbart

Piotrkowska 62, tel. 135-35.

נייע דעוואלואציע פון פונט און דאלאר?

בערלין, 10 (ספ. טעל.)
די דייטשע פרעסע באַטירט היינט א קלאַנג, וואָס איז איבערגעגעבן געוואָרען דורך די שווייצארישע אַגענטור, דאָס עס ווערט פאָראויסגעזעהען א נייע דעוואלואציע פון ענגלישען פונט און אַמעריקאַנישען דאָלאַר. דער קורס פון פונט זאָל פערקלענערט ווערען פון 10 ביז 15 פראָצענט, דאָס אַדורכפיהרען די נייע דעוואלואציע זאָל פאָרקומען טראָץ דעם פראַנצויזיש־ענגליש־אַמעריקאַנישען וואַלוטע אָפמאַך, און דאָס שוין אין דער באַהעפטסטער צייט. לויט אינפאָרמאַציעס פון דיזעלבע קוועלען, גלויבט מען אָבער נישט אין די שווייצאַרישע קרייזען, אז אמעריקא זאָל זיך דעצידירען אויף א נייע דעוואלואציע פון דאָלאַר.

WYGODĘ • BEZPIECZEŃSTWO
daje własna
KASETKA (SAFES)
Informacje: P. K. O. ODDZIAŁ w ŁODZI
Al. Kościuszki 15.

פאלקאָווניק דע לאַ ראָק ווערט אַנגעקלאַגט

אין צורים אויפלעבען די אויפגעלעזטע פאשיסטישע ליגעס

פאריז, 10 (ספ. טעל.)
פאלקאָווניק דע לאַ ראָק און 6 מיטגלידער פון אויספיר־קאָמיטעט פון דער פראנצויזיש־געזעלשאפט ליבער פּאַרטיי האָבען בעקומען א מעלדונג, אז זיי ווערען אָנגעקלאָגט אין צוריקשטעלען די טעטיגקייט פון די אויפגעלעזטע ליגעס און צו רופען צו גאסען־צוזאַמענלויפען.

באַאונרוהיגונג אין פראַנקרייך צוליב קאָמוניסטישע פערזאַמלונגען אין עלזאַס און לאָטרינגען

פאריז, 10 (ספ. טעל.)
ביז 9 א זייגער אין אָוונט האָבען די פאָליטישע קרייזען פון פאריז נישט געהאַט קיין שום גענויערע אינפאָרמאַציעס פון עלזאַס לאָטרינגען, וואו עס קומען פאָר קאָמוניסטישע פערזאַמלונגען, וואָס זאָגען ער־לויבט געוואָרען דורך דער רעגירונג. נאָר איינע פון זיי האָט א גרעסערע בעדייטונג און נעמליך די פערזאַמלונג אין מעץ, וואו עס האָט געהאַט דער גענע־ראַל־סעקרעטאַר פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, טאָרעז. אין אַלע ערטער פון עלזאַס און לאָטרינגען זענען אָנגענומען געוואָרען די ווייטגעהענדסטע פערהיטונגס־מיטלען. די גרעסטע מורא רופט אַרויס מעץ, פון וואו דער מער האָט שבת אַלאַרמירט טעלעגראַפיש דעם פרעמיער, אינערן־מיניסטער און אפילו דעם פּרעזידענט פון דער רעפובליק, בעטענדיג צו פערוועהרען די קאָמוניסטישע פערזאַמלונגען, וועלכע קענען הערפיהרען צו געוואַלדיגע צוזאַמענשטויסען צווישען די קאָמוניסטען און זייערע געגנער.

רעזאָלוציע פון דער פעלקער־ליגע

וועגען דער ענטוויקלונג פון דער יודישער נאַציאָנאלער היים אין ארץ־ישראל

זשענעווע, 10 (יט"א טעלעפאָניש)
אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער פעלקער־ליגע איז אָנגענומען געוואָרען די רעזאָלוציע פון דער זעקסטער קאָמיסיע.
אין דער רעזאָלוציע ווערט געזאָגט, אז דער פוילישער דעלעגאַט האָט אַרויסגעוויזען זיין גרעס־טען אינטערעס פאַר דער ענטוויקלונג פון דער יודישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ־ישראל. דער פוילישער דעלעגאַט איז אויך אַרויסגעטרעטען פאַר געפינען נייע איינוואַנדערונגס־פּלעצער פאַר די יודען פון מזרח און צענטראַל־אייראָפּא. אויך אַנ־דערע דעלעגאַטען זענען אַרויסגעטרעטען פאַר דער וויכטיגקייט פון דער יודישער עמיגראַציע. זיי זע־נען אויך אַרויסגעטרעטען פאַר אָפּשאַפען דעם דו־אַליזם אין פּאַלעסטינא אויף דעם אופן, אז ס'זאָל גאַראַנטירט ווערען פאַר יודען די נאַציאָנאַלע היים און פאַר די אַראַבער זייער רעכט.
דער בריטישער דעלעגאַט האָט ערקלערט, אז צוליב די איצטיגע בעדינגונגען אין פּאַלעסטינע קען ער נישט אָנגעבען קיין גענויעם בעריכט וועגען דער לאַגע, די ענגלישע רעגירונג וועט אָבער קומען מיט א גענויען בעריכט גלייך נאָכדעם ווי די קעניגליכע קאָמיסיע וועט פערענדיגען איהר אַרבייט. צוליב דעם האָט די ענגלישע דעלעגאַציע געפאָדערט צוזיפרופען נאָכדעם א דרינגענדע זי־צונג פון דער מאַנדאַט־קאָמיסיע.

לאָדזשער „גדול" אדוו. קאָוואַלסקיס אַרויסטריט אין ווארשא

צושלאָגען און פערוואונדעט יודישע דורכגעהער און אויסגעהאַקט שויבען

ווארשא, 10 (טעל.)
די ענדעקעס האָבען אויף מי־וואָך אין אָוונט געראָפען א פערזאַמלונג אין זאַל פון דער היגענישער געזעלשאַפט. ס'האָט דאָרט געזאָלט רעדען דער ענדעקישער גדול פון לאָדז, דער אַדוואָקאַט קאָ־וואַלסקי.
ווען אדוו. קאָוואַלסקי האָט גענומען רעדען, זענען פאָרשטעהער פון דער מאַכט [ ] אריין אין זאַל פאָדערענדיג פאַנאַנדערלאָזען די פערזאַמ־לונג, ווייל דאָס איז נישט קיין געשלאָסענע פער־זאַמלונג פון בלויז פּאַרטיי־מיטגלידער.
די פערזאַמעלטע ענדעקעס האָבען גענומען זינגען דעם פוילישען הימן און דעם ענדעקישען „יגעגוד־הימן".
דער פאָרזיצער האָט געמאָלדען, אז די פער־זאַמלונג ווערט פאָרטגעזעצט ווערען אין ענדעקישען פּאַרטיי־לאָקאַל, זלאָטע 30. [ ]
דער עולם האָט זיך געלאָזט מאַרשירען אויף זלאָטע 30. ביי עק שוו. קושיסקע און מאַזאָוויעצקי זענען דורך די ענדעקעס צעשלאָגען און פערוואונ־דעט געוואָרען דער הענדלער שבתי גרויסזינגער (פלאַץ מיראָווסקי 1) און דער סטודענט יעקב פריד מאַן (פּאַוויע 18). ביידע האָבען בעקומען וואונדען אין קאָפּ.
אין פאַרטיי־לאָקאַל אויף זלאָטע 30 האָבען גערעדט אדוו. קאָוואַלסקי און רעדאַקטאָר סאַה.
בעת'ן צוריקגיין פון דער פערזאַמלונג זענען די ענדעקעס בעפאַלען אויף זלאָטע גאַס יודען און זיי מוראדיג געשלאָגען.
יעדע ווילע האָט מען געהערט הילף־רופען פון צושלאָגענע און פערוואונדעטע יודען.
א מחנה פון עטליכע צענדליג ענדעקעס האָ־בען מיט שטיינער און אייזענס אויסגעהאַקט די שויבען אין טיער־פענסטער, ווי אויך אין עטליכע יודישע וואוינונגען.
נאָכדעם איז אָנגעקומען דאָס „בלויע קעטשעד" מיט פּאָליציי, וועלכע האָט דעם ענדעקישען המון פאַנאַנדערגעטריבען.

לעצטע ידיעות פון א"י

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראַפיש)
דער הויך־קאָמיסאַר וואוקאָפּ האָט היינט בעזוכט דעם תימנישען ישוב אין רחובות. ער האָט אויסגע־דריקט זיין צופרידענקייט צוליב דער ענטוויקלונג פון דער שיך און מעבעל־פאַבריק. דער הויך־קאָמיסאַר האָט אויך געשמועסט מיט די יהדישע פלאַטאַטאָרען וועגען די אויסזיכטען פון דעם היי־יעהריגען אָראַנזשען־שניט.

* * *

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראַפיש)
דער ווייטדיסטריקט קאָמיסאַר פון שכם האָט צו זיך איינגעלאַדען דעם בירגערמייסטער פון שכם, פאַר וועלכען ער האָט זיך ענטשולדיגט דערפאַר, וואָס דער קאָמענדאַנט פון מיליטערישען גאַרניזאָן אין שכם האָט דעם בירגערמייסטער געהייסען א גאַנצע נאַכט שטעהן אויף א דאַך נעבען צוויי האַרמאַטען אלס שטראָף דערפאַר. וואָס יענע נאַכט איז דאָס מי־ליטער זיבען מאָל אָנגעגריפען געוואָרען מיט פייער דורך טעראָריסטען־באַנדעס.

* * *

ירושלים, 10 (יט"א טעלעגראַפיש)
אין נתניה האָט זיך שוין אָנגעהויבען דער בוי פון מיליטער־קאַזאַרמעס פאַרן מיליטער. די בוי־אַרבייטען ווערען אויסגעפיהרט דורך דער הסתדרות־העובדים. דערווייל ווערען ביי די בוי־אַרבייטען בע־שעפטיגט 200 אַרבייטער. אינמיטען זאָל זייער צאָהל פערגרעסערט ווערען ביז 500.

Gabinet Kosmetyczny
I. NAMIOTOWA
POWRÓCIŁA.
Narutowicza 11,
front, I piętro.

בעשטראָפט 7 כוליגאַנעס פון גלאָוונע

דאָס קרייז־געריכט אין לאָדז האָט נעכטען, אונטער'ן פאָרזיץ פון ריכטער בראָון, בעהאַנדעלט דעם פּראָצעס געגען 7 אָנגעקלאַגטע כוליגאַנעס פון גלאָוונע, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין אַרויסרופען אוואַנטורעס, שלאָגען יודען, אַנטקעגענשטעלען זיך דער מאַכט אד"ג.
אין בעשולדיגונגס־אַקט ווערט דערצעהלט:
דעם 31 מאַי ל. י. האָט זיך נאָך א פער־ווייליגונג פון די פייערלעשער אין גלאָוונע א גרופּע אַנטיילנעהמער געלאָזט אין גאַס אריין און גענו־מען שלאָגען יודען.
מען האָט אַלאַרמירט די פּאָליציי, וועלכע האָט דעלעגירט א פּאַר פּאָליציאַנטען אויסצופאָר־שען דעם ענין. דער פּאָליציאַנט טשעסלאַוו יאַ־וואָרסקי האָט בעמערקט, אז א געוויסער הענריק טשיזשעווסקי האָט געשלאָגען א יודען, דער פּאָ־ליציאַנט האָט פערהאַלטען דעם אוואַנטורניק. דאַ זענען אָבער אָנגעקומען די חברים פון כוליגאַן א געוויסער סטאַניסלאַוו פּעלקאַ און טשעסלאַוו פלאָרטשאַק, וועלכע האָבען פערזאַמעלט אַרום זיך אַנ'עולם פון א 150 ביז 200 מענשען און זיי האָבען געפּרובט אָפּשלאָגען ביי דער פּאָליציי דעם אַרעסטירטען.
אויף די פּאָליציאַנטען זענען אָנגעפאַלען פונם המון יאַנינא נאָוואַקאָווסקאַ, איגנאַצי פּעלקאַ, אדאַם פלאָרטשאַק, היפּאָליט וועסאָלאָווסקי און אַנדערע.
דער פּאָליציי האָט זיך דאָך איינגעגעבען צו בעהערשען די לאַגע און צו אַרעסטירען די אַלע אוואַנטורניקעס.
די אַלע אָנגעקלאַגטע אין אַנטיסעמיטישע עקסצעסען און אין אַנטקעגענשטעלען זיך דער פּאָ־ליציי האָט פערטיידיגט פון אַמט אדוואָקאַט דאַנ־ציגער. עס זענען צום פּראָצעס אַרויסגערופען גע־וואָרען 23 עדות.
דאָס געריכט האָט פעראורטיילט די אָנגע־קלאַגטע:
דעם 30־יאָהריגען הענריק טשיזשעווסקי, 28־יאָהריגען סטאַניסלאַוו פּעלקאַ און 27־יאָהריגען טשעסלאַוו פלאָרטשאַק צו 8 חדשים טורמע יעדען. די 31־יעהריגע יאַנינא נאָוואַקאָווסקאַ, אויף 6 חדשים. דעם 25־יעהריגען איגנאַצי פּעלקאַ און 28 עהריגען היפּאָליט וועסאָלאָווסקי צו 4 חדשים טורמע יעדען. דער 30־יאָהריגער אדאַם פלאָרטשאַק איז פרייגעשפּראָכען.

ענדעקישע „תורה" מיט קלעפּ

(ז) נעכטען האָבען די לאָדזשער ענדעקעס אויסגעפּלאַקאַטירט אין דער שטאָט זייערע אַלטע גוט־בעקאַנטע אויפרופען צום קאַמף מיט די יודען, מיט דער „זשידאָ־קאָמונע" א. א. וו.
אַרום די דאָזיגע פּלאַקאַטען האָבען זיך, ווי געוועהנליך געזאַמעלט מענטשען און איטליכער האָט אויף זיין אופן געלייענט דאָס „תורת לאָקש"...
אייניגע האָבען אויך געפּרובט אַרונטעררייסען די פּלאַקאַטען, און אין איין פאַל, אויף ראָג קאָ־פּערניקאַ און וואָלטשאַנסקאַ האָט זיך אַפילו גע־מאַכט א סקאַנדאַל, בעת וועלכען אַנ'ענדעק (אַנטאָני קלימטשאַק) האָט שווער צושלאָגען א דורכגייער צו וועלכען מען האָט געמוזט אַרויסרופען פּאַגאָטאָוויע.

לוסטראַציע פון ציגעלניעס

(א) נעכטען האָט דער לאָדזשער וויצע־פּרע־זידענט, קאָזלאָווסקי, אין דער בעגלייטונג פון'ם לייטער פון דערווירטשאַפטליכער אָפּטיילונג, לוס־טרירט די צוויי שטאָטישע ציגעלניעס, און אויסגע־דריקט אָנערקענונג פאַר די אַרבייטער און דער לייטונג פון די דאָזיגע ציגעלניעס.

א חדר ווערט פערמאַכט

(א) דאָס קוראַטאָריום האָט אַרויסגעגעבען א פעראָרדנונג, לויט וועלכער דעם 30 יוני 1937 ווערט געשלאָסען די פּריוואַטע רעליגיעזע שולע פון הערש־מענדעל אַבראַמאָוויטש, אויף יאַקובאַ 1.

וואַרשאָווער אַפּיציעלע בערזע

10־טען אָקטאָבער

דעוויזען:

האָלאַנד	28235
לאָנדאָן	26.06
ניו־יאָרק (קאַבעל)	231,28
פּאַריז	24.85
ציריך	122,40

אַפּיציעלע פּראָצענטיגע פּאַפּירען

באַנק פּאָלסקי	110.00
3 פּראָצ. אינוועסטיציע I. פּרעמירטע	63.00
4 „ „ II.	65.25
7 „ דאָלאַרובקע	48.50
– „ סטאַביליזאַציע	50.00
5– „ וואַרשאָווער	54.75
5– לאָדזשער	48.25

ראַדיאָ־פּראָגראַם

זונטאָג, דעם 11־טען אָקטאָבער

8 צייט־סיגנאַל, 8.18 מוזיק (פּליטען), 10 גאָטעס־דינסט, 11 מוזיק (פּליטען), 11.57 צייט־סיגנאַל, 12.03 סימפאָנישער פריהמאָרגען, 1 לאָדזשער פעליעטאָן, 2 רע־פּאָרטאַזש, 2.30 סאָליסטען - קאָנצערט, 3.30 אוידיציע פאַר די דערפער, 4 רעקלאַמע־קאָנצערט, 4.15 „רויטע נע־געל" — שמועס פון מאַריאַ זאַנד, 4.30 הערשפּיל, 5 טראַנסמיסיע פון האָטעל בריסטאָל אין וואַרשאַ, 7 לי־טעראַרישע סקיצע, 7.15 פערווייליגונגס־קאָנצערט, 8.20 ספּאָרט, 8.40 פּאָליטישער איבערזיכט, 8.50 אָוונט־ידיעות, 9 „אויף די לעמבערגער פרעהליכע כוואַליעס".

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־, געשלעכטס קראַנקהייטען און מענער־שוועכע
האָט זיך איבערגעצויגען און נעמט אָן
פּעטריקאָווער 161 טעל. 245-21
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּרייזען
11 פריה ביז 3 בייטאָג און פון 7 ביז 9 אָוונט
זונטאָג פון 8—1 בייטאָג.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל־גאַס 11, טעל. 38-02
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקה
בעהאַנדלונג פון מענער־שוועכע
נעמט אָן פון 8—11 בייטאָג און 4—9 אָוונט

Dr. med. L. Berman
צעגעלביאַנאַ 15, טעל. 149-07
ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער - שוועכע־בע האַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.
זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג
פאַר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע־פּרייזען

KINO TEATR
MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאָלג. טעג!
דער וועלטבעריהמטער טענאָר
Józef
SCHMIDT
אין פילם א. ג.
דער גליקליכסטער
טאָג פון מיין לעבען

שארפע דיסקוסיע

ארום דער נייטראליטעט אין שפאנישען בירגער-קריג

דער שפאנישער בירגער־קריג, וואס ציהט זיך שוין אזא לאנגע צייט טרעט איצט אריין אין'ן געפערליכען סטאדיום, וואס איז עלול ארויסצורופען א אינטערנאציאנאלען קאנפליקט אין וועלט־מאסשטאב. דער אפמאך פון נישט אינטערווענץ, וואס איז געשלאסען געווארען צווישען פראנקרייך, ענגלאנד, ראטען פערבאנד, דייטשלאנד, איטאליען און פארטוגאל איז ווי דאס איז איבעריגענס געווען פאראויסצוזעהען, פון די לעצטע דריי מלוכות, וואס געהערען צו דעם אזוי גערופענעם פאשיסטישען בלאק נישט געהאלטען געווארען. און גאנץ ריכטיג האט דער שפאנישער פרעמיער לארגא קאבאלערא אין א געשפרעך מיט א ענגלישען זשורנאליסט אנגעוויזען, אז א דאנק דעם נישט אינטערווענץ־אפמאך קומט אויס דער שפאנישער פאלקס־מיליץ צו קעמפען מיט מעסער און שטעקענס געגען די עראפלאנען און טאנקס פון די פאשיסטישע גענעראלען, וואס בעקומען די אלע זאכען פון די פאשיסטישע מלוכות.

אזא לאגע האט זעלבסטפערשטענדליך נישט געקענט ווייטער אנהאלטען און די שפאנישע רעגירונג האט זיך געזעהען געצוואונגען צו ווענדען זיך צו דער ענגלישער רעגירונג מיט א פראטעסט אין וועלכען זי בעשולדיגט עפענטליך — איטאליען, דייטשלאנד און פארטוגאל, אז זיי האבען געבראכען דעם נייטראליטעטס־אפמאך און אונטערשטיצען מיט קריגס־מאטעריאלען און מענשען די שפאנישע אויפשטענדיגע.

אויך דער סאוויעטישער פארשטעהער אין לאנדאן האט איבערגעשיקט צום פארזיצער פון דעם נישט אינטערווענץ קאמיטעט א שארפע נאטע, אין וועלכער די ראטען־רעגירונג מאכט אויפמערקזאם, אז פארטוגאל איז עובר געווען אויף דעם נייטראליטעטס־אפמאך, און אז דאסזעלבע טוען אויך כסדר דייטשלאנד און איטאליען, די סאוויעטישע נאטע האט געפאדערט, אז עס זאל תיכף צוזאמענגערופען ווערען דער נישט־אינטערווענץ קאמיטעט וואס זאל בעטראכטען דעם ענין, און אז קיין שפאניען זאל ארויסגעשיקט ווערען א ספעציעלע קאמיסיע, וואס זאל אויספארשען די אנגעגעבענע פאקטען.

דערביי האט דער סאוויעטישער פארשטעהער ערקלערט, אז אויב דער קאמיטעט וועט נישט תיכף צוטרעטען צו בעטראכטען דעם ענין און עס וועט נישט באלד אפגעשטעלט ווערען די אקטיווע הילף פאר די אויפשטענדיגע וועט זיך ראטען־פערבאנד נישט פיהלען מעהר פערפליכטעט מיט דעם נייטראליטעטס־אפמאך.

אין שייכות מיט די דאזיגע פראטעסטען איז תיכף צוזאמענגערופען געווארען א זיצונג פון קאמיטעט, וואס האט געהאט די אויפזיכט איבער דער נישט אינטערווענץ אין שפאניען, וואס האט געהאט פאלגענדען פערלויף:

אין דעם בעריהמטען לאקארנא־זאל פון אויסערן־מיניסטעריום אין לאנדאן האט זיך אונטערן פארזיץ פון פארלאמענטארישען וויצע־מיניסטער פאר אויסערליכע ענינים, לארד פלימוט אנגעהויבען די זיצונג. עס האט זיך באלד אנטוויקעלט א דיסקוסיע ארום דעם ערשטען פונקט פון טאג ארדנונג און נעמליך איבער דער אנקלאגע פון דער שפאנישער רעגירונג, אז דייטשלאנד, איטאליען און פארטוגאל האבען עובר געווען אויף די פרינציפען פון נישט אינטערווענץ. די אנקלאגע, וועלכע איז מיטגעטיילט געווארען דער פעלקער־ליגע דורכ'ן שפאנישען אויסערן מיניסטער דעל וואיא, איז רעפערירט געווארען אויף דער זיצונג פון נישט אינטערווענץ קאמיטעט דורכ'ן בריטישען דעלעגאט.

אין דער דיסקוסיע האט דער ערשטער גענומען א ווארט דער איטאליענישער דעלעגאט אמבאסאדאר גראנדי, וועלכער האט אויסגעדריקט זיין פערוואונדערונג צוליב דעם, וואס די שפאנישע אנקלאגע ווערט רעפערירט דורכ'ן ענגלישען דעלעגאט. פערופענדיג זיך אויף דער פראצעדור, וואס דער קאמיטעט האט אנגענומען, האט גראנדי דערמאהנט, אז עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, דאס נאר אזעלכע אנקלאגעס זאלען דורכ'ן קאמיטעט בעטראכט ווערען, פאר וועלכע די רעגירונג, וואס טראגט אריין די אנקלאגע נעהמט די פולע פעראנטווארטליכקייט. גראנדי האט דעריבער געשטעלט די פראגע צו ענגלאנד נעהמט אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט פאר דער אנקלאגע פון אויסערן־מיניסטער פון דער „סאציאליסטיש־קאמוניסטישער רעגירונג פון שפאניען". גראנדי איז דאן איבערגעגאנגען צו א אנגריף אויף דער בריטישער רעגירונג ציטירענדיג א ריי פאלען פון אינטערווענץ פון בריטישע בירגער אויף דער צייט פון דער מאדרידער רעגירונג. גראנדין האט אונטערשטיצט דער דייטשער דעלעגאט פירשט ביסמארק, וועלכער האט אויך ערקלערט, אז שוין די אויבערפלעכליכע בעטראכטונג פון דער שפאנישער אנקלאגע, גיט איהם די מעגליכקייט פעסטצושטעלען, אז די פארווארפען לגבי דייטשלאנד זענען נישט בעגרינדעט, ביסמארק פרעגט צי די ענגלישע רעגירונג נעהמט אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט פאר די דאזיגע אנקלאגעס, ווייל נאר אין אזא פאל וועט די דייטשע רעגירונג מסכים זיין די פארווארפען צו בעטראכטען און אויף זיי צו ענטפערען.

אויך דער פארטוגאלישער דעלעגאט האט אונטערשטיצט דעם איטאליענישען און דייטשען שטאנדפונקט.

דער פראנצויזישער דעלעגאט אמבאסאדאר קארבען האט בעטאנט, אז דער יסוד פון אפמאך איז דאס אפהיטען געגנוי די פרינציפען פון נישט אינטערווענץ. די בריטישע רעגירונג האט דעם קאמיטעט צוגעשטעלט דאקומענטען, און אויב זיי זאלען זיך ארויסווייזען פאר ריכטיג וואלט דאס בעדייט א ברוך פון אפמאך. דעריבער איז די פליכט פון קאמיטעט אויסצופארשען די אנקלאגע.

לארד פלימוט האט דאן ערקלערט, אז די בריטישע רעגירונג נעהמט אויף זיך די פעראנטווארטליכקייט פאר דעם ענין.

נאך דער דאזיגער ענגלישער דעקלאראציע האט דער קאמיטעט אנגענומען דעם ענגלישען פארשלאג לויט וועלכען די שפאנישע פארווארפען ווערען איבערגעשיקט דער דייטשער, איטאליענישע און פארטוגאלישער רעגירונג, וועלכע וועלען געבען אויף די פארווארפען א שריפטליכען ענטפער.

דאן איז דער קאמיטעט צוגעטרעטען צו בעטראכטען דעם צווייטען פונקט פון דער טאג ארדנונג און נעמליך די אנקלאגע פון דער סאוויעטישער רעגירונג, וואס ווארפט פאר פארטוגאל, אז זי איז עובר אויף דער נישט אינטערווענץ אפמאך און פאדערט ארויסצושיקען א אויספארשונגס־קאמיסיע אויפ'ן ארט.

די ערקלערונג פון סאוויעטישען דעלעגאט קאגאן האט ארויסגערופען א אומערווארטעטע געוואלדיגע רעאקציע מצד דעם פארטוגאלישען דעלעגאט קאלהאראס, וועלכער האט פארגעלייענט א דעקלאראציע וואס שטעלט פעסט, אז ער קען זיך נישט בעטייליגען אין א דיסקוסיע, איבער א בעשולדיגונג, וואס איז אריינגעטראגען געווארען מצד א רעגירונג מיט וועלכע פארטוגאל האט נישט קיין שום בעציהונגען. ערקלערענדיג, אז פארטוגאל האט פינקטליך אפגעהיטען די בעשלוסען פון אפמאך האט דער פארטוגאלישער דעלעגאט פערלאזען די זיצונג.

ארום 4 א זייגער נאכמיטאג איז די זיצונג בענייט געווארען, אבער שוין אהן דער בעטייליגונג פון פארטוגאלישען דעלעגאט. דער קאמיטעט האט בעשלאסען איבערצושיקען די סאוויעטישע אנקלאגע דער פארטוגאלישער רעגירונג און פאדערען א ענטפער אין הסכם מיט דער פערפליכטענדער פראצעדור פון קאמיטעט.

דאן איז דער קאמיטעט צוגעטרעטען צו בעטראכטען דעם פונקט פון דער טאג ארדנונג און נעמליך די סאוויעטישע נאטע פון 7 אקטאבער. דער סאוויעטישער דעלעגאט קאגאן האט בעגרינדעט דעם שריט פון זיין רעגירונג פאדערענדיג, אז דער קאמיטעט זאל אנווענדען זיין גאנצען איינפלוס, דאס עס זאל אדורכגעפיהרט ווערען א פאקטישע נייטראליטעט.

אלס ענטפער אויף די אויספיהרונגען פון סאוויעטישען דעלעגאט האט גענומען א ווארט דער איטאליענישער דעלעגאט גראנדי, וועלכער האט אויף זעהר א שארפען אופן אטאקירט די ראטען רעגירונג. גראנדי איז ארויסגעטרעטען מיט א בעשולדיגונג, אז ראטען־פערבאנד האט עובר געווען אויף דער נישט אינטערווענץ פרינציפ און אז אויף די סאוויעטישע שיפען „נעווא", „קובאן", און „וואלגא", וואס האבען געבראכט פון ראטען־פערבאנד לעבענסמיטעל פאר די שפאנישע פארטען אליקאנטע און וואלענסיא, זענען צווישען דעם לעבענסמיטעל געווען בעהאלטען ביקסען, אמוניציע און אפילו צונומענע אעראפלאנען, צום סוף האט גראנדי אנגערופען די סאוויעטישע נאטע אלס א „בלבול און שאנטאזש".

דער סאוויעטישער דעלעגאט קאגאן האט מיט אויפרעגונג אפגעווארפען די בעשולדיגונג פון איטאליענישען דעלעגאט פערזיכערענדיג, אז זיי זענען נישט אמת.

דער פראנצויזישער דעלעגאט האט פארגעלעגט, אז עס זאל אפגעהיטען ווערען די פראצעדור פון קאמיטעט, און אז אין הסכם מיט דער דאזיגער פראצעדור, ווייל די בעשולדיגונגען דארפען רעדאגירט ווערען שריפטליך אויף א קאנקרעטען אופן זאל מען זיך ווענדען צו דער סאוויעטען רעגירונג מיט א אויפפאדערונג, אז זי זאל קאנקרעטער פארמולירען די פארווארפען, וואס זענען ארויסגערוקט געווארען אין דער נאטע.

די דאזיגע פראצעדור, איז נישט קוקענדיג אויף דעם פראטעסט פון סאוויעטישען דעלעגאט, וועלכער האט זי אנגערופען די „פראצעדור פון פערשלעפען", איז דורכ'ן קאמיטעט אנגענומען געווארען.

טעקסט פון דער סאוויעטישער נאטע

וועגען דעם נייטראליטעטס-ברוך פון דייטשלאנד, איטאליען און פארטוגאל

לויטן אויפטראג פון דער רעגירונג פון פססר. מאך איך פאלגענדיגע מעלדונג: אין די נאטעס, וואס זענען דעם 15 סעפטעמבער אדרעסירט געווען די רעגירונגען פון פארטוגאל, דייטשלאנד און איטאליען, פראטעסטירט די שפאנישע רעגירונג געגען דער כסדר'דיגער הילף מיט קריגס־מאטעריאלען, וואס די דאזיגע רעגירונגען גיבען די שפאנישע בונטאווטשיקעס. די שפאנישע רעגירונג האט געשיקט די דאזיגע נאטעס אויך אנדערע אנטיילנעמער פונעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך אין די שפאנישע ענינים מיט א ביטע אנצונעמען מיטלען צו מאכען א סוף צו דער לאגע, ביי וועלכער די געזעצליכע שפאנישע רעגירונג געפינט זיך אין א צושטאנד פון פאקטישער בלאקאדע אין דער צייט, ווען די בונטאווטשיקעס בעקומען אומגעשטערט פון פערשידענע זייטען קריגס־עראפלאנען און אנדערע מינים בעוואפענונגען.

אין זיין ארויסטרעטונג אויפן פלענום פון דער פעלקער־ליגע האט דער אויסערן־מיניסטער פון שפאניען אלווארעס דעל־וואיא געשטעלט די זעלבע פראגען פאר אלע מלוכות, וועלכע געהערען אריין אין דער פעלקער־ליגע.

א לאנגע רשימה מיט פאקטען, וועלכע שטעלען מיט זיך פאר פאלען פון ברעכען דעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך און וואס בעציהען זיך צו דער סאמע לעצטער צייט, איז געברענגט געווארען פון דער שפאנישער רעגירונג סיי אין דעם „ווייסען בוך", וואס זי האט ארויסגעגעבען, און סיי אין די צוגאב־מאטעריאלען, וואס די שפאנישע רעגירונג האט פערעפענטליכט אין זשענעווע דעם 3 אקטאבער. עס איז גענוג צו ברענגען פון זיי פאלגענדיגע פאקטען.

דעם 7־טען סעפטעמבער זענען אנגעקומען פון פארטוגאל קיין סעוויליע 23 וואגאן מיט קאסטענס, ווי עס האבען זיך געפונען אין א צענומענער פארם 14 עראפלאנען, געשיקט פון האמבורג. דעם 20־טען סעפטעמבער זענען קיין טעטואן אנגעקומען 12 גרויסע דייטשישע עראפלאנען. אויף די דאזיגע עראפלאנען האט מען נאכדעם אריבערגעפיהרט פון טעטואן קיין סעוויליע מיליטער פון די בונטאווטשיקעס פונ'ם אזוי גערופענעם „אויסלענדישען לעגיאן". דעם 29 סעפטעמבער האט די שפאנישע רעגירונג בעקומען א מיטטיילונג, אז פון ליסאבאן איז דעם 27־טען סעפטעמבער געשיקט געווארען אויף דער שפאנישער גרענעץ א פארטיע גיפט־שטאפען און קריגס־מאטעריאלען פון איטאליענישער אפשטאמונג.

א גאנצע רייה מענשען, וואס האבען געזעהן מיט זייערע אייגענע אויגען. און וואס זענען פערהערט געווארען פונ'ם געזעלשאפטליכען קאמיטעט, וואס האלט אפ זיינע זיצונגען אין לאנדאן אונטערן פארזיץ פונ'ם מיטגליד פונ'ם ענגלישען פארלאמענט מיס ראטבאן, און אויך פיל קארעספאנדענטען פון גרויסע צייטונגען, וואס האבען פערעפענטליכט זייערע פערזענליכע בעאבאכטונגען, בעשטעטיגען, אז די בעזארגונג פון די בונטאווטשיקעס מיט געוועהר, דורך פארטוגאל, ווערט פארטגעזעצט אין א ברייטער מאס. די בונטאווטשיקעס האבען צענדליגער באמבארדירונג־עראפלאנען און צושטערער פון דייטשישער און איטאליענישער אפשטאמונג, וואס זענען נישט געווען אין דער שפאנישער ארמעע אינ'ם מאמענט, ווען דער בונט איז אויסגעבראכען. צווישען די עראפלאנען מיט די בונטאווטשיקעס, וואס די רעגירונגס־קרעפטען האבען אראפגעשאסען, זענען געווען 9 עראפלאנען פון דייטשער אפשטאמונג פון דער מארקע „הײנקעל". דאס מיליטער פון די בונטאווטשיקעס ווערט אריבערגעווארפען איבערן גיבראלטאר־דורכגוס פון מאראקא קיין שפאניען אויף דייטשע און איטאליענישע עראפלאנען. די גרענעץ־ראיאנען פון פארטוגאל זענען פון סאמע אנהויב בונט א אנשפאר־באזע פון די בונטאווטשיקעס. אין פארטוגאל פארמירען די בונטאווטשיקעס זייערע אפטיילונגען און פון דארט בעקומען זיי שלאכט־מאטעריאלען.

פונ'ם מאמענט, ווען עס איז געשאפען געווארען אונזער קאמיטעט, האט די ראטען־רעגירונג דורך מיר די גאנצע צייט געשטעלט די פראגע וועגען אויספארשען די האנדלונגען פון פארטוגאל וועלכע ברעכט אפען דעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך און אפשטעלען אזעלכע האנדלונגען.

די ראטען־רעגירונג האט מורא, אז אזא לאגע, וואס איז געשאפען געווארען דורך די זיך איבערחזרנדיגע פאלן פון ברעכען דעם אפמאך, מאכט דעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך פאר אזא, וואס עקזיסטירט נישט פאקטיש.

די ראטען־רעגירונג קאן אין קיין פאל נישט מסכים זיין צו פערוואנדלען דעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך אין א שירמע, וואס פערדעקט די מיליטערישע הילף די בונטאווטשיקעס מצד אייניגע אנטיילנעמער פונ'ם אפמאך געגען דער געזעצליכער שפאנישער רעגירונג.

די ראטען־רעגירונג איז דעריבער געצוואונגען צו דערקלערען, אז אויב עס וועלען תיכף נישט אויפגעהערט ווערען די פאלען פון ברעכען דעם אפמאך וועגען נישט אריינמישען זיך, וועט זי זיך האלטען פאר פריי פון די פערפליכטונגען, וואס דרינגען ארויס פונ'ם אפמאך.

עיניניס־אנגעטרויטער פון פ.ס.ס.ר. אין גרויס־בריטאניע — קאגאן.

אויף די שפאנישע שלאכט-פעלדער

מאדריד, 10 (ספ. טעל.)

דער היינטיגער קאמוניקאט פון קריגס־מיניסטעריום מעלדעט: דאס רעגירונגס־מיליטער מאכט כסדר פאדשריטען אין קאמף ארום אוויעדא. די אויפשטענדיגע ליידען גרויסע פערלוסטען. אויפ'ן אראגאנישען פראנט האט זיך דאס רעגירונגס־מיליטער גערוקט אויף צפון אין דער ריכטונג פון דעם אפשניט קאספע. אויף דרום־פראנט קומען פאר קאמפען אויפ'ן אפשניט מאנטארא. וואו אין דער אומגעגענד פון ווילאוויצאנא איז אפגעשלאגען געווארען א געוואלדיגער אנגריף פון די אויפשטענדיגע. אויפ'ן מיטעלפראנט, אויף דעם אפשניט נאוואל־פעראל קומען פאר צוזאמענשטויסען פון די אוואנגארדען פון ביידע צדדים.

איטאליען בעזעצט די באלעארישע אינזלען

לאנדאן, 10 (ספ. טעל.)

די שפאנישע אמבאסאדע אין לאנדאן האט איבערגעשיקט דער בריטישער רעגירונג א נאטע אין וועלכער די שפאנישע רעגירונג איז מודיע, דאס אויסערן מיניסטעריום וועגען פאקט פון א בולט'ן אינטערווענץ מצד איטאליען און נעמליך: די שפאנישע רעגירונג שטעלט פעסט, אז די אינזעל איביזא, איינע פון די באלעארען אינזלען איז כמעט פולשטענדיג בעזעצט דורך איטאליענישע מיליטער. די שפאנישע פאשיסטען זענען אויף איביזא אין א מינדערהייט, דאגעגען בילדען די מעהרהייט מונדירטע איטאליענישע פאשיסטען, רעגולערע איטאליעניש מיליטער, וואס האט זיך ארויסגעזעצט אויף דער אינזעל אונטערן שוץ פון איטאליענישע קריגס־שיפען.

אויף איביזא זענען אויך אנגעקומען א גרויסע צאהל איטאליענישע עראפלאנען.

די נאטע ווייזט אן, אז דער גראף דאמי איז אלס בעפולמעכטיגטער פארשטעהער פון דער איטאליענישער רעגירונג אויף דער אינזעל און ער פיהרט אן מיט דער איטאליענישער אקציע. די נאטע ווייזט אן צום סוף, אז די איטאליענישע אקציע גייט אין דער ריכטונג צו פערנעהמען די פארט־אינזלען פון באלעארישען ארכיפעלאג.

Zapraszamy do obejrzenia naszego nowootworzonego działu najwytworniejszych
FUTER
L. TRAJSTMAN
PIOTRKOWSKA 81

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון צייהן און יאסלעס
האט זיך איבערגעצויגען אויף
Piotrkowska 56, tel. 129-77.

Dr. med. A. KLESZCZELSKI
כירורג-אוראלאג
וואוינט יעצט
Al. Kościuszki 60, tel. 174-99.

אויספלוג קיין איטאליען
ווין, ווענעדיג, רוים, נעאפאל. בודאפעשט
10/X ביז'ן 3/XI 665 זל.
קיין ווילנא
פאפולערער צוג דעם 11/X—36
באהן־הנחות קיין ווילנא און זאקאפאנע.
גענעראל־פארטרעטונג פון „אינטוריסט" אויספלוגען קיין סאוויעט־רוסלאנד.
אינדיווידועלע און גרופען־רייזעס קיין פאלעסטינא.
אינשרייבונגען נעהמט אן
„ארביס" פיעטריק. 18
טעל. 249-40 און 249-37.

אנטיסעמיטישע קאמפאניע אין איטאליען

צוליב דער איטאליעניש-ענגלישער קאנקורענץ אויפ'ן מיטעלענדישען ים

דער ,,יוד. רונדשוי'' שרייבט מען פון איטאליען: די געשפאנטע און קאמפליצירטע אויסענפאליטישע לאגע פון איטאליען איז נישט געבליבען אהן איינפלוסען אויף דעם יודישען לעבען אין איטאליען. הגם ביז איצט איז נישט פאראן אין איטאליען א אפיציעלער אדער ארגאניזירטער אנטיסעמיטיזם, איז אבער דאך אין די לעצטע וואכען משפיהרט געווארען אויף די שפאלטען פון דער צייטונג ,,רעזשימע פאשיסטא'' א אנטי יודישע קאמפאניע, וואס האט ארויסגערופען א שטארקען אויפרעגונג און אין יודישע קרייזען א נישט קליינע בעאונרוהיגונג. די צייטונג בעשולדיגט די יודען אין אינטערנאציאנאלע און אנטי-פאשיסטישע טענדענצען און האט למשל צווישען אנדערעם געשריבען: ,,די גאנצע וועלט ווייסט אז אין פערגאנגענעם חודש האט זיך אין זשענעווע פערזאמעלט א יודישער וועלט-פארלאמענט און אז אויך פערטרעטער פון אונזער לאנד בעטייליגען זיך אין איהם. מיר ווייסען נישט אויב דאס איז אין הסכם און איינקלאנג מיט די פאשיסטישען געפיהלען פון איטאליענישען פאלק''... אין א גאנצע סעריע פון ארטיקלען און קאמענטארען איז די צייטונג ארויסגעטרעטען געגען דעם ,,יודישען אינטערנאציאנאל''. די ,,יודישע גרויסע פינאנצען'' און די יודישע ,,דראהט-ציהער'' וועלכע אינטריגירען כלומרשט אין זשענעווע געגען איטאליען, און זיי זאלען אויך זיין שולדיג אין דעם בעשלוס פון דער קאמיסיע פון פעלקער-בונד קאמיסיע וואס האט זיך ארויסגעזאגט צוצולאזען די אביסינישע דעלעגאציע.

דיזעלבע צייטונג איז אויך חושד די איטאליענישע יודען אדער א גרעסערע צאהל פון זיי אין אינטערנאציאנאלע און אנטיפאשיסטישע טענדענצען, דערמאנט אויך די אנפיהרענדע מיטגלידער פון פערבאנד פון יודישע קהלות אין איטאליען. קודם כל מאכט זיי די צייטונג דעם פארוואורף, אז זיי גרעניצען זיך נישט אפ גענוג בולט פון דער שטעלונג פון זייערע גלויבענס חברים אין אויסלאנד און האבען נישט אויף א גענוג דייטליכען אופן אויסגעדריקט זייער צוגעהעריגקייט צו דער איטאליענישער היימאט און צום פאשיזם. די דאזיגע פארוואורפען האבען, ווי עס איז געווען צו ערווארטען ארויסגערופען א שטארקע פאלעמיק, בעת וועלכער אויך דער פארזיצענדער פון די יודישע קהילות אין מיילאנד און רוים פעדעריקא יאראך און ל. ראווענא האבען גענומען א ווארט. דער פרעזידענט פון פערבאנד פון די יודישע קהלות אין איטאליען, ראווענא, האט קאטעגאריש אפגעווארפען דעם פארוואורף אז די איטאליענישע יודען קאנספירירען אין וועלכער עס איז פארם מיט אויסלענדישע יודישע קרייזען געגען פאשיזם. עס איז אין א געוויסער מאס פיינליך ווען מען פערלאנגט פון די איטאליענישע יודען ביי יעדע געלעגענהייט נייע ערקלערונגען און נייע בעווייזען פון זייער לאיאליטעט און טריהייט פאר איטאליען און פאר דעם פאשיסטישען רעזשים. ס'איז פשוט א בעליידיגונג און פערלעצט די טיפסטע געפיהלען פון איטאליענישען יודענטום. ראווענא האט אויך אין זיין אפענעם בריף בעטאנט, אז מוסאליני ,,אין זיין אייגענשאפט אלס גרויסער איטאליענישער מלוכה-מאן האט קיינמאל נישט געפיהלט דאס בעדערפעניש צו מאכען ראסען אדער רעליגיעזען אונטערשיד אין דער לעבעדיגער און קאמפאקטער איינהייט פון איטאליענישען פאלק, צווישען וועלכער די יודען האבען שטענדיג פונקט ווי אלע ערפיהלט זייערע פליכטען''.

אז אזא כמעט דראמאטישע דיסקוסיע האט געקענט ענטשטעהן אין דער איטאליענישער פרעסע, בעווייזט די גאנצע ערנסטקייט פון דער לאגע, הגם מען דארף זיך אויך היטען פון א איבערטרייבונג. די אנטיסעמיטישע ארטיקלען פון דער ,,רעזשימע פאשיסטא'' וועלכע האט נאר אויף אזויפיל בעדייטונג וואס זי ווערט געפיהרט פון דעם פריהערדיגען גענעראל סעקרעטאר פון דער פאשיסטישער פארטיי ראבערטא פאריגאטשי, און פון דער איבעריגער איטאליענישער פרעסע און העכסטפערשטענדליך אויך פון די צייטונגען, וואס שטעהען נאהענט צו דער רעגירונג פולשטענדיג פערשוויגען געווארען. דעריבער דארף מען די אויספיהרונגען פון דער דערמאהנטער צייטונג נישט צו נעהמען טראגיש.

אבער מוז די אנטי-יודישע קאמפאניע פון דער ,,רעזשימע פאשיסטא'' בעטראכט ווערען אלס א וויכטיגער סימפטאם און ווארנונגס-צייכען, נאכמעהר צוליב דעם וואס די צייטונג האט אין שייכות מיט דעם אפענעם בריף פון פרעזידענט פון פערבאנד פון די יודישע קהלות, אנגעפינדען איהר נישט פריינדליכע פאלעמיק און אפילו אנ'אפענע דראהונג. ,,עס איז אמת ריכטיג, אז דער דוטשע האט ביז איצט נישט געפיהלט דאס בעדערפעניש צו מאכען אין איטאליען רעליגיעזע און ראסע אונטערשידען, אבער דאך...'' די דאזיגע ווערטער וואס זענען אפשר ארויסגעזאגט געווארען נאר אין היץ פון דער פאלעמיק, האבען אין די יודישע קרייזען אין איטאליען ארויסגערופען א נישט קליינע בעאונרוהיגונג. די רעגירונגס-פראקטיק אין איטאליען איז ווייט געווען פון יעדען אנטיסעמיטישע טענדענצען און מען דארף האפען, אז דורך אזא פרעסע-פאליטיק וועט זי זיך נישט לאזען ארויספיהרען פון דער ליניע, וועלכע זי האט אנערקענט פאר ריכטיג.

די דאזיגע טרויעריגע ערשיינונג איז א רעזולטאט פון די לעצטע פאליטישע געשעהענישען אין זשענעווע און פון די מיליטער טראנספארטען קיין ארץ ישראל וואס האבען ווידער פערשארפט דעם איטאליעניש - ענגלישען געגענזאץ אין מזרחדיגען טייל פון מיטעלענדישען ים. די דאזיגע פאקטען האבען דאס ווידער ארויסגערוקט דאס יודישע פראבלעם אין איטאליען אין פארדערגרונד.

אין דער חודש-שריפט ,,לא וויטא איטאליאנא'', איז די טעג אויך פערעפענטליכט געווארען א ארטיקעל אין וועלכען דער אויטאר גאעטאנא פיסטילא פיהרט אויך אויס אז מיט דער גאנצער אינטריגע געגען איטאליען פיהרט אן די יודישע ,,הויך-פינאנץ''. דער אויטאר פערלעגט די גאנצע שווערקייט פון דעם קאמף געגען איטאליען אויף דעם מזרחדיגען טייל פון מיטעללענדישען ים. ד.ה. ארץ ישראל אין פיהרט אויס, אז איטאליען וואס איז זיך בעוואוסט פון איהר אויפגאבע, מוז אלץ טון בכדי איינצושרענקען די השפעה פון יודישען גייסט און פון יודישער פאליטיק אין דאזיגען דעליקאטען סעקטאר פון אייראפעאישען לעבענסרוים, און אויף די אימפעריאליסטישע און אנטי-קאנטינענטאלע טענדענצען פון דער בריטישער אימפעריע ארויפצולעגען א צוים''.

עס איז זעהר צו בעדויערען וואס דאס יודענטום ווערט אזוי ארום אריינגעצויגען אין דעם ענגליש-איטאליענישען קאנפליקט אין מזרח'דיגען טייל פון מיטעללענדישען ים''.

גערעדענקט, אז אין דער קאלעקטור פון

KAFTAL

Łódź, Piotrkowska 54

פאלען שטענדיג גרויסע געווינסטען.

דארט איז געפאלען אין דער 36-טער לאטעריע

10.0000 זל. אויף נומער 194977

5 מאל צו **10.000 זל.** אויף די נומערן 21864, 57551, 81418, 150988, 168493.

7 מאל צו 5.000 זל. — 19 מאל צו 2.500 זל.

36 מאל צו 2.000 זל. — 69 מאל צו 1.000 זל.

ווי אויך א גרויסע צאהל קלענערע געווינסטען.

אויסערדעם איז דארט געפאלען צווישען אנדערע

1.000.000 זל. אין דער 26 לאטעריע אויף נומער 61415

1.000.000 זל. אין דער 31 לאטעריע אויף נומער 72450

לאזען צו דער 1-טער קלאס זענען שוין צו בעקומען.

בריפליכע בעשטעלונגען ווערען ערלעדיגט תיכף. קאנטא P. K. O. 304.761

טעאדאר הערצל אויף די וואסערן פון באלטישען ים

די טעג איז די זעגעל-שיף ,,טעאדאר הערצל'' וואס ווערט אויסגעהאלטען פון דעם יודישען סאציאל-עקאנאמישען פעראיין אין ריגע אנגעקומען קיין קאפענהאגען. דער יודישער סאציאל עקאנאמישער פעראיין האט ערשט מיט א יאהר צוריק גענומען אויף זיך די אויפגאבע אויסצובילדען יודישע ים-פאהרער און די דאזיגע אקציע פון פעראיין ווערט גינסטיג אונטערשטיצט פון דער לעטלענדישער אפיציעלע קרייזען.

דער ערשטער שריט פון פעראיין איז געווען צו קויפען א זעגעל-שיף, וואס האט בעקומען דעם נאמען ,,טעאדאר הערצל'', עס האנדעלט זיך אין א שיף פון דריי מאסטבוימער פון 330 טאן וואסער-פערשפרייטונג, איינס פון די גרעסטע האנדעלס-שיפען פון לעטלענדישען האנדעלס-פלאט.

בעת עס איז מיטגעטיילט געווארען, אז אויף דעם זעגעל-שיף זענען פערהאן 15 פרייע בלעצער פאר ים-קאדעטען האבען זיך באלד דעם ערשטען טאג געמעלדעט 6 מאל אזויפיל קאנדידאטען פון יוגענדליכע פון די פערשידענסטע קרייזען פון דעם לעטלענדישען יודענטום, וואס האבען געוואלט אנגענומען ווערען אויף דער זעגעל-שיף אלס מאטראסען. פון דער דאזיגער צאהל, זענען אויסגעוועהלט געווארען די פאסיגסטע, און דעם 3-טען אויגוסט 1935 איז ,,טעאדאר הערצל'' אפגעשווימען פון טאלין צום ערשטען מאל אויפ'ן ים מיט א ריין יודישער מאנשאפט אויפ'ן בארד אונטער דער פיהרונג פון לעטישען קאפיטאן א. איקנער.

הגם די אלע יונגע מאטראזען האבען ערשט צום ערשטען מאל געדינט אויף א זעגעל-שיף האבען זיי אבער אויף א בכבודען אופן שוין אויף זייערע ערשטע ים-רייזעס ערפילט אלע אויפגאבען, וואס זענען אויף זיי ארויפגעלייגט געווארען.

אין משך פון יאהר 1935 האט די זעגעל-שיף בעזוכט א סך פארטען אין לעטלאנד, פינלאנד, דענעמארק און שוועדען און האבען דערביי טראנספארטירט פערשידענע לאדונגען ווי האלץ, מאטעריאלען, ים-גראז, בוי-שטיינער א. אז. וו.

,,טעאדאר הערצל'' האט ביז זיינע שוין אדורכגעמאכט איבער 6300 ים-מייל און איבערגעפיהרט 2730 טאן פראכטען. אין אקטאבער פון פערגאנגענעם יאהר, אויף דער רייזע פון פינלאנד נאך לעטלאנד איז די שיף, וואס האט געפיהרט א פולע לאדונג האלץ, געטראפען געווארען פון א געוואלדיגען שטורם. א גאנצע וואך האט ,,טעאדאר הערצל'' געקעמפט מיט דעם ווינד און די כוואליעס, די יונגע מאטראזען האבען דאן ארויסגעוויזען זייער העלדישקייט, אונערשראקענהייט און פאך-קענטניש. די זעגעל-שיף איז מיט א געדולדיגער מאנשאפט אנגעקומען אין בעשטימונגס-פארט, אבער די שיף אליין האט שטארק געליטען.

באלד דעם ווי עס איז אדורכגעפיהרט געווארען דער נויטיגער רעמאנט, איז די זעגעל-שיף אין אנהויב פון ים-סעזאן 1936 ווידער ארויס אויפ'ן ים. די שיף האט בעזוכט א גרעסערע צאהל פארטען אויפ'ן באלטישען ים און איז אויך געווען אין מעמעל. די שיף פיהרט איצט א געניטער ים-פאהרער קאפיטאן א. עסענבערג.

ביידע קאפיטאנען זענען זעהר צופרידען מיט זייערע יודישע מאטראזען און שילדערען זיי אלס געשיקטע, ארבייטסזאמע און לעבענספריידיגע מענשען.

אלע מאטראזען פון דער זעגעל-שיף האבען מיטעל-שול בילדונג. 4 זענען סטודענטען פון אוניווערזיטעט. איינער פון זיי האט געענדיגט די שולע פאר ים-פאהרער אין טשווענטא יעקניא און בעקומען דעם טיטול קאפיטאן.

די סאציאל-עקאנאמישע געזעלשאפט האפט, אז עס וועט איהר געלינגען די בעסטע פון דער מאנשאפט צו געבען די מעגליכקייט אדורכצומאכען די נויטיגע טעארעטישע קענטנישען אין דער לעטישער ים-שולע.

דער יודישער סאציאל-עקאנאמישער פעראיין וואס האלט אויס די זעגעל-שיף איז אנגעוויזען אויף דער אונטערשטיצונג פון דער יודישער עפענטליכקייט מחוץ די גרעניצען פון לעטלאנד, בעזונדערס אויב מען וויל די דאזיגע אונטערנעהמונג פערשטארקען און אויסברייטען, צו דעם צוועק הערשט איצט א שטרעבונג צו אקטיוויזירען אין דער ריכטונג פון סקאנדינאוויען, בכדי עס זאל געשאפען ווערען א ברייטער יסוד פון א רעגעלמעסיגער הכשרה אויפ'ן ים אויף א גרעסערע צאהל שיפען אויף די וואסערן פון באלטישען ים. דער איצטיגער בעזוך פון ,,טעאדאר הערצל'' אין קאפענהאגען זאל זיין א התחלה דערצו.

פארשלאג, אז א"י זאל פערלירען מאנדאט-סטאטוס און ווערען בעשטאנד-טייל פון ענגלאנד

בריף אין ,,טיימס'' פון אנ'ענגלישען יוריסט

לאנדאן, 10 (יט"א טעל.)

אין לאנדאנער ,,טיימס'' איז ערשינען א בריף פון פראפעסאר פון אינדישען און א"י-רעכט אין דער הויכשול פאר אריענטאלישע וויסענשאפטען ביי דער לאנדאנער אוניווערזיטעט, פ. יועפי פיצדזשעראלד, וועלכער טרעט ארויס מיט'ן פארשלאג, אז א"י זאל פערלירען דעם מאנדאט-סטאטוס און איינגעגלידערט ווערען אין גרויס-בריטאניען אלס איהר קאלאניע. דאס מיינט דער אויטאר פון בריף וועט פיהרען דערצו, אז די אראבער זאלען אויפהערען מורא צו האבען פאר א יודישע מעהרהייט אין א"י. אין א לאנגען בריף שרייבט פיצדזשעראלד, דאס די אראבער האבען מורא, אז ענגלאנד וועט איבערגעבען א"י אין די הענד פון די יודען, אזוי שנעל ווי די יודען וועלען זיין גענוג שטארק צו בעגעהן זיך אהן דער הילף פון די ענגלענדער. די דאזיגע מורא קען בעזייטיגט ווערען בלויז דורך א קלארען בעווייז, אז ענגלאנד האט בדעה צו פערבלייבען אין א"י אויף שטענדיג. עס קען נישט זיין קיין רעדה, פון זומן'ידען און אראבער זענען בערעכטיגט זיך צו בעטראכטען אלס ציוויליזירענדע קרעפטען אין א"י. מיט דעם מאמענט וואס א"י וועט איינגעגלידערט ווערען אין דער בריטישער אימפעריע און דער קעניג [illegible] וועט פראקלאמירט ווערען אלס קעניג פון א"י, וועט די דאזיגע ריוואליזאציע אויפהערען און דאס וועט זיין אנ'ערבות פאר א רואיגער צוקונפט פון א"י.

פרישע אוואנטורעס פון די אנטיסעמיטישע פאשיסטען אין לאנדאן

פערשטארקטע אנטיפאשיסטישע אקציע. — ערקלערונג פון אינערן-מיניסטער סיימאן

לאנדאן, 10 (יט"א טעלעגראפיש)

טראץ זייער דורכפאל פון לעצטען זונטאג פערזוכען זיך די פאשיסטען פון סער אסוואלד מאזלי'ס ,,שווארצע העמדלער'' ווייטער ארויסצורופען אונרוהען אין לאנדאנער איסט-ענד. נעכטען איז ווידער געקומען צו א צוזאמענשטויס צווישען א גרופע מאזלי-פאשיסטען און אנטי-פאשיסטען, זיבען פערזאנען זענען דורך דער פאליציי ארעסטירט געווארען.

די גאנצע מיטגלידערשאפט פון דער אונאפהענגיגער ליבאר-פארטיי אין לאנדאן איז אויפגעפאדערט געווארען צו שטעלען זיך אין רשות פון דער אקציע געגען די פאשיסטען אין איסט-ענד.

פון מאנטשעסטער און פערשידענע אנדערע שטעט אין דער ענגלישער פראווינץ זענען קיין לאנדאן אנגעקומען דעלעגאציעס, וואס האבען זיך פארגעשטעלט פאר'ן אינערן-מיניסטער סער דזשאהן סיימאן, פאר וועלכען זיי האבען זיך געקלאגט אויף די אנטי-דעמאקראטישע ארויסטרעטונגען פון די שווארצע העמדלער און געפאדערט, אז סיימאן זאל ארויסגעבען אנ'אוניפארמען - פערבאט.

סער דזשאהן סיימאן האט אין אנ'עפענטליכער ארויסטרעטונג אין יארקשיר זיך שארף ארויסגעזאגט געגען די פאשיסטישע פרובען אונטערצוגראבען די ענגלישע דעמאקראטיע. אין אונזער לאנד — האט סיימאן געזאגט — איז נישטא קיינער, וואס זאל זיין צוגעפאסט צו דער ראל פון א דיקטאטאר. גרויס-בריטאניען איז אין דער וועלט בעריהמט מיט איהר אויפריכטיגער דעמאקראטיע. אונזער לאנד גענים אויך דעם רעספעקט פון דער גאנצער וועלט צוליב איהר ווירקליכער זיכערקייט און דעמאקראטישע פרייהייטען, און עס וועט זיך נישט געפינען קיין איין בירגער, וואס זאל באמת וועלען איבערגעבען אונזער לאנד אונטער דער דיקטאטור פון פאשיסטען אדער סאציאליסטען.

דאָס יודישע לעבען

פון מ. גראָס—צימערמאַן

כדי אויפצופיהרען די אַקציע פאַר'ן „מפעל הביצרון" ווײַלט איצט אין לאָדז אין שליחות פון דער יודישער אַגענץ, דער באַקאַנטער ליטעראַט און קריטיקער נ. גראָס־צימערמאַן.

גראָס־צימערמאַן האָט לעצטענס געוואַנדערט איבער שטעט און שטעטלעך און זיך באַריהמט געמאַכט מיט זיינע וואונדערבאַרע שילדערונגען פון יודישען לעבען. מיר האָבען אויסגענוצט די געלעגענהייט און געפיהרט א שמועס מיט דעם חשוב'ן גאַסט וועגען פאַרשידענע יודישע פּראָבלעמען, היות ווי גראָס־צימערמאַן איז אַן עסטרייכער און וואוינט שטענדיג אין ווין, איז אונזער ערשטע פראַגע געווען וועגען

יודישען לעבען אין עסטרייך

— אין עסטרייך, זאָגט דער חשובער גאַסט, האָבען מיר ביזן היינטיגען טאָג א געמעסיגטען פאַ־שיסטישען רעזשים אונטער דער פיהרונג פון שושניגג, וועלכער באַהויפּטעט, אז ער זוכט קאָנטאַקט מיט דער אַרבייטענדיגער באַפעלקערונג פון לאַנד, דער רעזשים האָט זיך אין די לעצטע צייט קאָנסאָלידירט און ער באַמיהט זיך אויסצושליסען פון זיינע רייהען די אוואַנטורוריסטישע עלעמענטען וואָס זייער וויכטיגסטער רעפּרעזענטאַנט איז דער באַקאַנטער מאַיאָר פעי, געוועזענער וויצע־קאַנצלער. די ווירטשאַפטליכע סיטואַציע פון עסטרייך האָט זיך אין לעצטען יאָהר אין א געוויסער מאָס געבעסערט. די אינדוסטריע האָט צוליב דער איטאַליעניש־אַביסינישער מלחמה געהאַט א גוטע קאָניונקטור און אויף געוויסע געביטען האָט זיך די קאָניונקטור דערהאַלטען ביז'ן היינטיגען טאָג. דער וויכטיגסטער צווייג פון דער עסטרייכישער עקאָנאָמיק — איז דער אינטערנאַציאָנאַלער טוריסטען־פאַרקעהר, וויען עקס פּאַרטירט געמיטליכקייט און קולטור־טראַדיציע און דער פאַקט וואָס דער ענגלישער קעניג עדוואַרד דער 8־טער האָט אין דער לעצטער צייט געמאַכט עטליכע באַזוכען אין עסטרייך, האָט דאָס לאַנד געמאַכט אַזוי־צו־זאָגען סאַלאָן פעהיג אין אינטער־נאַציאָנאַלען טוריסטען־פאַרקעהר.

— וואָס הערט זיך ביי די עסטרייכישע יודען, וועגען וועלכע מען הערט לעצטענס אַזוי ווייניג?

— זיי זענען אין דער לעצטער צייט אביסעל פאַרנומען מיט שמדן זיך און זיך מגייר זיין. עס געהען שטראָמען אין ענטגעגענגעזעצטע ריכטונגען, פאַרהאַן באַאיוועע יודען, וואָס מייגען נאָך אלץ, אז מיט א קליינעם איבערבייט פון די בביכולס וועט מען ראַטעווען די קאַריערע, אויב שוין נישט די אייגענע, איז לכל הפּחות די קאַריערע פון די קינ־דער. אַנדערע ווידער וואָס האָבען די דאָזיגע טראַנ־זאַקציע אויסגעפיהרט מיט יאָהרען צוריק און האָבען זיך אין איהרע רעזולטאַטען ענטוישט, זוכען איצט דעם וועג צוריק און באַלאַגערען די רבנים מיט בקשות וועגען מגייר זיין זיך.

בכלל הערשט ביי דער יודישער באַפעלקערונג אין די לעצטע יאָהרען א געוויסע דעפּרעסיע, דער אַנטיסעמיטיזם איז אפילו אביסעל געמילדערט גע־וואָרען און די אָפיציעלע קרייזען וועלען נישט מיד צו פאַרזיכערען, אז די יודישע גלייכבערעכטיגונג וועט נישט ליקווידירט וועלען, פון דעסטוועגען פּ הלט זיך וואָיף כמעט אלע געביטען פונ'ם עפענטליכען לעבען א מין אַפּגעזונדערטע פּון רשעות. די רעפּרעזענ־טאַנטען פון דער דאָזיגער ריכטונג זענען הויפּט־זעכליך די פּראָווינצער מאַליטקער, וועלכע האָבען באַקומען א מעכטיגען איינפלוס אויף דעם עפענטלי־כען לעבען פון לאַנד. אין דער פּראָווינץ, וואו עס לעבען זעהר ווייניג יודען, איז דער יוד נאָך אלץ א שרעק־סימבאָל פאַר דעם אונוויסענדען המון. דער יוד איז אידענטיש מיט טונקלען אונבאַקאַנטען באַשעפעניש, מיט וועלכען מען שרעקט די קינדער אין די וויגען. דערצו קומט די פאַרשטאַרקטע מאַכט פון קלער און פון וואַנדערענדיגע העך־גלחים וואָס וואַרעמען אויף אלע מיטעלאַלטערליכע בלבולים גע־גען יודען. אין דער פּראַקטיק פיהלט מען די שנאה צום יוד אין פאַרשידענע באַגרעניצונגען און עקס טערמינאַציעס. יודישע דאָקטוירים ווערען אַרויס־געשטופּט פון שפּיטאַלען און קראַנקען־קאַסעס וואו זיי זענען יאָהרען־לאַנג געווען באַשעפטיגט. די לעצטע יודישע מלוכה־באַאַמטע ווערען אָפּגעזאָגט פון זייערע פּאָסטענס, אויף דער שטאַנד פון סוחרים, בעלי־מלאכות און פרייע פּראָפעסיעס האָט א סך צו ליידען פון די נייע שטימונגען, אונטער דער לאָזונג „קאַמף געגען דער טאַרנאָפּאָלער מאָראַל" אין געשעפטס־לעבען ווערען יודישע סוחרים גע־רודפט מיט פאַרשידענע מיטלען.

— איהר זענט געפאָהרען

איבער שטעט און שטעטלעך אין פוילען

שטעלט מיר די פראַגע, וואָס הערט זיך ביי די יודען דאָרט?

— ה' גראָס־צימערמאַן גיט א זיפץ און קען זיך א ווײַלע נישט דעצידירען אויף קיין ענטפער.

— דאָס וואָס האָט אויף מיר געמאַכט דעם שטאַרק סטען איינדרוק, בעת מיין וואַנדערונג איבער די שטעט און שטעטלעך איז אַזוי צו זאָגען די סטאַבי־ליזירטע האָפנונגסלאָזיגקייט, איך האָב געזוכט או־מעטום א קאָנטאַקט מיט דער יוגענד און געוואָלט דערגעהן וואָס וועט פון איהר ווערען און אומעטום האָט זיך אין מיר פאַרשטאַרקט דער איינדרוק, אז עס וואַלגערט זיך מענשען־אָפּפאַל אויף די חורבות פון אונזער לעבען. יוגענט איז אָפּהענגיג, פאַרשלאָפט, פּויזיש און מאַראַליש, זי האָט נישט קיין ווילען און קיין פּערספּעקטיוו, און עס איז שוידערליך צוצוקוקען ווי עס וואַקסען אויס גאַנצע מחנות פון יהודי־שער לומפּען־פּראָלעטאַריאַט. כ'האָב אַרומגעוואַנדערט איבער די לעצטענס באַריהמט געוואָרענע יודישע סטראַגאַטעס, די סימבאָלען פון דער יודישער וועלט־מאַכט — כ'בין געווען אין וואַרשטאַטען און אין קרעמלעך, געזעהען די לעדיגע פּאָליצעס וואָס פּרע־כען זיך פון מרה־שחורה, כ'האָב פאַרבראַכט אין נאַ־סע פינסטערע קעלערס וואָס קאָנקורירען ערפאָלגרייך מיט קברים — און איך האָב דערפיהלט דעם שרעק־ליכען אָטעם פון עלנדקייט און פאַרצווייפלונג. די וועלט איז געוואָרען קאַלט און האַרט און עס פעהלט איהר אויס פאַנטאַזיע אויף צו דערזעהן די דאָזיגע שוידערליכע ווירקליכקייט. און וועלכער מען מוז זיך פאַרנעהמען מיט א געוואַלדיגער אָפּעראַציע פון קאָנ־סטרוקטיווער, סאָציאַלער הילף אין אלע מעגליכע פאָרמען.

— חוץ אייערע געזעלשאַפטליכע שליחות זענט איהר דאָך א ליטעראַט. און דאָס גאָר א באַקאַנטער און זעהר באַריהמטער. וואָלט געווען כדאי זיך ע־פּיס צו דערוויסען זיך פון אייך וואו זעהען מיר אויס אויף דעם מאַרק פון דער יודישער ליטעראַטור?

— מיר דוכט זיך, ענטפערט ה' גראָס—צימערמאַן אז די

קוואַליטעט פון אונזער ליטעראַטור

היינט־צו־טאָג ווערט הערדריקט פון דער קוואַנטיטעט מען פּראָדוצירט איבער די כוחות... איבער די כוחות פון קאָנסומענט און אפילו פון דעם פּראָדוצענט. די קינסטלערישע מאָראַל, וועלכע האָט אין די אַלט־פרענקישע צייטען געפאָדערט שלימות פון דעם שריפט־שטעלער, איז היינט אַרויס פון חנר מאָדע. די גייר סטיגע אינפלאַציע אין חער ליטעראַטור האָט זיך נאָך נישט געענדיגט. דאָס איז אויך גוגע דער יודישער ליטעראַטור, ס'זענען פאַראַן פּאָעטען וואָס ליידען פון דער אייגנדערעניש, אַז זיי מוזען גיבען דעם צע־פעלדיגען רוהען אויסדרוק פון דער צייט, זיי האָ־בען קיין צייט נישט צו וואַרטען ביי דער וועהטאָג פון לעבען וועט ווערען גענוג שטאַרק און טיף אין זייער שעפערישער נשמה, אז זיי זאָלען עס קאָנען אינ גאַנצען אויסשטופען מיט דעם קינסטלערישען וואָרט. מען גיט האַלב־פּערטיגע געראָטען און מען פאַר־גרעסערט דעם כאָאָס פון דעם לעבען מיט דעם כאָאָס וואָס מען באַשאַפט אליין אין דער ליטעראַטור צוליב מאַנגעל אין ענדגילטיגקייט און קלאָרקייט. אזוי אַרום איז אויסגעוואַקסען אין דער ליטעראַטור בכלל, און בפרט אין דער יודישער, א מין גייסטיגער קרעדיט־קריזיס. דער שרייבער גיט אַרויס אַסיגנאַציעס אָהן גאָלד־דעקונג און דער לעזער געפינט נישט ביים שרייבער דאָס סאַמע לעצטע געפּרידיגענדע וואָרט וועגען זיינע אינערליכע וועהטאָגען און חלומות און וויל די ליטעראַרישע אַסיגנאַציעס האָבען נישט קיין פּולען וואַלוטע ווערט, אָדער לאָמיר זאָגען, קיין פּולען וואַלוטאַרישען ווערט, בלייבט דער לעזער אונ באַפרידיגט און כעהט אויעק ביים דיכטער דעם קרעדיט, דעם צוטרוי וואָס ער האָט איהם שטענדיג גע־טעפּען.

אין דער 36־טער לאָטעריע
האָבען ביי אונז געוואונען אונזערע קליענטען:

50.000 זל.	אויפ'ן לאָס נומער 56870
50.000 „	„ „ „ 107750
25.000 „	„ „ „ 11145
25.000 „	„ „ „ 64746
25.000 „	„ „ „ 126692

10.000 זל.	אויפ'ן לאָס נומער 857	10.000 זל.	אויפ'ן דאָס נומער 7465
10.000 „	אויפ'ן לאָס נומער 78672	10.000 „	אויפ'ן לאָס נומער 98641
10.000 „	אויפ'ן לאָס נומער 107808	10.000 „	אויפ'ן לאָס נומער 140632

ווי אויך א סך טויזענטער געווינסען קלענערע פון 10.000 זל.
ווער עס שטרעבט צו פאַרבעסערן די עקזיסטענץ
זאָל גלייך איינקויפען א גליקליך לאָס צו דער 1־טער קלאַס 37־טער לאָטעריע
אין אונזער גליקליכער קאָלעקטור.
באַשטעלונגען ווערען תיכף ערלעדיגט קאָנטאָ P. K. O. 414.400
גאַבריעל סאַפּיער
קראָקאָ, רינעק נר. 6.

מ'באַנוצט דאָס בלוט און קערפּער־טיילן פון טויטע, געזונד צו מאַכן לעבעדיגע קראַנקע

דאָס רוב מענשען, ווי שווער עס זאָל זיי נישט אויסקומען צו ליידען אויף דער זינדיגער ערד, ווילען זיך נישט אָפּטרענען אויף יענער וועלט, און די מע־דיצינישע וויסענשאַפט האַלט אלץ אין עקספּערימענ־טירען ווי אזוי דאָס מענשליכע לעבען צו פאַרלענ־גערען, און דערצו נאָך אויפן חשבון פון די וואָס זענען שוין געשטאָרבען, עקספּערימענטען אויף דעם געביט ווערען באַזונדערס געמאַכט אין דעם סאָוו־יעטען־פאַרבאַנד מיט דער פינאַנציעלער הילף פון דער סאָוויעטען־רעגירונג.

אין דעם סאָוויעטישען מעדיצינישען אינסטיטוט ווערען געהאַלטען אין ספּעציעלע פלים די אויגען און דאָס בלוט פון מענשען. די אויג־ען זענען פון פאַרזאָגען, וועלכע זענען גע־שטאָרבען מיט א נאַטירליכען טויט, אָבער דאָס בלוט איז פון מענשען וואָס זענען אומגעקומען אין פאַרשי־דענע אומגליקספאַלען. און עס איז פאַראַן די זיכער־קייט, אז אָט דאָס בלוט איז נישט געווען פאַרפּעסטעט דורך וועלכער עס איז קראַנקהייט.

שוין היינט קאָן מען אין פאַרשידענע לענדער געפינען מענשען וואָס זייערע אויגען קוקען דורך וויס־הייטלעך גענומען פון אַנ'אַנדער מענשענס אוי־גען. — פון אייניגע וואָס איז געשטאָרבען. ביי טויזענ־דער פליסט אין די אָדערען דאָס בלוט פון אַנדערע מענטשען, וואָס אָהן דעם וואָלטען זיי געווען אוועקגע־גאַנגען. עס איז שוין אויך נישט מעהר קיין זעלטעל־הייט צו טרעפען אייגעם וואָס האָט צו פאַרדאַנקען זיין יונגענדליכקייט און געזונד די איבערגעפלאַנצטע דריזען גענומען פון אַנ'אַנדער מענטש.

די באַוועגונג צו פּרעזערווירען טיילען פון טויטע קערפּערס לטובת דעם געזונד פון די לעבעדיגע דורך דעם, וואָס עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז א מענש שטאַרבט נישט אינגאַנצען מיטאַמאָל ווען די הערץ אויף צו אָטעמען, נאָר אַנדערע טיילען פון זיין גוף שטאַרבען־אָפּ ביסלעכווייז ערשט שפּעטער, ווען דער שטאַרבענדער הערט־אויף צו אָטעמען שטאַר־בען־אָפּ די מאַרך־צעלען און טרייזען אַרום 10—12 מינוט שפּעטער. עס נעמט שעה'ן און אַפּטמאָל טעג ביז דער קערפּער ווערט אינגאַנצען לעבענסלאָז.

עס איז מעדיציניש פעסטגעשטעלט געוואָרען — ווי עס פאַרזיכערט דר. אַלבערט ס. האָוסמאַן — אז דער מענשליכער קערפּער שטאַרבט גראַדועל.

אפילו ווען דער גוסס האָט שוין אויפגעהערט צו אָר טעמען קאָן דאָס האַרץ נאָך לעבען בערך 20 מינוט. אפילו ווען עס קלאַפּט שוין מעהר נישט. דאָס אויג האָט נאָך אין זיך לעבען אפילו א האַלבע שעה שפּעטער. געוויסע טיילען פון אויג לעבען נאָך לענ־גער. די מוסקולען שטאַרבען נישט אָפּ ביז אַרום פיר שעה נאָכדעם ווי דער מענש איז שוין הערקלערט פאַר טויטשטאַרבען. די בלוט־צעלען זענען לעבעדיג אפילו 18 שעה שפּעטער. די ביינער און די הויט האָבען אין זיך נאָך לעבען פון דריי ביז פינף טעג נאָכדעם ווי דער מנש איז אָפיציעל הערקלערט געוואָרען פאַר טויט. די האָר־וואָרצלען און די נעגעל פון טויטען האַלטען אָן זייער לעבעדיגקייט אַזוי לאַנג ווי א וואָך נאָכן שטאַרבען, און אז דאָס איז אַזוי קאָן מען זעהן פון דעם וואָס טויטע קערפּערס וועלכע זענען א וואָך נאָך דער באַערדיגונג אויסגעגראָבען געוואָרען, האָבען גע־האַט גרעסערע בערד און לענגערע נעגעל אויף די פינ־גער, אויך די צעלען פון חער לעבער האָבען לעבען אין זיך צוויי טעג נאָכן טויט און אָפּטמאָל נאָך לענ־גער.

אַזוי אַרום איז דאָ די מעגליכקייט איבערצופלאַנ־צען לעבעדיגע טיילען פון טויטע מענשען אום גע־זונד צו מאַכען די קערפּערס פון קראַנקע פאַרזאָנען. מיט דעם בלוט פון טויטע און מיט זייערע אויגען־הייטלעך זענען אַזעלכע עקספּערימענטען שוין דורכ געפיהרט געוואָרען מיט גרויס דערפאָלג.

דר. ס. ס. יודין, דער באַוואוסטער יודישער מעד־דיקער פון סאָוויעטען פאַרבאַנד האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק שוין גענומען אויפהיטען דאָס בלוט פון מענשען וועלכע זענען געשטאָרבען אין אומגליקספאַ־לען. מיט כעמישע שטאָפען, ווערט דאָס בלוט געהאַל־טען ווייטער ביים לעבען אין סטעריליזירטע פלעשער ווען מען דאַרף אימיצען געבען א בלוט־טראַנספוזיע ווערט דאָס בלוט אונגעוואָרימט און אַריינגעשפּריצט. אַט די פאָרם פון בלוט־איינשפּריצונגען, האָט אויך די משלה וואָס א פריהערדיגע אונטערזוכונג שטעלט פעסט, וואָסער מין בלוט דאָס איז און פאַר וועמען עס איז פּאַסיג, דאָס אויפגעהיטענע בלוט פון מתים קאָן דערהאַלטען ווערען לעבעדיג פאַר א משך פון יאָהרען אונטער א געהעריגער טעמפּעראַטור.

שוין מיט קאַרגע פופציג יאָהר צוריק האָט מען אויסגעפּרובירט דאָס איבערפלאַנצען אויגען־הייטלעך פון איין מענש אויפן צווייטען — און עס איז געלונ־גען. דעמאָלט פלעגט מען אָבער נוצען די הייטלעך פון לעבעדיגע מענשען, וואָס מען האָט ביי זיי געמוזט אַרויסנעהמען אַנ'אויג אָדער ביידע צוליב אינערליכע אויגען־קראַנקהייטען אָדער אומגליקספאַלען. אָבער איצט טוט מען שוין דאָס מיט די אויגען־הייטלעך פון מתים, זינט דער סאָוויעטישער מדיצינישער פאָר שער דר. וו. פּ. פילאַטאָוו פון אָדעסער אינסטיטוט פאַר עקספּערימענטאַלער אויגען־וויסענשאַפט, האָט גענומען מאַכען אַזעלכע איבערפלאַנצונגען, נאָכדעם ווי דר. יודינס עקספּערימענטען מיטן בלוט פון טוי־טע האָבען זיך אַרויסגעוויזען פאַר דערפאָלגרייך.

צווישען דעם עולם זענען שוין פון לאַנג באַקאַנט די עקספּערימענטען וואָס מען האַלט און איין מאַכען מיט איבערפלאַנצען דריזען פאַר דער פאַרייִנגערונג פון מענשען, באַזונדערס פון שטייל אַלטגעוואָרענע פרויען.

די דאָזיגע עקספּערימענטען זענען פריהער נישט געווען אַזוי ערפאָלגרייך, ווייל די איבערגעשטראַנגענע דריזען האָבען זיך נישט גוט אָנגענומען צוזאַמענוואַקסען מיט דעם באַטרעפענדען מענשען. איצט איז באַוויזען גע־וואָרען, אז מען קאָן דאָס יאָ דערגרייכען צופרידענ שטעלענד ווען די דריזען וואָס זענען אַרויסגענומען גע וואָרען פון טויטע מענשען ווערען געהאַלטען לעבעדיג אויף דעמזעלבען שטייגער ווי מען טוט עס מיט בלוט און מיט אויגען אין די סאָוויעטישע לאַבאָראַ־טאָריעס. דער דאָזיגער פּראָצעס ווערט פאַרליכטערט דורך דעם „לעבעדיגען האַרץ". אַן אינסטרומענט איז דערפונדען געוואָרען דורך דר. אַלעקסיס קאַרעל פון ראָקפעלער אינסטיטוט אין ניו יאָרק, בשותפות מיט דעם באַריהמטען לופטפליהער קירנעל טשאַרלס ע. לינדבערג, דר. האַרווים קושינג פון דעם דזשאָן האָפּ־קינס אוניווערזיטעט, האָט באַוויזען אז דער דריז פון אַ'אַנדער מענשען קאָן צוגעפּאַסט ווערען צו א נייעם גוף דורך דעם, וואָס בעפאָר דעם איבערפלאַנצען ווערט מען איהם האַלטען געווייקט פאַר א שטיק צייט אין בלוט סערום פון דער באַטרעפענדיגער פערזאָן. אין דער קאַרעל־לינדבערג מאַשין קאָן א טייל פון א טוי־טען מענשענ'ס גוף געהאַלטען ווערען לעבעדיג פאַר א שטיק צייט.

די עקספּערימענטען מיט די דריזען זענען נישט בלויז כדי יונג צו מאַכען אַלטע, נאָר צו קורירען פאַרשידענע קראַנקהייטען — באַזונדערס ביי פרויען, וועלכע קריגען מאַנספּילישע אייגענשאַפטען, וואָס איז שייך מעשגער, ווערען זיי דורך אזא דריזען־איבערפלאַנצונג געראַטעוועט פון טויט ווען זייער הויט קריגט א בראָנזיזעם קאָליר און דאָס האָט ביז איצט גע־מיינט א זיכערער סוף פונם לעבען.

פיל וויכטיגע מעדיצינישע פאָרשער האָבען זיך שוין איבערצייגט אז א מענש קאָן לעבען אפילו אָהן געוויסע וויכטיגע קערפּער־טיילן און אבֿרים. א מענש קאָן לעבען אפילו ווען איין לונג פעהלט איהם און עס זענען אויסגעשניטען א העלפט פון חעם מאַרך, אָרעמס, פיס, אויגען, אויערען, פון דעם מאָגען, און בכלל דער גרעסטער טייל פון חער פערדייאונגס־סיס־טעם, א ניר, גרויסע טיילען פון דעם לעבער און אַנ־דערע אָרגאַנען, מען קאָן דאָס אָבער נישט באַוויזען ווען מען נעהמט אַרויס דעם אונטערשטען טייל פון מאַרך, און דאָס האַרץ. די מאָדערנע מעדיצינישע וויס־סענשאַפטליכע גלויבען אָבער, אז עס וועט זיי אויך געלונגען אַרויסצונעמען ביי א מענטשען א שוואַכען טייל אויך פון די דאָזיגע אָרגאַניזמען און אויף זיי־ער אָרט איינפלאַנצען געזונטע טיילען פון א טויטען גוף, מיט חיות האָט מען שוין אַזעלכע עקספּערימענ־טען געמאַכט און זיי זענען געלונגען.

הײנטיגע לאגע פון פרויען אין דער וועלט

הויז-דינסט איז די איינציגע ארבייט וואס וואקסט פאר פרויען

אין דער צייט, וואס די ציפערן פון ארבייטס-לאזע פרויען וואקסען, זוכט מען אין אלע לענדער דינסטען. און א סך רעגירונגען, וועלכע האבען שוין געמאכט אלערליי בעגרעניצונגען אויף פרויען-ארבייטען, גיבען צו אין גאנצען, אז זיי דארפען נישט הונגערן, זיי קאנען ווערען דינסטען.

פון וואנען נעמט זיך דער דוחק אויף דינסטען? גאנץ איינפאך. פון די מלחמה-יאהרען, ווען עס זענען בעשאפען געווארען פילפאכע נייע בעשעפטי-גונגען פאר פרויען, זענען מיליאנען אוועק פון די דערפער און קליינשטעטלעך און זיך אלאזט געטון אין די גרויסע שטעטער.

אויך האט די נאך מלחמה וואקסענדע אינדוס-טריאליזאציע אויסגעשלאגען הונדערטער טויזענדער פרויען; אויך די פערגרעסערטע בילדונגס-מעג-ליכקייטען האבען פון פויערים-מיידלעך און פון דינסטמיידלעך, און טעכטער פון דינסטען געמאכט ארבייטערינס אין פאבריקען, אין ביוראס און אין אנדערע אינדוסטריעלע צווייגען.

דער רעזולטאט איז, אז דער עלעמענט פרויען און מיידלעך, וואס וואלט אריין אין הויז-דינסט, איז אוועק אויף אנדערע וועגען פון ארבייט און פערדינסט.

שוין עטליכע יאהר ווי דער „פעלקער-בונד" טענה'ט איין מיט די לענדער, אז זיי זאלען זעהן לייזען דעם פראבלעם פון ארבייטסלאזיגקייט צווי-שען פרויען דורך פערפולקאמענען זיי אלס דינסטען, פרי זיי זאלען צוטרעטען צו דער ארבייט מיט דער זעלבער פעהיגקייט ווי צו א ביורא אדער צו א מאשין; און צווייטענס, זאלען די לענדער אנ-ווענדען לעגיסלאטיווע מיטלען צו ברענגען הויז-דינסט צו א העכערער עקאנאמישער און סאציאלער מדרגה.

א סך פון די אפליקאנטקעס פאר דינסטען וואל-טען געוועהן גרייט צו שטודירען, צו נעמען קורסען אין הויז-פיהרערשאפט און קאכען, ווען אזעלכע שולעס וואלטען עקזיסטירט; און דאס צווייטע, ווען זיי קאנען געניסען דיזעלבע ארבייטס-רעכט ווי, לאמיר זאגען, אנ'ארבייטערין אין א פאבריק. זי פא-דערט, עס הייסט דער בונד פאדערט פאר איהר, א מינימום ארבייטס-טאג, בעצאהלטע אורלויב, די רעכט צו וואוינען בייזיך אין דער היים, און אזוי ווייטער.

און כדי צו לעזען די ארבייטסלאזיגקייט פון פרויען אין אלע לענדער, וואס וואקסט פון טאג צו טאג, וויל דער „פעלקער-בונד" פועל'ן, אז מען זאל מאכען הויזדינסט פאר א מעהר סאציאליזירטע און מעהר איינגעארדנעטע פרנסה.

ארבייט, וואס פאדערט נאר פרויען

נאר הויז-ארבייט וואקסט פאר פרויען. — וואס דער פעלקער-בונד טוט צו שיצען קימפעטארינס. — די פרוי אין אינדיען האט גלייכע רעכט, אבער נישט צו געהן מיט'ן מאן צוזאמען.

פון ה. יאפע

וויפיל טענות מ'זאל נישט ארויסשטעלען גע-גען דער ארבייטער-פרוי, און וויפיל גזירות מ'זאל נישט ארויפלעגן כדי צו פארקלענערן איהרע אר-בייטס-מעגליכקייטען, בלייבען אבער פערשידענע פאכען, וואס צי די געזעלשאפט וויל, צי וויל נישט, וועט זי נישט קאנען אוועקרייסען פון דער פרוי.

מ'האט זיך אנגעשטעצט אויף דער ארבייטער-פרוי, אז זי פערשארפט דעם עקאנאמישען קריזיס דורך פערנעמען ארבייט פון מענער. די דאזיגע טעא-ריע האט מען אינגאנצען מבטל געווען און ארויסגעשטעלט אלס פאלש, ווייל די ארבייטער-פרוי איז אזוי וויכטיג אין דעם סיסטעם פון פראדוקציע און פערברויכונג אזוי ווי דער מאן. איהרע פערדינסטען ווערען אזוי גוט פערברויכט און אויסגעגעבען אזוי ווי דעם מאנ'ס, און ווען די אר-בייט פאר אנדערע אזוי גוט ווי דער מאן.

אטטאקירענדיג די דאזיגע גזירות געגען דער אר-בייטער-פרוי האט היטלער מיט דעם, וואס ער האט ארויסגעשטויסען מיליאנען פאך-פרויען, פראפעסי-אנעלע פרויען און ארבייטערינס פון זייערע פלע-צער. פריהער האט דייטשלאנד גע'שם'ט מיט איה-רע הויך-ארגאניזירטע ארבייטענדע פרויען-שיכטען. מיט זיין כאראקטעריסטישען בארבאריזם האט היט-לער זיי בעזייטיגט און די פערדינסטען, וואס דייטש-לאנד האט פון דעם, זעהט מען נאך נישט.

און לידער ווילען א סך לענדער נאכטון היט-לער'ן און זייערע פרובירען צו פערקלענערן דעם עקאנאמישען קריזיס.

אבער מ'האט מיר בעוויזען א ליסטע פון פאכען וואס מ'קאן בשום אופן נישט צונעמען פון דער פרוי. און זאל דאס דינען אלס א טרייסט ביי היינ-טיגער צייט, ווען די פרוי איבער דער גאנצער וועלט ציטערט איבער איהר שטיקעל ברויט.

סאציאלע ארבייט אין די מעהרסטע צווייגען ווערט געטון מיט א סך מעהר דערפאלג פון פרויען ווי פון מענער. די פרוי איז פסיכאלאגיש מעהר פאס-זיג דערצו. זי איז מעהר פעהיג אויף ארבייט מיט מענטשען, וואו עס פאדערט זיך א גרויסע מאס גע-דולד און ריין-מענשליכע סענטימענט, און די פע-היגקייט צו ארבייטען לאנג און שווער אהן קאנק-רעטע רעזולטאטען. די פרוי איז דעריבער פעהיגער ווי דער מאן צו „שוועסטער" צו לערנען קינדער, צו ארבייטען מיט קינדער און אינסטיטוציעס. אפילו אין א סך צווייגען פון דער ארבייט מיט פערברעכער איז די פרוי פאסיגער ווי דער מאן. א פערברעכער, ווי הארט און שטאלץ זיין כאראקטער זאל נישט זיין, וועט זיך לאזען רעדען, און אויך איינרעדען פון א פרוי גיכער ווי פון א מאן.

אויסער די פערשידענע פאכען, וואס פאדערן די פסיכאלאגישע איינגענשאפטען פון א פרוי, זענען פאראן אויך א צאהל איינפאכערע, פראקטישע פאכען. מענער קאנען טאקע שאפען דאס מאדעל פאר א פרויען-קלייד, אבער פרויען מוזען עס צו-זאמענשטעלען. עס פאדערן זיך די אידעלע פינגער פון א פרוי און איהר פעהיגקייט הארמאניזירען דע-טאלען. דאס זעלבע מיט די אנדערע בראנזשעס פון פרויען-קליידונג, און אפילו איינציגע פון מענער-קליידונג אויך. פרויען מאכען די פיינסטע מענערישע שניפסען אין דער וועלט, די פיינסטע גאזשיכלעך פאר מענער, פרויען זענען די איינציגע, וועלכע זענען בעשעפטיגט אין מאכען די גאר טייערע האנד-אר-בייט, פאר וועלכע מען צאהלט אפ פערמעגענס. די דאזיגע פרויען, וואס האבען „גאלדענע הענט", גע-ניסען ווייניג געלד. זיי ווערען שטארק עקספלואטירט, ווייל די מעהרסטע האנד-ארבייט נעהמט נאך אן אין די לענדער, וואו עס איז ווייניג אויפגעטון געווארען פאר דער ארבייטענדער פרוי.

אינטערעסאנט איז צו בעמערקען, אז אין פאב-ריקען פון עלעקטרישע לאמפלעך פאדערט מען פרוי-ען, ווייל די לאמפלעך זענען צוזאמענגעזעצט פון גאר איידעלע פעדים און פאדערט די צארטע פינגער און דעם געדולד פון א פרוי.

צו בעשיצען די ארבייטער-פרוי פאר און נאך קימפעט

דער פעלקער-בונד האט אין די לעצטע יאהרען געווידמעט א סך מיה דורכצופיהרען אין די גרעסע-רע לענדער פערשידענע געזעצען צו שיצען דער אר-בייטער-פרוי אין דער צייט פון שוואנגערשאפט, ווען זי ליגט אין קימפעט און ווען זי האדעוועט איהר קינד.

אין אמעריקא איז מען נאך הינטערשטעליג אין דער דאזיגער ריכטונג. די ארגאניזירטע ארבייטער-פערשאפטען האבען ווייניג, גאר ווייניג, אויפ-געטון פאר דער ארבייטער-פרוי, וועלכע ווערט א מו-טער, אין דער צייט וואס זי זיצט אויף א פאסטען, אדער איז בעשעפטיגט ביי ארבייט.

אין געגענטייל, אויסטראליען, בראזיל, טשילי, קובא, יאפאן, טשעכאסלאוואקיע, ליטע, פוילען, דער סאוויעטען - פערבאנד און אנדערע לענדער, עקזיס-טירען שוין געזעצען וואס צווינגען דער פרוי צו פערלאזען איהר ארבייט אויף א געוויסער צייט, פאר און נאך דעם קימפעט. אין א סך לענדער קריגט זי איהר געהאלט; אין אנדערע לענדער ווערט בלויז איהר שטעל פערזיכערט. א סך לענדער צאהלען נישט נאר דער ארבייטער-פרוי פאר דעם דאזיגען פעריאד, נאר אויך אין דעם פאל, ווען זי איז די מפרנס'טע פון דער פאמיליע בעקומט זי א געוויסע סובסידיע פארן ניי-געבוירענעם קינד, און אויב עס זענען פאר-האן נאך קליינע קינדער אין שטוב, שטיצט מען זי אויך.

אין טשעכאסלאוואקיען איז א פרוי, וועלכע דארף ווערען מוטער, בערעכטיגט צו זעקס וואכען אורלויב מיט פולען געהאלט אויב זי איז בעשעפטיגט אין דער זעלבער פירמע צוויי יאהר צייט. און אויב זי איז גאר ארים, טאר מען איהר נישט ארויסווארפען פון איהר דירה ביז וואנען זי איז אינגאנצען דערהאלט פון דעם קימפעט.

אין גריכענלאנד איז אנ'ארבייטער-פרוי, וועלכע געהערט צו א פראפעסיאנעלען פעראיין, בערעכטיגט צו פרייער מעדיצינישער הילף אין צייט פון איהר קימפעט.

אין ארגענטינא מעג די ארבייטער-פרוי נעמען צייט צוויי אדער דריי מאל א טאג צו געהן אהיים און אנזייגען איהר קינד.

ראדיא - ווינקעל

לאמיר געניסען פון קאלעקטיווע אנ-טענעס.

אויף א סך הייזער אין ווארשא זעהען זיך לעצטענס מאדערנע קאלעקטיווע אנטענעס. די דא-זיגע אנטענעס שטעלען אריין בשותפות עטליכע שכנים, ראדיא-אבאנענטען, וואס ווייסען, אז נאר אויף אזא אופן וועט זיי די הנאה פון ראדיא אויס-קומען בעסער און נישט האבען מעהר קיין זארג מיט פערלעגען און קאנסערווירען די אנטענעס.

די קאלעקטיווע אנטענעס זענען אויך א סך בעסער אויף אויסצונוצען די ענערגיע פון די ראדיא-וואליעס. ווען אזא אנטענע איז גוט איינ-סטאלירט, נעהמט בעסער אויף די ענערגיע פון די ארומיגען עלעקטראמאגנעטישען פעלד, ווארום דא ווערט די ענערגיע איינגעטיילט גלייך צווישען אלע ראדיא-אייגענטימער.

דער ראדיא-אבאנענט, וואס געניסט פון א קאלעקטיווער אנטענע געניסט פון ראדיא בעסער, ווי דער, וואס האט זיין אן אייגענע, וועלכע שטעהט איינ'ם כאאס פון אנדערע שכנות'דיגע אנטענעס [illegible] עלימינירט די קאלעקטיווע אנטענע די רעאקציע-פייפען פון די שכנות'דיגע ראדיא-אפאראטען.

דעריבער, ווען מען געהט שטעלען א נייע געביידע, דארף איינ'ם בוי-פלאן אויך פיגורירען דאס פערלעגען א קאלעקטיווע אנטענע, כדי אלע לאקאטארען, וואס וועלען דא שפעטער וואוינען, זאלען קענען געניסען פון ראדיא, וועלכער איז היינט ממש א נויטווענדיגקייט פון יעדער קולטו-רעלער שטוב.

ל. חליז/חיפה.

א נאכט אזא...

(סקיצע פון קבוצה-לעבען)

דאס אווענט-עסען אין קבוצה איז געווען אן אפקומעניש. היינט עטליכע וואכען איז די פרייד אויסגערינען. דורך די פענסטער פון דער גרויסער עס-שטוב קוקען אריין שווארצע אויסגעברענטע פעלדער, און איבער די קעפ, אויפ'ן דאך, דריקט די לאסט פון עטליכע הונדערט זעק זאמד. צעלייגט די ציגעל ארום די קארניזען. אין דער שטילקייט קלאפען ווי זייגער די טריט פון די שומרים, וואס שפאצירען אויפ'ן דאך אהין און צוריק, ארויף און אראפ, אהין און צוריק, מיט ביקסען אויף די אקסעל פערווארפען.

די שטילקייט ברעכט איין אנ'אפגעריסען יונג געלעכטער, א געלעכטער, וואס רייסט זיך אפ אין מיטען אונטער'ן שארפען בליק פון א ותיק, א בליק פון א פאר נישט אויסגעשלאפענע אומ-רוהיגע אויגען.

איינציגווייז פערשווינדעט דער עולם פון דער עס-שטוב: א העלפט גייט אין קינדער-הויז זאגען א „גוטע נאכט", די צווייטע העלפט אויף אפרוה און שמירה.

מ'האט אין קינדער-הויז די לעצטע טעג אויפ-געהערט רעדען פון שעפסעלעך און לאשעקלעך, פון טרויבען און בלומען. ווארום דער שטן פון טויט שפאצירט היינט די בערג ארום, נאכט ביי נאכט פאלען קוילען ווי האגעל אויף דעכער, פלאמען פון פעלדער דרייען די הימלען, און ס'גייט אויף אזא דערשי-טערענדיגע פייער קייט אין די פינסטערע סוף חודש-דיגע נעכט. אז אפילו די טויט-מידע בחורים מיט געשוואלענע אויגען פון רויך וואס לעשען זייער תבואה מיט נאסע זעק, מוזען אפרייסען א ווילע, אנקוקען ווי די הימלען ברענען, ווי די הימלען פלאמען הויך איבער די קעפ, ווייט ווייט ביז אהינטער די בערג פון גלבוע.

ווייט אראפ אין די פעלדער נאהענט צום יוא-סער שטעהט א יונגער פרדס, שווער בעלאדען מיט די ערשטע פרוכטען, די ביימער שטייען תקיף, שמעקעדיגע, שטאלצע, ווי יונגע גליקליכע מוטערס, איבערזעטיגט מיט דער ברכה פון דער ערד, די שטאמען אויסגעפוצטע, ווייס געקאלכטע, די שווע-רע זאפטיגע צווייגען זארגפעליג אונטערגעשפארט, צוגעבונדען מיט לולב-פעדים.

דער שטאלץ און דאס צירונג פון קבוצה!!

זיי האבען בעוויזען אזא פרעכטיגען גארטען פערפלאנצען אויף א באדען, וואס איז נעכטען גע-ווען הארט ווי פעלז, פערלאזען ווי די מדבר; יע-דער בוים איז ווי א צארטליג קינד געהאדעוועט געווארען יעדער שטאם, יעדער בלעטעל, יעדער ווארצעל און קנאספ געצערטעלט, יעדער שיסעל און צווייג, אויסגעבעט מיט די שענסטע פריהלינגען פון מיידלעך און בחורים. פערקאקערט און געמיכטיגט מיט זייער יוגענט, בלוט און שווייס. דער פרדס האט צוריקגעצאהלט מיט זיינע בעסטע דופטען, מיט דער שענסטער בליהונג, און די ערשטלינג-פרוכטען האבען די אויגען געקוועקט און די הערצער געפרייט.

האפנונגען געשפרייט ווייט ווייט איבער ימים און לענדער, ביז די פערווארפענסטע יודישע ישובים, וואו טאטע-מאמעס, שוועסטער און ברידער הונגע-רען און ווערען פאגראמירט — ביז דארטען האבען זיך די דופטען און האפנונגען פון פרדס געטראגען.

מ'האט ערשטע בליטען פון בוים, די שמעקע-דיגע ווייסע בשמים-בלעטלעך אין בריף אריינגע-לייגט, אוועקגעשיקט אין פשיטיק, אין מינסק, אין יאנאוו און ווילנע, אין פראגע און באלוט, ביז אין דער ליטע ווייט אין דרום-אמעריקע, — ביז דארטען זענען די דופטען דערגאנגען, דער ריח פון אויפגעבליטען אויסגעפראצעווען טאל יזרעאל, און טאטע-מאמעס זענען מיט די בליטען מיט ציט-ריגע הענט פון שכן צו שכן געלאפען: — „נאט, שמעקט, זעטיגט זיך אויך מיט דער ארבייט פון אונזערע קינדער אין ארץ-ישראל!..

און צופיסענס דעם פרדס, האט זיך דער צייטי-גער ווייגארטען געשפרייט, שווער בעלאדען מיט די שווערע הענגלען טרויבען, אויסבעהאלטענע און [illegible] בלעטער, בעצויגענע מיט נאכטיגע טוי, דער ווייגארטען האט געווארט אויפ'ן שניט, אויפ'ן בין-הזמנים פון שטאט-שער שול-יוגענט, וואס וועט קומען צום בציר און פערהיילכען די טעג מיט די נעכט אין געזאנגען.

גאלדענע תבואות האבען זיך געבראכען אונ-טער דער משא פון די זאנגען, און יונגע וועלדלעך א-ום האבען זיך געשפילט מיט'ן ווינט, און בעהנט די נאקעטקייט פון אלטע פעלזען און בערג, די קללה פון דורות. די זומפען אויסגעטריקנט און צו-ריק-געטריבען געווארען, קוואלען פון לעבען און פרייד

מיט הויכע פעלזיגע בערג איז ארומגערינגעלט די קבוצה, אונטער די פעלזען און אין די היילען, ליגען שאטענס צעלייגט, שאטענס מיט ביקסען אי-בער די אקסלען.

אט שפרייט מען אויס די אבאייע, מען טוט אויס די שיך, די ביקס אויף דער ערד געלייגט, מען קניט, און מען בוקט זיך צעהן מאל מיט'ן שטערען ביז דער ערד.

א לויב-געזאנג צו אללאה דעם אלמעכטיגען, צו אלע אבות און הייליגע, זיי זאלען בעגליקען די היינטיגע נאכט, אז די ביקס זאל גוט שיסען, אז דאס אויג זאל גוט צילען, אז די קויל זאל ריכטיג טרעפען, ווייל נמאס איז געווארען ס'קנעכטיש לע-בען. צוזאמען מיט ווייב און קינד דורות לאנג גע-שפאנט אין יאך, צוגלייך מיט דער בהמה. אויף בהמות האט מען רחמנות — אויף די שאטענס מיט די ביקסען אויף די אקסעל — נישט: אט וואלגערט זיך צופיסענס די בערג אזא עשירות, פרדסים, ווייג-גערטנער, תבואות, ירקות, בלומען, הייזער, שאף, רינדער. און זיס זענען די מיידלעך פון די יאהוד!

וויפיל יאהרען האט מען זיי געטייטשעלט אויף אט דאס גוטס: — גייט ברידער, איהר קינדער פון ערב. איהר איידעלע פרייע ריטער פון מדבר: גייט, נעמט, זעטיגט אייערע פערלאנגען!

אט איז דער טאג געקומען: עולם הזה, עולם הבא, כבוד, עשירות וואלגערט זיך צופוסענס, און איהר שווייגט, איהר גייט געשפאנט מיט'ן אייזעל אין אקער, איהר רייסט מיט די נעגעל דעם באדען, איהר פיהרט צונויף א שייער, איהר דרעשט עס מיט אייערע וואונדיגע פיס, איהר פיהלט אן פולע זעק און נאכדעם — געניסט עס דער [illegible].

זענען די אדערען פול געווארען מיט הייס בלוט, פויערען-בלוט פון זיידעס און עלטער-זיי-דעס, וואס האבען דורות געלעבט מיט דעם שנייגער פון מדבר. זענען די גוטע פעלאכישע, די מילדע פויערישע אויגען, אויסגעלאשענע געווארען, און אין זיי האט זיך א נייער פייער פון טויט און שנאה אנ-געצונדען.

געענדיגט די תפלה. צונויפגענומען די א-[illegible], אויסגעפרובט די שלעסער פון די ביקסען.

איינס, צוויי, דריי — פייער!!

פייער שיט זיך אויף די דעכער פון דער קבוצה מען טראגט אראפ די שלאפענדיגע קינדער די בעטען און לייגט זיי אויס אויף דער ערד.

„אימא-א-אש! לאזען זיי אויפהערען שיסען, [illegible] וויל שלא-א-אפען"!

איינס, צוויי, דריי — פייער!

טרא-טא-טא-טא — פויקט א [illegible] וועהר פלעמלעך פון בלייענעם טויט.

א רויטע ראקעטע בליצט ארויף צום הימעל.

פון די בערג שיט איין טייל מענשען פייער אויף דער קבוצה. א צווייטער טייל לאזט זיך דער ווייל אראפ אונטען צום פרדס און ווייגארטען, צו די תבואה און וואלד. זיי מארדען דעם פרדס. שורה נאך שורה פאלען די ביימער, בליהע-דיגע, שמעקעדיגע, בלימיגע, און ביימער פול מיט בעלאדענע מיט צייטיגער פרוכט.

זיי מארדערן מיט עקשנות, פלייסיג, זיי מאסאק-רירען, זיי טרעטען מיט די פיס, מ'ט הנאה און רציחה.

צעשראקענע פויגעל שטורעמען ארויס מיט געוויין פון די פלאמען וואס פערצערען יונגען וואלד, שאקאלען, קראליקעס, העזעלעך און אינדען שפרינגען אין די פלאמען פון תבואות.

און אויבען אויפ'ן דאך פון העכסטען בנין אין דער קבוצה, וואו זעקלעך זאמד ליגען צעלייגט ארום די קארניזען ווי ציגעל, שטייען יודישע בחורים מיט ביקסען; א בעפעהל קורץ און שארף: לאדען!

ציל — אש!

טרא — טא — טא — טא — טא — — — —

כאפען אויף די בערג דאס פויקען און ווארפען עס אראפ אין די טאלען און די טאלען ווארפען דעם טומעל צוריק צו די בערג, און א שרעקליכער ווידער קויל דונערט ארום ווי אמאל ביים בארג סיני.

די ווילדערשטע קייט רוצחים זענען שוין באלד ביי די הייזער, זייערע אויגען ברענען, ווי די שא-טען פון ביקסען, און קללות מיט רופען: „עליהום" „שעכטען", מישען זיך אויס מיט קנאלען פון געווער.

איצט קריכען אויף אלע פיר אלע פון קבוצה, טעכטער, בחורים, אלטע טאטעס און עלטערע קינ-דער, וואס האבען אין לעבען נישט געוואוסט די צורה פון א קויל, אט שטעלען זיי זיך אויף, אט פאלען זיי ווידער, אט לויפען זיי, אט קריכען זיי אויף אלע פיר, בייגיג, זיכער, און איבער די קעפ א ווימעל, א פייערדיגער שטורעם פון בליי, פייער און טויט.

איין שעה גייט די צוויי

ריח פון בלוט. גבורה.

די פעלדער יאמערען.

אנ'אעראפלאן רוישט און בליצט מיטן פרא-זשעקטאר.

ראקעטען שיסען צום הימעל אין לאנגע פייער-שפורען.

און די קינדער לייגט מען צוריק שלאפען, ס'איז ערב זונען-אויפגאנג. זיי ווייסען, אז דער אעראפלאן קומט. הייסט עס אז דער אנפאל איז אפגעשלאגען, אודאי וועט באלד אויך קומען פאר-לייגע צו הילף...

ליל מנוחה, קינדער! א רוהיגע נאכט, עופה'לעך!

(בלעטער)

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

זונטאג, 11 כ"ה תשרי תרצז

אקטאבער

זון־אונטערגאנג 4.43

זון־אויפגאנג 7.02

וועגען אפלעגען די קהלה־וואהלען

דער רושם צווישען דער יודישער בעפעלקערונג. — צי וועט דאס מיניסטעריום אנערקענען דעם פארשלאג — קאמוניקאט פון דער ציון. ארג.

די ידיעה פון „נייעם פאלקסבלאט" וועגן דעם אז דער לאדזער וואיעוואדע האט איבערגעשיקט א פארשלאג אין מיניסטעריום פאר אמונות אפצולעגן די קהלה־וואהלען א'יף א יאהר, האט געמאכט א געוואלדיגן רושם צווישען דער יודישער בעפעלקערונג.

אלע פארטייען, און גרופירונגען זענען שוין געווען אין ברען פון די הכנות צו די וואהלען און איצט ווייסען זיי נישט צי דאס מיניסטעריום וועט בעריקזיכטיגען דעם פארשלאג פון דער וואיעוואדזטווע צי נישט, דערווייל רוקט זיך אן דער 16 אקטאבער, ווען מ'וועט מוזען, אויב ס'וועט נישט זיין קיין ענטשיידונג פון מיניסטעריום, אריינטראגען קאנדידאטען־ליסטעס, אזוי אז אלע געשאפענע וואהל־קאמיטעטען מוזען ווייטער פיהרען זייער וואהל־ארבייט.

אויך דער וואהל־רעפעראט ביי דער קהלה און די וואהל־קאמיסיע פיהרט ווייטער א נארמאלע טעטיגקייט ביז ס'וועט קומען אן'ענטפער פון מיניסטעריום.

די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט פערעפענטליכט וועגן דעם א קאמוניקאט, אז די אגודה האט זיך געווענדעט צו די ציוניסטען מיט א פארשלאג אינטערצוגעהמען געמיינזאמע בעמיהונגען אפצולעגן די וואהלען, אלס מאטיוו האט די אגודה אנגעגעבען, אז צוליב'ן וואוקס פון די ראדיקאלע שטימונגען, וואלט געוואונשען געווען, אז די וואהלען זאלען איצט נישט פארקומען.

די ציוניסטישע ארגאניזאציע האט אפגעווארפען דעם פארשלאג און ערקלעהרט איצט, אז זי האט נישט געמאכט קיין שום בעמיהונגען אין דער דאזיגער ריכטונג.

Bank Kupiecko-Kredytowy Sp. w Łodzi
№ 29 ul. Piotrkowska № 29
קיין פרייע קאסעטקעס (SAFESY) בעזיצען מיר נישט.
אונזערע פקדונות־ביכלעך זענען די בעסטע שטארקע קאסעטקע. זיכער און גוט פראצענטירט
זאמעלט אייערע אפשפארונגען און לאקירט אייערע געלדער אין
Bank Kupiecko-Kredytowy Spółdz. w Łodzi
וועלכע גיט א גאראנטיע פון א זיכערן קאפיטאל ביי א גוטע פערצינזונג
די געזעצליך געשיצטע געהיימנים פון פקדונות ווערט שטרענג אפגעהיטען !
קיין שטעטישע אפטיילונגען בעזיצען מיר נישט
מיר מאכען אויפמערקזאם אויף אונזער אדרעס: לאדן נור פעטריקאווער 29

יאהרגאנג 1916

מארגען, מאנטאג, ד. 12 אקטאבער דארפען זיך שטעלען די יאהר־גענג פון 1916, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 3-טען פאליצײ־קאמיסאריאט מיט אויפן שטח פון 1־טען פאליציי־קאמיסאריאט מיט די אותיות:

A. B.

און פון 8 קאמיסאריאט:

C, H, Ch, I, J.

צוגאב־פאבאר־קאמיסיע

דעם 15-טען ד. ה. הויבט אן אמטירען די פאבאר־קאמיסיע אין לאקאל (פיעטריקאווער 165). מעלדען דארפען זיך די פאבאראוועס פון יאהרגאנג 1915 און עלטערע, וואס האבען נאך נישט ערלעדיגט זייער מיליטער־אנגעהעריגקייט, וואס וואוינען פון 2, 3, 5, 8, 9, 11 פאליציי־קאמיסאריאטען.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט · דיזשורען

(א) הייטע בינאכט דיזשורירען: סאראווסקא־דאנציג (זגערזשער 57), וו. גראשקאווסקי (11-טער ליסטאפאד 15); ל. קאהלין (פילסודסקי נא 54). ר. רעמבעלינסקי (אנדזשעיא 28), י. כאנ־דישינסקי (פעטריקאווער 165). ע. מילער (פעטריקאווער 45). נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצער 56).

קווסטיאנירט די שטאט־ראט־וואהלען

אין לעצטען מאמענט זענען אריינגעטראגען געווארען 2 פראטעסטען געגען די וואהלען אין 4. און 9. קרייזען

דעם 7. אקטאבער איז געווען דער לעצטער טערמין פון אריינטראגען פראטעסטען אין דער הויפט־וואהל־קאמיסיע געגען די וואהלען צום לאדזער שטאט־ראט. ביז'ן לעצטען מאמענט האט זיך קיינער נישט געווענדעט מיט קיין שום פראטעסט.

ערשט א האלבע שעה פארן שליסען די וואהל־קאמיסיע האט זיך אין דער הויפט־וואהל קאמיסיע געמעלדעט פארשטעהער פון די ענדעקעס, וועלכע האבען אריינגעטראגען א פראטעסט געגען די וואהלען אין 4 קרייז, פערלאנגענדיג אין דעם קרייז דורכצופיהרען נייע וואהלען.

באלד דערויף האט זיך געמעלדעט **דער בעפולמעכטיגטער פון דער ציוניסטישער ליסטע אין 9 קרייז** און אויך אריינגעטראגען א פראטעסט, פערלאנגענדיג אויך אין דעם קרייז אדורכצופיהרען נייע וואהלען.

דער פארזיצער פון דער הויפט־וואהל קאמיסיע ריכטער וועסצילע האט באלד צונויפגערופען די וואהל־קאמיסיעס פון ניינטען און 4 קרייז, כדי זיך צו בעקענען מיט דער מיינונג פון די דאזיגע קאמיסיעס וועגען די פראטעסטען.

די ענדעקעס האבען אנגעגעבען פאלגענדע מאטיוון:

1) אין די וואהל־קאנווערטען האבען זיך בעקומען אלטע צעטלען, וועלכע שטאמען פון די פריהערדיגע וואהלען.

2) ס'איז געמאכט געווארען א שלעכטע פערטיילונג פון די אבוואדען און די ארגאניזאציע אין די אבוואדען איז געווען א שלעכטע.

3) נישט אלע וועהלער זענען אריינגעטראגען געווארען אין די וועהלער־ליסטעס.

4) אין איין הויז זענען געווען עטליכע וואהל־אבוואדען, אזוי אז די וועהלער זענען געווען דעזאריענטירט.

דער בעפולמעכטיגטער פון דער ציוניסטישער ליסטע אין ניינטען קרייז האט אנגעגעבען פאלגענדע מאטיוון:

1) די וועהלער־רשימות זענען שלעכט צונויפגעשטעלט געווארען אזוי, אז מאנכע הייזער זענען אינגאנצען אדורכגעלאזען געווארען.

2) פאר די וואהל־לאקאלען זענען געשטאנען לאנגע רייהען צוליב וואס פיל וועהלער האבען נישט געקאנט ערפילען זייער בירגערליכע פליכט.

3) ס'איז בעשווערט געווארען די פרייע אגיטאציע פאר די וואהל־לאקאלען.

צוליב דעם, וואס ביידע פראטעסטען זענען אונטערגעשריבען געווארען דורך 300 וועהלער זענען זיי אנגענומען געווארען דורך דעם הויפט־וואהל־קאמיסאר.

דאס געזעץ זעהט פאר, אז די פראטעסטען מוזען אין פערלויף פון 3 טעג איבערגעשיקט ווערען צוזאמען מיט'ן בעשלוס פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע צו דער וואיעוואדזטווע. נעכטען איז טאקע פארגעקומען א ענדגילטיגע זיצונג פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע, וועלכע האט נאך אדורכגעפיהרטע אויספארשונג געגעבען איהר מיינונג, אז די פאר־וואורפען פון די ענדעקעס אין פירטען קרייז און פון די ציוניסטען אין ניינטען קרייז זענען נישט בעגרינדעט. אלע פארמאליטעטען ווי אויך די וואהלען זענען פארגעקומען אין בעסטען ארדנונג.

בנוגע דעם פראטעסט פון ציוניסטישען בעפולמעכטיגטען אין ניינטען קרייז האט די קאמיסיע פעסטגעשטעלט, אז ס'איז נישט ריכטיג דער פאר־ווארף, אז **די הייזער אויף פאלודניאווא 12 און פולנאצנא 20 זענען אינגאנצען נישט אריינגעטראגען געווארען אין די וועהלער־רשימות**, ווייל פון הויז פולנאצנא 12, וואו ס'געפינען זיך 108 וואהל־בערעכטיגטע האבען געשטימט 79, אין הויז אויף פולנאצנא 20, וואו ס'זענען פארהאן 117 וואהל־בערעכטיגטע האבען געשטימט 104 פערזאן.

וואס שייך די לאנגע רייהען ביי די וואהל־קאמיסיע אויף פריקריטש־פלאץ 14. האט דער הויפט־וואהל־קאמיסאר פעסטגעשטעלט. אז ער אליין האט געזעהן אכטונג געגעבען ביי דער דאזיגער קאמיסיע, און אלע וועלכע זענען געשטאנען אין דער רייה זאלען קאנען אפגעבען זייערע שטימען.

נאך דער זיצונג פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע זענען נעכטען די פראטעסטען צוזאמען מיט דער מיינונג פון דער הויפט־וואהל־קאמיסיע איבערגעשיקט געווארען אין דער וואיעוואדזטווע.

די וואיעוואדזטווע איז נישט געבונדען מיט קיין שום טערמין צו ערלעדיגען די פראגע פון פראטעסטען אזוי, אז דאס צונויפרופען די ערשטע זיצונג פון נייעם שטאט־ראט איז אפגעלעגט געווארען אויף אן'אומבעשטימטער צייט.

ווען ס'וואלטען קיין פראטעסטען נישט אריינגעטראגען געווארען, וואלט די ערשטע זיצונג פון נייעם שטאט־ראט נאטירליך צונויפגערופען געווארען אין פערלויף פון א חודש צייט.

פארוואס האבען די ענדעקעס אריינגעטראגען דעם פראטעסט?

ווי מען גיט איבער פון א גוט־אינפארמירטער קוועלע, האבען די ענדעקעס בכלל נישט געטראכט וועגען אריינטראגען פראטעסטען געגען די שטאט־ראט־וואהלען. ס'האט זיך אפער געמאכט אזוי, אז אין דער ענדעקישער ארגאניזאציע אין לאדז האט זיך געמאכט א קאכעניש צוליב דעם, וואס פיל פון זייערע קאנדידאטען אויף ראטמענער האבען זיך א יסגעבראכען פון זייער פארטיי־דיסציפלין און האבען גערודערט די וואהל־צעטלען בלויז מיט זייערע נעמען און זיי פארטיילט די וועהלער, אזוי אז ס'איז אויסגעקומען, אז ס'זענען געוועהלט געווארען נישט די, וואס די פארטיי־אנפיהרונג האט געוואלט, נאר אזעלכע, וואס האבען פיגורירט אויף ווייטערדיגע ערטער. אזוי איז געווען מיט עטליכע קאנדידאטען אין ערשטען, אכטען און אויך אין 10 קרייז, וואו ס'איז געוועהלט געווארען דער אדוואקאט קלוסאר, וועלכער איז געשטאנען אויפ'ן 6-טען ארט.

די ארורכגעפאלענע קאנדידאטען האבען געמאכט א ויצעקו, מ'האט פערלאנגט, אז די דיסציפלין־ברעכער זאלען ארויסגעווארפען ווערען פון דער פארטיי און זאלען זיך אפזאגען פון זייערע מאנדאטען, אזוי ווי די מחלוקה, וועלכע האט אנגענומען שארפע פארמען, האט נישט געקענט אזוי שנעל ליקווידירט ווערען, האט מען ארויסגערופען דעם וויצע־פרעזעס פון דער ענדעקישער צענטראל ביעלעצקי, וועלכער האט געראטען אריינצוטראגען א וואס עס איז נישט פראטעסט, כדי אפצושלעפען די ערשטע זיצונג פון שטאט־ראט, ביז השמאלט האפט מען, אז דער קאנפליקט וועט ערלעדיגט ווערען. אין אמת'ן לעגען די ענדעקעס אליין נישט קיין גרויס געוויכט אויף זייער פראטעסט.

וואס ווילען די ציוניסטען?

דער פראטעסט פון ציוניסטישען בעפולמעכטיגטען אין 9-טען קרייז, האט געמאכט א רושם אין שטאט. די פארשטעהער פון ציוניסטישען וואהל־בלאק האבען געגעבען אזעלכע ענטפערן אויף אונזערע פראגעס, פון וועלכע מ'קען ארויסדרינגען, אז זיי זענען נישט מסכים געווען מיט דעם אפגעגעבענעם פראטעסט און אז ער איז אריינגעטראגען געווארען אהן א געהעריגען בעשלוס פון ציוניסטישען וואהל־קאמיטעט.

ווי מיר דערוויסען זיך וועט די פראגע פון אריינגעטראגענעם פראטעסט אין ניינטען וואהל־קרייז בעטראכט ווערען אויף א זיצונג פון ציוניסטישען בלאק און ס'וועט פערעפענטליכט ווערען אן'ענטשפרעכענדער קאמוניקאט. ס'איז מעגליך אז דער פראטעסט וועט צוריקגעצויגען ווערען פון דער וואיעוואדזטווע.

א נישט־איינגעגעבענע קאנפערענץ

(א) נעכטען איז אין ארבייטס־אינספעקטאריאט פארגעקומען א קאנפערענץ וועגען דעם אקופאציע־שטרייק אין דער פירמע גרינבערג (זאכאדניא 70).

די סיבה פון סכסוך איז, וואס די פירמע האט געפלאנט צו רעדוצירען 1 ארבייטער און אויך צו פונאנדערטיילען די איבריגע ארבייט, מחמת עס זענען צוריקגעקומען פון מיליטער 4 געוועזענע ארבייטער פון דער פאבריק.

עס איז צו קיין אויסגלייך נישט געקומען, און דער שטרייק דויערט ווייטער.

וועגען ביורא'ס צו שרייבען ביטעס

אין געריכטען און אמטען

(א) די אדמיניסטראטיווע מאכט האט דערהאלטען א פארארדנונג וועגען פערבאט ארויסצוגעבען ווייטערדיגע קאנצעסיעס א ביטס־שריפט־ביוראס, ווייל די צאהל ביז־איצטיגע ביורא'ס איז א גענוגענדע פאר'ן געברויך.

ליקווידירט דעם סכסוך אין די קינא'ס

(א) עהרנעכטען איז אונטערגעשריבען געווארען דער קאלעקטיווער אפמאך צווישען די קינא־אינהאבער מיט די קינא־אפעראטארען.

די לעצטע האבען בעקומען געהעכערט פו. 20 ביז 40 פראצענט און איינצע אפילו דאפעלט נעכטען האבען שוין, אלע קינא־אפעראטארען געארבייט נארמאל.

MATERJAŁY najmodniejszej jakości JANKOWSKI
FABR. SUKNA BIELSKO
SPRZEDAŻ DETALICZNA Łódź, Piotrkowska 88.

דעמאנסטראנטען פאר דער זיצונג

פון שמאטישען ביירא

דאנערשטאג איז פארגעקומען א זיצונג פון שטאטישען ביירא, צוליב דעם וואס די זיצונג צונויפגערופען געווארען יום־טוב האט ראטם. ליבערמאן איבערגעשיקט א פראטעסט צום פארזיצער און זיך נישט בעטייליגט אין דער זיצונג.

די זיצונג האט ערלעדיגט א ריי:ן לויפענדע פראגען.

ס'איז אנגענומען געווארען דער פלאן פון פערבויען דעם וואינונגס־בלאק צווישען די גאסען קילינסקיעגא, גאווראט, שענקיעוויטשא און פושעיאזד.

סאיז אויך בעשלאסען געווארען צו בע־פרייען פון שטייער די לאסט־וועגען, וועלכע ווילען האבען גימענע רעדער.

* * *

פאר דער זיצונג האבען זיך אין גאס פערזאמעלט אנ'ערך 200 פערזאן, וועלכע האבען אנגעהויבען צו שטורמען די איין־גאנגס־טיר, כדי זיך ארויפצובעקומען אויף דער גאלעריע, צוליב דעם וואס זיי האבען נישט געהאט קיין איין־גאנגס־בילעטען האט מען זיי נישט אריינגעלאזען.

פאליציי האט פערטריבען דעם המון, מ'האט נישט פעסטגעשטעלט צו וואס פארא ריכטונג די דעמאנסטראנטען האבען געהערט, ס'איז נאר זיכער, אז זיי האבען געוואלט דעמאנסטרירען אויף דער זיצונג פון ביירא.

Dr. REICHER
אלודניאווא 28. טעל. 93-201
ספעציאליסט
פאר מענער · שוועכע · בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען פון פסיכא־אנאליזע
נעמט אן פון 8—11 פון 5—8 אוונט.
זונטאג און חגאות פון 9—12.

קיין ארץ־ישראל
גרופענווייז און אינדיווידועל.
ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.
פינקטליכע בעהאנדלונג.
14-טאגיגער אויספלוג קיין וויען
אבפאהר יעדען טאג. 135 זל.
אויסלענדישע הנהה־און קורצייט־פעסער.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.
ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילען
אינפארמאציעס ערטיילט
דאס יודישע רייזע־ביורא
Union Lloyd
Piotrkowska 42, tel. 107-87.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
נעמט אן דאס איבערשיקען
פעקלעך קיין ז. ס. ר. ר.

זאַל פילהאַרמאָניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20
טעל. 213‑84.

דינסטאג, דעם 13 אקטאבער, 8³⁰ אוונט
ערשטער אינאוגוראציאנס־
מייסטער־קאנצערט

פון
יוסף שמידט

וועלטבעריהמטער טענאָר, בעקאַנט פון די שענסטע און מעלאָדישסטע קלאַנג־פילמען. —::— בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון פילהאַרמאָניע. —::— פּרייזקאַרטען א חוץ צמטליכע אונגילטיג.

די היינטיגע ל. א. פ. פ. פייערליכקייטען אין לאדז

שוין נעכטען, האָבען זיך אין אונזער שטאָט אָנגעהויבען די פייערליכקייטען אין שייכות מיט דער ל. אָ. פּ. פּ.־וואָך, וועלכע וועט דויערען ביז'ן 18־טען ד. ח.

באַכמיטאָג זענען די הייזער אין אונזער שטאָט דעקאָרירט געוואָרען מיט מלוכה־פעהנער און פון ל. א. פ. פ. אין עטליכע טיילען שטאָט, זענען אויסגעהאָנגען געוואָרען טראַנספּאַרענטען.

אויף פּל. וואָלנאָשטשי זענען אויסגעשטעלט געוואָרען פעהנער פּערפּוצט מיט גרינס.

אין אָוונד זענען דורך די גאַסען אַדורכגעגאַנגען אָרקעסטער'ס אין דער בעגלייטונג פון סטזשעלצעס, פייערלעשער א. אַנד.

די היינטיגע ל.אָ.פּ.פּ. פייערליכקייטען

היינט 8,40 פריה, וועלען זיך אויפ'ן קאַטעדרע־פּלאַץ פערזאַמלען די אָרגאַניזאַציעס, צעכען, ל. אָ. פּ. פּ.־קייזען, שול־יוגענד א. אַז. וו. כדי אַנטייל צונעמען אין דער גאָטעסדינסט, וועלכע וועט פאָרקומען 9 פריה אין דער קאַטעדרע. נאָך דער גאָטעסדינסט, וועט אַוועקגעלעגט ווערען א קראַנץ אויפ'ן קבר פון אומבעקאַנטען זעלנער, דערנאָך וועלען רעקאָרירט ווערען די פערזאָנען, וואָס האָבען פערדינסטען פאַר ל. א. פ. פ.

פון דער קאַטעדרע, וועט אַ צוג אַדורכגעהן די פּיעטרקאָווער גאַס צום פּל. וואָלנאָשטשי דאָ וועלען די מיטגלידער פון קרייז־קאָמיטעט, און פאָרשטעהער פון דער מאַכט אָפּנעמען א דעפילאַדע.

אין משך פון גאַנצען היינטיגען טאָג וועלען אויף די גאַסען און לאָקאַלען געזאַמעלט ווערען געלד לטובת ל. א. פ. פ.

אין שייכות מיט דער ל. אָ. פּ. פּ.־וואָך, וועלען היינט 3,40 נאָכמ. דעמאָנסטרירט ווערען דער אַפּוועהר־קאַמף געגען לופט־און גאַז־אַנגריפען. די דעמאָנסטרירונגען וועלען געמאַכט ווערען אויפ'ן באַלוטער מאַרק, אָגראָדאָוואַ 28 א. ספּאָרט־פּלאַץ בײַ דער ווידז. מאַנופאַקטור, ניטשאַרניא און אויף דער עמיליאַ. דאָס זעלבע וועט געמאַכט ווערען קומענדיגען זונטאָג, ד. 18־טען ד. ח. פון 10,40 פריה ביז 11,45.

4 נאָכמ. און 8 אָוו. וועט אין גייער'ס טעאַטער זאַל פאָרקומען ספּעציעלע פאָרשטעלונגען, די גאַנצע הכנסה איז בעשטימט לטובת ל. אָ. פּ. פּ.

אין שייכות מיט דער ל. אָ. פּ. פּ.־וואָך, האָט די לאָדזער אָפּטיילונג פערפּענטליכט אַנ'אויפרוף צו דער בעפעלקערונג מיט אַנ'אַפּעל, צו שטיצען דעם ל. אָ. פּ. פּ. געגען די לופט־און גאַז־אַנגריפען.

* * *

אין שייכות מיט דער ל. אָ. פּ. פּ.־וואָך, איז נעכטען אין דער אַלטשטאָטישער שוהל פאָרגעקומען א פייערליכע תפילה, אַנוועזענד זענען געווען די דאָזאָרעס מיט פּרעזעס מינצבערג בראש

בעזוך פון שול־קוראַטאָר ה' אמבראזשעוויטש אין לאדז

(א) נעכטען איז קיין לאָדז געקומען דער שול־קוראַטאָר פון וואַרשעווער קרייז, ה' אַמבראָזשעוויטש אין בעגלייטונג פון שול־וויזיטאַטאָר זאפאלסקי.

ה' אמבראזשעוויטש איז גלייך פערפאָהרען אין שול־אינספּעקטאָראַט וואו ער האָט אָפּגעהאַלטען א לענגערע קאָנפערענץ. שפּעטער האָט דער קוראַטאָר אָפּגעגעבען אַנ'אָפיציעלע וויזיט דעם וואָיעוואָדע ה' האוקע נאַוואַק, דער מיליטערישער מאַכט, דער שטאָטישער א. אַז. וו.

אין די נאָכמיטאָג.שעה'ן האָט דער קוראַטאָר אויפגענומען דעלעגאַציעס און פעראיינע רעסירטע פּערזאָנען און אין די אָוונד־שעה'ן איז ער אויפגענומען געוואָרען דורך דער לעהרערשאַפט אין גימנאַזיום א. נ. פון יוזעף פּילסודסקי אויף שענקעוויטש. נאַס.

דער קוראַטאָר וועט בלייבען אין לאָדז במשך פון 4 טעג.

געגען שטייגענדע יקרות

אקציע פון די פראפ. פעראיינען

אויף אַ פערזאַמלונג פון פאַבריקס־דעלעגאַטען איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פראַגע וועגען די שטייגענדע פּרייזען אויף די אַרטיקלען פון ערשטען געברויך, ווי ברויט, מעהל, פלייש, גריינצייג, פוטער קעז א. ד. ג.

עס איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער די אַדמיניסטראַטיווע מאַכט ווערט גערופען צו ענערגישען קאַמף געגען דעם שטייגענדען יקרות ד יד. אָזיגע רעזאָלוציע וועט איבערגעגעבען ווערען דעם סטאַראָסטיוא.

אַ חוץ דער דאָזיגער געגען־יקרות־אַקציע פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען האָבען די געזעלשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס איבערגעשיקט אַנ'ערהענליכען מעמאָריאַל צו דעם צייטווייליגען שטאָט־ראַט. דער ענין זאָל בעהאַנדעלט ווערען אויף דער נאָהענטסטער זיצונג פון דער שטאָט־פערוואַלטונג.

נייע באנקראטען אין דער קאנפעקציע־בראנזשע

(אג) דער סעזאָן פון באַנקראָטען אין דער לאָדזער קאָנפעקציע־אינדוסטריע האָט זיך שוין אָנגעהויבען. אין די לעצטע טעג האָבען אין לאָדז אָפּגעשטעלט די צאָהלונגען צוויי בעדייטענדע קאָנפעקציע־פירמען. לויט די פּראָוויזאָרישע אויסרעכנונגען בעטרעפען די חובות פון איין פירמע 100 טויזענד זל. דאָס אָפּשטעלען די צאָהלונגען דורך די אויבענדערמאָנטע צוויי פירמעס האָט גורם געווען בעדייטענדע היזקות פאַר א סך פּראָדוצענטען פון וואָלענע און האַלב־וואָלענע סחורות. עס האָבען אויך געליטען ביאַליסטאָקער פירמען.

מיר האָבען שוין בשעתו אָנגעוויזען, אז די לאָדזער קאָנפעקציע־אינדוסטריע אַרבייט זעהר נישט נאָרמאַל, און אז קודם כל בעמערקט זיך אין דער בראַנזשע א נישט צופּאַסען זיך צו דעם רעאַלען אָפּזאַץ. מיר האָבען אויפמערקזאַם געמאַכט, אז אַלס פערזיכערונס־מיטעל פון די קאָנפעקציע־פירמען אין לאָדז ווערט בעטראַכט דאָס אָפּשטעלען די צאָהלונגען, וואָס טרעט אין דער בראַנזשע אַרויס רעגולער צום סוף פון יעדען סעזאָן. די צאָהל באַנקראָטען אין דער קאָנפעקציע־אינדוסטריע פערגרעסערט זיך מיט יעדען יאָהר און שטייגט איבער די באַנקראָטען אין אַנדערע טעקסטיל־צווייגען. דער איצטיגער סעזאָן זאָגט אָן צו זיין נאָך ערגער ווי אין פערגאַנגענעם יאָהר. עס איז שוין נאָטירט געוואָרען אַנ'ערך 10 באַנקראָטען.

גרויסע שרפה אויף נאוואמיעסקא גאס

א צווייטע שרפה אויף סרעבזשינסקא

שהערטשטען פייטאָג האָט אויסגעבראָכען א גרויסע שרפה, אויף נאָוואָמיעסקאַ 9, אין לאַגער פון מאַנופאַקטור און קאָנפעקציע פון נ. הויפּטמאַן.

עס זענען באַלד אַרויסגערופען געוואָרען די 1־טע און 2־טע פייערלעשער ־ אָפּטיילונגען און די קאָרסאַנטען פון דעם פייערלעשער אָפיצירען קורס, וועלכער געפינט זיך איצט אין לאָדז.

דאָס פייער האָט אַרומגעכאַפּט פונם ערשטען מאָמענט אַן פּמעט דעם גאַנצען לאָקאַל, און דאָס האָט אַרויסגערופען א פּאַניק צווישען די לאָקאַטאָרען פון הויז. מען האָט אָנגעהויבען אַרויסצוטראָגען אויפ'ן הויף די זאַכען פונם ערשטען און צווייטען שטאָק.

צום גליק האָט די רעטונגס־אַקציע פון די אַרויסגערופענע פייערלעשער בעוויזען אָפּצושטעלען דאָס פייער. נאָך אַנדערטהאַלבען שעה אַרבייט האָט זיך איינגעגעבען די שרפה איינגאַנצען צו ליקווידירען.

דער גאַנצער מאַנופאַקטור־לאַגער איז אָבער אָפּגעברענט געוואָרען און די סחורה, וועלכע איז נישט פערברענט געוואָרען און פערנאַסען געוואָרען מיט וואַסער. דער היזק איז גאַנץ בעדייטענד.

די סיבה פון דער שרפה, ווי עס איז אויפ'ן אָרט פעסטגעשטעלט געוואָרען, איז ענטשטאַנען פון א שלעכטען פונקציאָנירטען אויוווען.

* * *

א צווייטע שרפה האָט אויסגעבראָכען אין די וואַרשטאַטען פון דער פירמע „סילוואַרס“ (סרעבזשינסקאַ 2‑4) האַנדעל מיט האָלץ. די שרפה האָט אויסגעבראָכען צוליב דער צענטראַל ־ פּעהייצונג. דאָס פייער איז באַלד ליקווידירט געוואָרען דורך דער אַרויסגערופענער פייערלעשער אָפּטיילונג. דער היזק איז נישט בעדייטענד.

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג!
ערשטער פילם פון דער אינלענדישער פּראָדוקציע אין יודישער שפּראַך
„על חטא“
מאָנומענטאַלע דראַמע פון יודישען לעבען געשאַפען אויפ'ן גרונד פון אמת'ער פּאַסירונג פון דער וועלט־מלחמה
אינסצעניזאַציע פון בעקאַנטען דראַמאַטורג י. פ. ניימאַן.
אין די הויפּטראָלען:
א. מאַרעווסקי, ש. דזשיגאַן
קלאַרא סעגאַלאָוויטש
י. שומאַכער א. א.
אָנהויב מעגליך 4 א זיבער שבת און יום־טוב 12

טעאַטער פילהאַרמאָניע נאַרוטאָוויטשאַ 20
לעצטע פאָרשטעלונגען!
ווילנער יודישע אָפּערעטען־טרופּע
נחמה, קאדיש, חאש ש. קוטנער
מיט'ן אַנטייל פון גוט־בעקאַנטען אַרטיסט
היינט, זונטאג, 4 נאַכמיטאג און 9 אוונט
פרייזען פון 54 גר. אן
„אמעריקאנער ליטוואַק“
אָפּערעטע אין 2 אַקטען מיט עפּילאָג, פון לעש, — מוזיק: אָלשאַנעצקי. — רעזשי: קאַדיש. אייגענע דעקאָראַציעס און קאָסטיומען. גרויסער אָרקעסטער דיר.: דוד בייגעלמאַן.
אכטונג: עס גרייט זיך די צווייטע גרויסע אויפפיהרונג. —::— פּרמים קומען. בילעטען צו בעקומען אין קאַסע פון „פילהאַרמאָניע“. אָנפיהרונג: ב. אַסס.

Dr. med.
J. Schlosser
כירורג
ul. CEGIELNIANA 30, tel. 122‑16.
צוריקגעקעהרט
נעמט אָן פון 4—7 אָוונט.

ה. אקערמאַן

ער און זיינע פרויען

ראמאן פון יודישען לעבען

41

מיט א קורצער צייט נאָכדעם ווי כ'האָב שוין בעשלאָסען ווייטער צו לעבען איז פון מיר געוואָרען גאָר א „לייט“ אויף וואָס כ'האָב מיך אליין נישט געריכט. איך בין געוואָרען א קלעזמער און ס'איז מיר געווען גוט ווי די וועלט. איצ איהר חידושט זיך, ווי עס קומט צו מיר פּלוצים גאָר קלעזמעריי וועט איהר הערען.

איך פלעג יעדען טאָג עסען אויף א געוויסען פּלאַץ וואוהין עס פלעגען זיך אויפהאַלטען אַלע־ליי שלעק, ווי קאָמענדיאַנטשיקעס, בעטלער, שנאָרער קאַליקעס און אזוי אומגליקליכע, וועלכע האָבען זיך נישט געקענט פערגינען, לויט זייערע מיטלען, א פיינערען פּלאַץ. איז אָט אין יענעם פּלאַץ האָב איך זיך בעקענט מיט א אָנפיהרער פון א קאַפּעליע — און ער, דער קלעזמער, איז דאָס געווען מיין משיח. די קאַפּעליע איז בעשטאַנען פון צוויי פידלען, א קלאַרנעט, א טרובע און א באַראַבאַן. און ווייזט אויס, אָט יאַקע — נאָר גאָט אַליין האָט געפיהרט אָט דער באַראַבאַנשטשיק פון יענער קאַפּעליע זאָל אוועקגעהען און איך זאָל פערנעמען זיין אָרט.

און אָט וועט איהר הערען פאַרוואָס פּלוצים דער באַראַבאַנשטשיק איז אוועקגעגאַנגען פון דער קאַפּעליע. דער אָנפיהרער פון יענער קאַפּעליע איז געווען א ניינער א בעוויסער בערקע זייטשיק וואָס איז געווען בעקאַנט איבער גאַנץ אָדעס, נישט אזוי צוליב זיין גוט שפּילען — ער פלעגט שפּילען אויפ'ן קלאַרנעט, און מאַלט אייך, אז אין אָדעס זענען געווען בעסערע שפּילער פון איהם — ער איז אָבער בעריהמט געוואָרען איבער זיין ווייב. וועגען איהר זענען אַרומגעגאַנגען גאַנצע לעגענדעס אין שטאָט — ווי אזוי זי איז געקומען צו בערקען. בערקע — (אזוי האָט מען דערציילט) האָט אַמאָל אָפּגעשפּילט א חתונה אין אַ קליין שטעטעלע ערגעץ פון כערסאָנער גובערניע און אויף יענער חתונה האָט זיך אין איהם פערליבט זיין איצטיגע ווייב. זי איז געווען א רב'ס אַ טאָכטער, איז דאָס נישט גלאַט אזוי א רב'ס, נאָר פון די גאָר גרויסע רבנים, און ווי קומט עס וועט איהר זיך חידושען וואָס א רב'ס א טאָכטער און א גרויסען רב'ס דערצו — און די מיידעל אליין איז אויך געווען א שעהנע און א יונגע — ווי זשע קומט עס, אז דער רב זאָל זיך געוועהן יועלען משדך זיין מיט בערקשע זייטשיק און איהם נעמען פאַר אַנ'איידעם.

האָט איהר זיך נישט וואָס צו חידושען. דער רב האָט איהם טאַקע נישט געוואָלט, נאָר א ברירה האָט ער געהאַט? דאָס מיידעל איז געווען א צולאָזענע און אַ ווילדע און זי פלעגט אַרומגעהן מיט שקצים. ווען בערקע זייטשיק איז געקומען אין שטעטעל אריין און גיטעל — אזוי האָט דעם רב'ס טאָכטער געהייסען — האָט איהם דערזעהן האָט זי זיך אויף איהם ממש אויפגעהאָנגען און איז מיט איהם אַנטלאָפען. האָט זיך דער רב מיט דער רביצין געטראַכט, איידער זי זאָל איינפאַלען צו א שגץ אין די הענד אַריין און, חלילה, ווערען א משומדת, איז שוין גלייבער דער קלעזמער — און אזוי האָט בערקע אהיים געבראַכט גיטעלען קיין אָדעס.

עס איז איהר ביי איהם געווען גוט ווי ביי דעם מאַמען אין בויך. זי איז ביי איהם געווען געאַכטעט און געשעצט. ער האָט זי נישט געלאָזט טון קיין האַנד אין קאַלט וואַסער, און ער האָט פאַר איהר געהאַלטען א דינסט אין הויז. און נאָך דעם ווי זי איז געוואָרען בערקע'ס ווייב איז זי נאָך געוואָרען שעהנער ווי מיידעלווייז — אזוי אז מהמט פון איהר שעהנקייט איז געהויבען צו רעדען כמעט איבער דער גאַנצער שטאָט. בערקע האָט דאָס געוואוסט און ס'האָט איהם גרויס הנאה געטון. ס'האָט איהם אויך הנאה געטון וואָס ער איז א רב'ס אנ'„איידעס“ און גייט א נעמען א חתונה צו שפּילען, פלעגט בערקע דאָס אַריינגעבען אין נדן...

אזוי זענען אוועקגעגאַנגען יאָהרען נאָך בערקע'ס חתונה — און זיי בערקע מיט גיטלען — האָבען זיך געלעבט גליקליך און צופרידען, כאָטש קיין קינדער האָבען זיי נישט געהאַט. העלפט גאָט און בערקע נעמט צו א נייעם באַראַבאַנשטשיק אין זיין קאַפּעליע — און מיט דעם פאַנגען זיך אָן בערקע'ס ליידען. דער באַראַבאַנשטשיק איז געווען א ציגיינער־יונג א כוואַט, מיט וואָנצעלעך און מיט ברענענדיגע אויגען און גיטל, בערקע'ס ווייב, האָט אויף איהם באַלד געוואָרפען אַנ'אויג. ער אויף איהר — אויך. און ביידע האָבען אָנגעהויבען שפּילען אַ ליבע אונטער בערקע'ס אויגען.

ווי בערקע אַליין האָט עס מיר דערצעהלט — האָט ער זיי ביידע, זיין ווייב מיט'ן באַראַבאַנשטשיק געטראָפען זינדיגען. האָט ער דעם באַראַבאַנשטשיק אַרויסגעטריבען פון הויז, אָבער איהר, גיטלען, האָט ער אַ וואָרט נישט געזאָגט, און פשוט דערפאַר ווייל ער האָט זי זעהר שטאַרק ליב געהאַט. און צי זי איז ווערט געווען מ'זאָל זי ליב האָבען — וועט איהר הערען שפּעטער פון מיינע אייגענע ערפאַהרונגען מיט איהר.

האָט דאָס מזל געוואָלט, אז איך זאָל זיך בעגעגענען מיט בערקע'ן אין די טעג, ווען ר'האָט דעם באַראַבאַנשטשיק אַרויסגעוואָרפען פון דער קאַפּעליע — און ער האָט מיך אריינגענומען אויף יענעמס אָרט.

(פאָרטזעצונג קומט)

ענדערונגען אויף לייטענדע אמטען אין דער פינאנץ-קאמער

(א) ווי מיר דערוויסען זיך זענען אין די לעצטע טעג פארגעקומען ענדערונגען אויף לייטענדע פאסטענס אין דער לאדזער פינאנץ-קאמער.

דער ביז-איצטיגער לייטער פון דער פינאנץ-אפטיילונג מאכניצקי איז איבערגעטראגן געווארן קיין לעמבערג. און זיין ממלא מקום אין לאדז איז דער ה' נאווראצקי.

אלס לייטער פון דער אדמיניסטראציע-אפטיילונג אינ'ם 4-טען אמט איז נאמענירט געווארן דער ה' הערמאנאוויטשקי פון קראקע.

ווייטער זענען בעשטימט געווארן אין אנדערע שטעט: סטופטשעווסקי קיין פויזן און פייכעל קיין קראקע.

PRAKTYCZNY i elegancki

Kapelusz

nabędzie pan tylko w firmie

B. KLAJNBAUM

Piotrkowska 88

31

די אקציע צו פערשטארקען דעם ארץ-ישראל ישוב

די אקציע פאר דער פערטיידיגונג און בעפעסטיגונג פון דעם ישוב אין ארץ-ישראל („מפעל-הבצרון") וואס ווערט איצט געפיהרט אין דער גאנצער וועלט, נעמט אן אויך אין לאדז א מאל ברייטערע ראמען, אין משך פון די לעצטע טעג זענען דורך אנגעזעהענע ציוניסטישע עסקנים געמאכט געווארן קרוב צו הונדערט בעזוכען, וועלכע האבען געגעבען זעהר צופרידענשטעלענדע מאטעריעלע רעזולטאטען.

פערזענליכעס

דעם 9-טען אקטאבער האט אנגעהויבען זיין אפ-רוקה-ארלויב דער שעף פון טעיזעלשאפט - פאליטישער אפטיילונג ביי דער וואיעוואדזטווא אין לאדז ה' ראמאן מענדזשערסקי. עס פערטרעט איהם אויף זיין אמט דער סטאראסטע ד"ר ווראנא. אויפן אמט פון סטאראסטע וועט איצט אמטירען וויצע-סטאראסטע דענים.

EUROPA

לעצטע טעג!

איז פילם אין דער יודישער שפראך

75 יאהר ענגלישע פ. ק. א.

600 מיליאן פונט פקדונות

מי עטליכע טעג צוריק האט די עלטסטע פ. ק. א. אין דער וועלט ד. ה. די ענגלישע, געפייערט דעם 75-יעהריגען יובילוי פון איהר טעטיגקייט. אין שייכות דערמיט האט דער דירעקטאר פון דער קאסע, מאיאר ג. צ. טריאן געהאלטען דורכ'ן ראדיא א רעדע, אין וועלכער ער האט איבערגעגעבען א בעריכט פון דער ענטוויקלונג און טעטיגקייט אין משך פון דער אויבענדערמאנטער צייט.

אין זיין בעריכט ווערט איבערגעגעבען, אז אין גרינדונגס-יאהר האט די קאסע געהאט אנ'ערך פון 300 פאסט-אמטען און היינט בעזיצט זי אנ'ערך פון 16,000. די צאהל פון די אפשפארונגס-קאנטאס האט אין יאהר 1862 בעטראפען 176 טויזענד פון 2 מיליאן פונט פקדונות, איצט דערגרייכט די צאהל קאנטאס 10 מיליאן און די סומע פון פקדונות 600 מיליאן פונט (איבער 15.600 מיליאן זל.) כמעט יעדע ענגלישע משפחה בעזיצט א פ. ק. א. ביכעל מיט א דורכשניטליכער סומע פון 45 פונט (1.200 זל.). אין יאהר 1861 האט די ענגלישע פ. ק. א. געהאט קוים 5 בעאמטע, היינט העכער 3500. אנ'ערך 5000 קאנטאס ווערען יעדען חודש געעפענט פאר קינדער יונגער פון 7 יאהר. די פ. ק. א. אינסטיטוציע בעזיצט איצט 50 פראצענט פון דער אלגמיינער סומע פון די פקדונות, און ווערט פערעכענט פאר די אנגעזעהנסטע פון די ענגלישע פינאנס-אינסטיטוציעס.

אזא ערהעבליכע שנעלע ענטוויקלונג ווייזען אויך ארויס די פאסט-אפשפארונגס - קאסעס פון אנדערע לענדער. די ברייטע ענטוויקלונג פון די דאזיגע קאסעס ערקלערט זיך מיט די אייגענטליכע מעלות פון זיי. די פאסט-קאסעס דערגרייכען מיט זייער איינפלוס צו די ווייטסטע ווינקעלעך פון לאנד און פילען אויס די בלייזען פון די קרעדיט - ארגאניזאציעס. אויסערדעם די פשוטע און ביליגע בעדינונג, אפשפארונג פון צייט און א דאנק די נייעסטע ענטוויקלטע איינריכטונגען, גיבען די מעגליכקייט פון גענויסען פון די דאזיגע ארט אינסטיטוציעס פאר די ברייטסטע קרייזען פון דער געזעלשאפט.

אנטאלאגיש האט אויך די פ. ק. א. אין פוילען אין זעהר א קורצע צייט בעוויזען אויסקריסטאליזירען זיך אויף א הויכער ניוואָ, פערגלייכענדיג זיך צו די בעסטע ארגאניזירטע קרובה'שע אינסטיטוציעס אין אויסלאנד און אין א סך פאלען האט זי איבערגעשטיגען די אויסלענדישע פ. ק. א.'ס, למשל:

2 מיליאן 2 הונדערט טויזענד אפשפארונגס-ביכלעך מיט דורכשניטליכע פקדונות פון 300 זל. אויף א ביכעל, 76 טויזענד טשעק-קאנטעס, 850 מיליאן זל. פקדונות, 27½ מיליארד טשעק-אומזאצען, דערונטער 21 מיליארד רעכנונגס-אומזאצען, 122 טויזענד פערזיכערונגס - פאליסען אויף דער אלגעמיינער סומע פון 182 מיליאן זלאטים. 190 טויזענד איינצאהלונגען און אייסצאהלונגען טעגליך — אט דאס איז דער בעסטער בעווייז פון די רעזולטאטען, וואס זענען דערגרייכט געווארען אין אונזער פ. ק. א.

די פקדונות אין פ. ק. א. שטעלען מיט זיך פאר א דריטעל פון דער אלגעמיינער סומע פקדונות אין פוילען.

אין משך פון עטליכע צעהנדליגע יאהרען פון אונזער פ. ק. א. — אזוי ווי אין דער ענגלישער פ. ק. א. איז זי פערוואנדעלט געווארען אין אנ'אמת'ן אוצר פון די פאלקס-קאפיטאלען. ביים היינטיגען טאג איז דער מעכטיגסטער קוואל וואוהין ס'פליסען איין די אפגעשפארטע טויזענדער קאנאלען פון אלע עקען לאנד און איז דער רעזערוואר פון קאפיטאלען, פון וועלכער עס גענייסען אלע קרייזן פון ווירטשאפטליכען לעבען.

ערמארדעט אהז שום סיבה אנ'אייגענעם חבר

דעם 12 אפריל זענען פערהאלטען געווארען פאר בעפאלען אויף דער גאס דעם פרידליך אדורכגעהענדען יוד משה מאנצארסקי די צוויי ענדעקעס אנטאני מאדזעלעווסקי און יאן ראגאווסקי.

ביי דער אויספארשונג האט זיך באלד ארויסגעוויזען, אז די 2 כוליגאנעס האבען מיט א פאר שעה פריהער ערמארדעט זייער חבר און קאמפאניאן פון זייערע אלע אוואנטורעס — פראנצישעק ווריבלעווסקי.

אויף דעם פראצעס. וועלכער איז פארגעקומען נעכטען האבען די חברה-לייט אפילו נישט געוואוסט מיט וואס צו ערקלעהרען פארוואס זיי האבען דערהרגעט זייער חבר. פארוואס זיי האבען געשלאגען יודען — איז געווען קלאר. דאס איז דאך א לאזונג פון דער ענדעציע.

דאס געריכט האט פערמשפט מאדזעלעווסקין אויף 4 יאהר און ראגאווסקין אויף 3 און א האלב יאהר טורמע.

— אנהויב 12, 2, 4, 6, 8 און 10 אוונט. —
12 און 2 א זייגער פריהמארגען-סעאנסען
פרייזען פון 80 גר.

מארי פיקאן

אין דער יודישער שפראך א. ג. „יודל מיט'ן פידעל"

סענסאצ. געשיכטע מיט 3 שוועסטער

עס האט זיך אנגעהויבען מיט 30 יאהר צוריק אין לאדז און זיך פערענדיגט אין ניו-יארק

רייכמאן האט רבקה'לען אנגענומען ביי ביידע הענד, איהר געקוקט אין די אויגען און געזאגט:

— אפשר וועט איהר גאר זיין מיין מלאך!

דאן האט ער זי צוריק בעגלייט אהיים צו דער שוועסטער און איהר געזאגט, אז ער יועט זי זעהן אין אוונט.

אין אוונט, ווען אלע זענען געגאנגען שלאפען, איז רייכמאן געבליבען זיצען מיט רבקה'לען און איהר דערצעהלט זיין לעבענס געשיכטע. רבקה'לע האט איצט נישט געקענט מעהר זיך צוריקהאלטען און איהם דערצעהלט אלץ וואס עס האט פאסירט מיט איהר. זי האט געענדיגט מיט פאלגענדע ווערטער:

— מיין יאסלען וועל איך קיינמאל נישט פערגעסען, קיינמאל נישט פערבייטען אויף אנ'אנדערע.

יאסעל פאלט דורך אין דער רעוואלוציאנערער ארבייט און אנטלויפט קיין אמעריקע.

די געשיכטע מיט'ן אפגערעדטען זעלבסטמאָרד און דאס פערשווינדען פון רבקה'לען האט ווייט געמאכט די הערצער פון דער פאמיליע באראן. דער פאבריקאנט זלמן באראן, יאסעל'ס פאטער איז געווען אנ'אלעקסאנדערער חסיד, באר דער געשעהעניש איז זלמן געפאהרען קיין אלעקסאנדער צום רבי'ן און האט איהם דערצעהלט אלץ וואס עס האט פאסירט. דער רבי האט געראטען זלמנ'ען צו זיין גוט צו דער פאמיליע קוטשינסקי און אז ער זאל אויך ווייטער נישט שטערען מעהר זיין זוהן אין קיין שידוך.

דאס האט געבראכט דערצו, אז זלמן האט איצט געגעבען בעסערע ארבייט צו די קוטשינסקי'ס, געצאהלט זיי אויך בעסערע פרייזען און אויף יום-טוב זיי געשיקט מתנות.

דאס האט געבראכט דערצו, אז אויך יאסעל איז צוריק געווארן אנ'איי געהער ביי די קוטשינסקיס שטענדיג האט מען גערעדט פון רבקה'לען און קיינער האט נישט געקענט פערשטעהען וואס עס האט מיט איהם פאסירט. די עלטערען האבען אנגענומען, אז זי לעבט נישט מעהר. איבערהויפט האט מרים געטענה'ט, אז זי האט זיך געמוזט דערטרינקען, יאסעל האט דאס אלץ אויסגעהערט און געשוויגען. ביי זיך אין הארצען האט ער געוואוסט, אז זי לעבט. ער האט אויך געטראכט אפט פון דעם פאסט-ביכעל וואס איז צוזאמען מיט איהר פערשוואונדען. אבער ער האט דערפון די עלטערען נישט אויסגעזאגט.

יאסעל האט זיך איצט אריינגעווארפען אין געזעלשאפטליכער ארבייט. ער איז געווען א מיטגליד פון דער פארטיי „בונד", און דאס איז געווען אין די יאהרען 1904—1905, ווען די בונדישע פארטיי איז געווען גרויס און שטארק אין לאדז. יאסעל האט שוין פון פריהער געהערט צו דער פארטיי, ער האט אפילו רבקה'לע געמאכט פאר א בונדיסטקע און איהר אפט געבראכט געהיימע ביכלעך צו לייענען. ער האט זי אויך געהאט עטליכע מאל מיטגענומען אויף דער בונדישער בערזשע צוזאמענקונפטע [illegible] דער גאס, וואס איז אין יענע יאהרען געווען אויף דער יוסכאדניע גאס, יעדען פרייטאג-צו-נאכט. איצט האט ער זיך נאך מעהר אריינגעווארפען אין דער ארבייט און אזוי ווי ער איז אלעמאל געווען פעו ביטערט, האט ער זיך געגעבען א פארטיי נאמען יאסעל זויער (אזעלכע פערשטעלטע נעמען האבען געהאט כמעט אלע טוער פון דער פארטיי).

איינמאל, שפאצירענדיג אזוי אויף דער בערזע, האט ער געטראפען דארטען חוה'לע קוטשינסקי, די מיטעלסטע שוועסטער צווישען רבקה'לען און מרימ'ען. ער האט זיך מיט איהר דערפרעהט און זי מיט איהם נאך מעהר. ער האט זיך געוואונדערט וואס זי [illegible] דא און זי האט איהם געזאגט, אז זי איז א סימפאטיקערין פון דער פארטיי. ער האט זיך דערמיט בעזונדערס געפרעהט. ער האט מיט איהר לאנג שפאצירט און האט אויסגעפונען, אז זי איז זעהר בעהאווענט אין ארבייטס-פראגען און אויך אין פאליטישע ענינים, זי האט אין געוויסע זאכען געהאט אנ'אנדער מיינונג ווי די פארטיי-מיטגלידער און דעריבער האט זי נישט געוואלט ווערען קיין מיטגליד פון דער פארטיי.

יאסעל האט זיך איצט אנגעהויבען צו טרעפען מיט חוה'לע זעהר אפט. ביי איהר אין דערהיים און אויך אויף דער בונדישער בירזשע. איהרע עלטערען האבען צוגעזעהען מיט שרעק ווי די קינדער ווערען צוגעצויגען איינער צום אנדערען און האבען דערפון איבערגערעדט מיט זלמנ'ען, יאסעל'ס פאטער. ענער איז ווידעראמאל געפאהרען צום רבי'ן, און דער רבי האט איהם אנגעזאגט, אז ער זאל זיך נישט מישען. ער האט בעשלאסען צו פאלגען זיין רבי'ן און האט דאס אויך דערצעהלט חוה'לעס עלטערען.

יאסעל און חוה'לע זענען דע ווייל געווארען פערקאכט איינער אין אנדערען וואס אמאל מעהר, זיי האבען געוואוסט, אז זייער פאטער יועט מעהר נישט שטערען. האבען זיי זיך נישט מעהר געהיט מיט זייערע געפיהלען.

דאס האט אבער ארויסגערופען א שטארקען פערדרוס [illegible] מרימ'ען. זי האט ווידער געזאגט, אז זי וויל נישט אז איהרע א [illegible] שוועסטער זאל חתונה האבען [illegible] פון [illegible].

חוה'לע איז געווען א געטרייע שוועסטער און מרימ'ס פערדרוס האט זי שטארק וועה געטון. זי האט [illegible] בעטראכט פאר אנ'ערגסטע שטערונג.

אויך יאסעל'ס פאטער, זלמן, האט [illegible] נישט געקענט אזוי לייכט בערוהיגען און פועל'ן ביי זיך צו לאזען אלץ צו [illegible], ווי דער רבי האט איהם געהייסען. ער האט נישט געקענט פועל'ן ביי זיך, אז זיין מזיניקעל זאל נעמען עפעס אנ'ארבייטער-מיידעל. איי ער איינמאל אריינגעקומען צו די קוטשינסקיס און גערעדט מיט זיי וועגען חוה'לען און וועגען איהר ארבייט אלס הוט-פוצערין.

(פארטזעצונג קומט)

1. סטאמאטאלאגישע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77
בילליגע פון ציינער, קיהן-באקען און יאסלעס
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 ביינאכט.

Dr. med. H. LUBICZ
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע
און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27, טעל. 112-25
דיר.: דוד צעלמייסטער.
גאסטשפילן פון „יונגע ביינע"
יונג-טעאטער
קינסטל. לייט. ד"ר מיכאל בראנדט.
היינט זונטאג, 4 נאכמ. און 9 אוונט
גרויסער שלאגער
מיסיפי
סצענישער רעפארטואזש אין 32 בילדער פון לייב מלאך. — אינסצעניזאציע און רעזשי: מיכאל בראנדט. מוזיק און כארן: הענעך קאז. — בילעטען אין קאסע פון טעאטער.

בריף אין רעדאקציע

צו דער רעדאקציע „נייער פאלקסבלאט" לאדז

זעהר חשוב'ער ה' רעדאקטאר!

די עקזעקוטיווע פונם יודישען וועלט-קאנגרעס האלט פאר איהר חוב אויסצודריקען אייך א דאנק פאר דער ווערטפולער און פריינדליכער אונטערשטיצונג, וואס אונזער צוגרייטונגס - ארבייט צום קאנגרעס און די ארבייט פונם ערשטען יודישען וועלט-קאנגרעס גופא האבען געפונען אין אייער חשוב'ער ציימונג, וועלכע האט געגעבען פלאץ פאר אינפארמאציע, בעריכטען און ארטיקלען וועגען דעם קאנגרעס

אויך דער סעקרעטאריאט פונם קאנגרעס דריקט אויס א דאנק פאר דער פריינדליכער און זעהר ווערטפולער צוזאמענארבייט פון אייער רעדאקציע.

מיר האפען, אז אויך להבא וועט אייער חשוב'ע ציימונג געבען פלאץ פאר אונזערע מיטטיילונגען, וואס וועלען צוגעשיקט ווערען פון דער פרעסע-אפטיילונג פונם יודישען וועלט-קאנגרעס.

מיט גרוס דרך-ארץ
א. טשעריקאווער
סעקרעטאריאט

פון דער פירמע ר. ליטמאנאוויטש נאוואמיעסקא 19

די אין לאדז גוט בעקאנטע פירמע ר. ליטמאנאוויטש נאוואמיעסקא 19, האט זיך אין די ברייטסטע סוחרישע קרייזען ערווארבען דעם פולסטען צוטרוי, און עס איז אויך נישט קיין וואונדער, ווייל דאס איז איינע פון די עלטסטע לאדזער פירמעס, וועלכע עקזיסטירט שוין זייט 40 יאהר.

דער לאגער פון דער פירמע איז שטענדיג פערזעהן מיט א רייכען אויסוואהל פון די שענסטע און מאדערנסטע זייד און וואל-שטאפען אויף פאלטענס, קאסטיומען און קליידער. ס'איז כדאי צו בעמערקען, אז די פירמע בעזיצט נישט קיין פיליע.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

גרויסער ערפאלג פון „מיסיסיפי" אין טעאטער ראזמאיטאשטשי

די נעכטיגע פרעמיערע פון „מיסיסיפי" איז געווען א גרויס טעאטער געשעהעניש פאר לאדז, דאס פובליקום איז געזעסען געשפאנט ביז'ן סוף פון דער פארשטעלונג. דער עולם איז פערכאפט געווארען פון די סצענישע איינפאלען. די 32 בילדער, וועלכע ענדערן זיך מיט זייער א שנעלען טעמפא, שאפען די אילוזיע פון א קינא-שטיק און ווערען בעגלייט מיט הילכיגע אפלאדיסמענטען.

די פיינע אריגינעלע נעגער-מוזיק קאמפאנ'רט דורך הענעך קאז גיט צו דער פארשטעלונג איהר ספעציפישען קאלאריט.

היינט ווערט געשפילט 2 מאל 4.15 נ. מ. און 9.15 אוונט.

גרויסער ערפאלג פון „אמעריקאנער ליטוואקיי" אין פילהארמאניע

צוליב'ן גרויסען ערפאלג, פון דער אפערעטע דער „אמעריקאנער ליטוואק" האט די דירעקציע בעשלאסען צו געבען נאך עטליכע פארשטעלונגען פאר'ן אראפנעמען די פיעסע פון רעפערטואר צוליב'ן צוגרייטען פון א נייער פיעסע.

דער „אמעריקאנער ליטוואק" איז געווארען דאס געשפרעך אין יעדער שטוב, סיי דורכ'ן שפילען, סיי דורך די ארטיסטען. די אפערעטע דער „אמעריקאנער ליטוואק" האט א שפע פון געזאנגס-נומערן, טענץ און אויסשטאטונג. אין דער אפערעטע נעמען אנטייל די גוט בעקאנטע ארטיסטען: נחמה, קאדיש, חאש, קוטנער, טאפעל, ליפאווסקא, אידינא, גראדנער, ראבין רייכער א. א.

היינט ווערט געגעבען 2 פארשטעלונגען 4 נאכמיטאג און 9 אוונט.

יוסף שמידט אין לאדז

שוין אין עטליכע טעג ארום קומט צו פאהרען דער וועלט-בעריהמטער זינגער, קעניג פון די טענארען יוסף שמידט, וועלכער וועט אויפטרעטען אויפ'ן איינאוגוראציאנס מייסטער-קאנצערט אין פילהארמאניע, דינסטאג דעם 13-טען אקטאבער ד. י. 8.30 אוונט. דער דאזיגער קאנצערט האט ארויסגערופען אנ'אונגעהויערע פעראינטערעסירונג, נאכמעהר, וואס דער דאזיגער קאנצערט וועט זיין אנ'איין-איינציגער פון דעם גרויסען ארטיסט.

פון פוילישען טעאטער

היינט 12 ביינאכט ווערט געשפילט „ז מילאשטשי ביעדאקטאטשניע", 4 א זייגער נאכמיטאג — „ווילקא מילאשטש". 9.15 אוונט טרעט אויף די „לוואווסקא פאלא".

יודישע פאלקס־טעאטער
זגערזשער 17
אונטער לייטונג פון ל. לעוואקאוויטש
ערט. אנס. לעוואקאוויטש | מוזיק. לייטונג א. קאכאנאווסקי | אדמ. קאוועבלום ל. | סופלאר קאפעל ש. | בילעטען צום פרייז פון 35 גר. ביז 1.09 זל. פון 10 פריה ביי דער קאסע

היינט, זונטאג 415. נאכמ. ווערט געשפילט דאס פריילעכע פאלקס־שטיק

סעמקע פון אדעס

אין 4 אקטען מיט געזאנג און טענץ

דער אנסאמבל לויט א"ב פרויען: בוטשינסקא צ., גאלדבערג ח., עליצער א., ראשעלבאך ב. מענער: בראון מ., גליקסמאן א., גראודענס ה., זשאבנער י., יאקובאוויטש מ., לעוואקאוויטש ל., עליצער י., קאפעל ש., ראזענאוויטש ש., שמולעוויטש ד., שפירא נ. | ספעציעלע קאסטיומען און דעקאראציעס

היינט זונטאג 9 אווענד די בעריהמטע היסטארישע פיעסע

„כל־נדרי"

קלאנג־קינא
CAPITOL
זאוואדזקא 16

היינט איז פאלג. טעג!
דער גרעסטער קאמיקער פון דער וועלט
Charlie Chaplin
אין גרעסטען פילם פון אלע צייטען
היינטיגע צייטען
א. נ.

נידריגסטע פרייזען פון די פלעצער: באלקאן 54 גר. | II פל. 85 גר. | I פל. 1.09 זל.

אויסערן פראגראם: קלאנג־צוגאבען פון די נייעסטע אקטואליטעטען. — נעכסטער פראגראם: „ROSE MARIE" מיט J. Macdonald אין דער הויפט־ראלע.

דאקטוירים־אפטיילונג

ד"ר העללער
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער - שוואכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט.
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
צוריקגעקעהרט
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע־זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פרייזען

DR.
S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (מענער־שוואכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09
נעמט אן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אוו.

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין־קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.
צוריקגעקעהרט

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

Dr. **B.Hurwicz**
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.
זונטאג און יום־טוב - פון 8—1 בייטאג

לעטשניצע
פאר וועגעריש קראנקע
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-73
טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד.
וועגעריש־קראנקע, מענערשוואכע
און הויט־קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס־סטאציע
איז טעטיג א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל
א בעראטונג 3 זל.

Lekarz-dentysta
L. Winnykamień
צוריקגעקעהרט
פל. קאשטשעלני 4, טעל. 179-24
נעמט אן פון 4—8 אווענד.

Dr. **J. Ajzner**
powrócił
ZAWADZKA 30, tel. 101-62
Przyjmuje od 6—7 w.

Dr. med.
P. KOTOK
CHOROBY WEWNĘTRZNE
przyjmuje od 5–7 wiecz.
Żeromskiego 44, tel. 114-25
POWRÓCIŁ.

Dr. med.
I. Kurchin
Łódź, Kilińskiego 61.
Tel. 249-70
przyjmuje od godz. 6–7½

Doktór Med.
Szymon Grinberg
55 פילסודסקיעגא 55
טעלעפאן 168-58
נעמט אן פון 8־טער ד. ח.
פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.

Dr. med.
Michał Wejs
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
לאגעווניצקא 25, טעל. 215-18
צוריקגעקעהרט
עמפאנגס־שעה'ן פון 11—1 און 6—8³⁰ אוו.

Dr. J. SCHORR
אינערליכע קראנקהייטען
גדאנסקא 11
טעל. 22-685
צוריקגעקעהרט
פון איוואניטש

DR. MED.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Traugutta 12, tel. 175-10
נעמט אן פון 11—2 און פון 5—8.30 אוו

Dr. med.
J. Nadel
ספעציאליסט פון אקושעריע־ און פרויען־קראנקהייטען
אנדזשעיא 4, טעל. 228-92.
נעמט אן פון 10—12 און פון 5—7 אוו.
דער לעטשניצע בושעשינער 11
אין פון 12 ביז 1 בייטאג.

לעטשניצע
פאר וועגעריש־קראנקע
מענער - שוואכע און הויט־קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוידאקטער
פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dr. med.
P. Braun
צוריקגעקעהרט
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
צעגעלניאנא 4, טעל. 100-57
נעמט אן פון 8—2 מיטאג און פון 4—9 אוו.
א ספעציעלער ווארטע־זאל פאר פרויען.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען.

Dr. med. **Niewiażski**
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

DR. MED.
L. Pikielny
אוראלאג־כירורג
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין־קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

Dr. med.
Ignacy Grynberg
אינערליכע קראנקהייטען
ספעצ. פאר הארץ־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Cegielniana 17, tel. 174-15.
נעמט אן פון 6 ביז 7 אווענד.

Dr. med.
S. Druebin
Przyjmuje porody i operacje ginekologiczne
w swej prywatnej klinice
„S A N T E"
ul. 6-go Sierpnia 17, tel. 153-10.

Dr. med.
E. WAJNBERGOWA
אויגען־קראנקהייטען
Dr. med.
M. WAJNBERG
נערוועז־קראנקהייטען
האבען זיך איבערגעצויגען אויף
LEGJONÓW 3 (Zielona)
tel. 172-20.

לעטשניצע
פון דאקטוירים־ספעציאליסטען
11 בושעשינער 11
טעל. 137-63
עס נעהמען אן פאלגענדע דאקטוירים:
ד"ר קויפמאן, ד"ר דינענזאן, ד"ר רויטער, ד"ר שפירא, ד"ר נאדעל, ד"ר י. איציקזאן, ד"ר סטופאי, ד"ר שמירגעלד
נערוועז־קראנקהייטען
און דענטיסטין סטאראפאלסקא.
וויזיטען אין שטאט. אלע ארט מעדיצינישע הילף. קאבינעט פאר פיזיקאלישער טעראפיע
אלע ארט אימפונגען.
א וויזיט 3 זל.

Dr. I. ZYW
כירורג
צוריקגעקעהרט
11-go LISTOPADA 17,
Telefon 123-41
נעמט אן פון 1—2 און פון 5—7 אווענד

DR.
J. HERSZFINKIEL
ספעצ. פאר קינדער־קראנקהייטען
צוריקגעקומען
נעהמט אן ביי זיך זשעלאנא 8a
טעל. 111-87
ווי אויך אין דער לעטשניצע „פאמאץ" אלעקסאנדראווסקא 1.

DR. MED.
MARKOWICZOWA
choroby skórne i weneryczne
MONIUSZKI 2
tel. 166-35
powróciła
Przyjmuje od 8—1 i od 3—8 wiecz.

Doktór
M. Kalisz
אוניווערזיטעט אין ראסטאק
צאהן־ארצט
סטאמאטאלאג ־כירורג
פיעראצקיעגא 7 (וואנגעליצקא)
טעל. 108-26
אויפנאהם־שעה'ן פון 3—7.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
ZACHODNIA 64, tel. 185-49
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 בייטאג

Dr.
Wajnberg
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

Dr. med. ŁASKI
פאלודניאווא 2
צוריקגעקערט
אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען
נעמט אן פון 9 ביז 11 און פון 3 ביז 7 אוו.

אויערען, נאז און האלז
און לונגען־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. RAKOWSKI
פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוזאמען אפעראציע א. אז. וו. ווי אויך אמבולאטא־רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אווענט
ביי דער קליניק איז טעטיג
א רענטגען־קאבינעט

St. Felczer
H. NEUMARK
צוריקגעקעהרט
28 פאלודניאווא 28
טעל. 163-46
נעמט אן ביז 10 פריה און פון 2—4 נאכמ.
פאר אונבעמיטעלטע הוזות.

Doktór
A. S. Tenenbaum
אינערליכע קראנקהייטען
(ספעציעל לונגען)
צוריקגעקעהרט
Piotrkowska 109
telef. 220-25

DR.
Daniel Kon
STERLINGA 5, tel. 228-08
אינערליכע און נערוועז־קראנקהייטען
נעהמט אן פון 5—7 אווענד.
צוריקגעקעהרט

Dr. med.
WIKTOR MILLER
chor. wewnętrzne
spec. chor. Reumat.
POWRÓCIŁ
SIENKIEWICZA 40, tel. 146-11
przyjmuje od 4.30 do 7 wiecz.

Dr. med.
Józef Imich
ספעציאליסט פאר האלז, נאז און אויערן־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
MONIUSZKI 1, tel. 20-997.

Dr. med.
J. GOLDBERG
ספעציאליסט פאר אויגען־קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Śródmiejska 20, tel. 186-13.
נעמט אן פון 11—1 און פון 7—8 אווענד

DR.
Michał URBACH
נערוועז און אינערליכע קראנק.
הייטן און פיזיקאלישע טעראפיע
נעמט אן פון 1—2 און פון 5—7 נאכמ.
Zawadzka 15 m. 6 tel. 148-83

בחנם ווערט צוגעפאסט
אלערליי גלעזער!

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסן אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער־גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.
אלעס צו די ביליגסטע פרייזן.
ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט זעמטל. רעפעראטורען פינקטליך און רעעל. — נסדרנקט די ארעס:
עס ווערן אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די היה דאקטוירים.

קאנסום
בײ דער װידזשװער מאנופאקטור
ראקיטשינער 54
צופאהר מיט טראמװאיען 10 און 6.

KONSUM
PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.
ROKICIŃSKA 54 — Dojazd tramwajami 10 i 16

מיר שיקען איבער
פאקעטען
קײן סאװיעט־רוסלאנד
אויפן גרונד פון א ספעציעלען אפמאך מיט
דער פארשטעהערשאפט פון ז. ס. ס. ר.
אינפארמאציעס אויפן ארט.

פערטרעטונג פון ד. פ.
Jos J. LEINKAUF, A. G. WIEN
פיהרט אויס איבערציהונגען אין דער שטאט און אויסער
דער שטאט אין אייגענע מעבעל־װאגאנען.
די בעסטע בעדינגונגען.

איבערציהונגען און עקספעדיציעס נאך
ארץ־ישראל
אין געזאמעלטע װאגאנען ערלעדיגט
שנעל און פינקטליך צו מעסיגע פרײזען
„POLSKI LLOYD"
Sp. Akc. oddział w ŁODZI, Narutowicza 13 tel centrala 250-15 :פערטרעטונג
Palestine Shipping Co. Ltd.
Palestine and Egypt Lloyd Ltd.

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia.

קלײנע אנאנסען
1 זלאטי אנאנאנס ביז 15 װערטער **1 זלאטי**

מיר זוכען א פערטרעטער אין דער שיך בראנזשע און פון שוסטער־צוגאטען אפפערטען צו פוקס, פיעטריקאװער 87, אונטער „Przedstawiciel".

פארשולע אין דער העברעאישער שפראך אונטער דער לײטונג פון פרוי װיידענפעלד װערט ערעפענט דעם 11־טען אקטאבער ד. י. דער אונטעריכט הויבט זיך אן פאר און נאכמיטאג, זגערושער 34 פארטער. אײנשרײבונגען פון 12—4 נאכמ.

א סאלידער קירושנער = געזעלען זוכט א פאסטען. צװויסען געבען Ajlenberg, Brzezińska 40.

הענטשקע־שטריקערס ארויסצוגעבען אויף לוין געזוכט. פיעטריקאװער 131, װ. 2.

װער עס װיל דינגען א גוטען קיאסק פון פאפיראסען זאל זיך װענדען פיעטריקאװער 59, װ. 20. באלד איבערצוגעבען.

שרײבען שעהן און שנעל
לערנט אויס דער בעװאוסטער קאליגראף ל. בערמאן אין 15 לעקציעס. אויך װערט אויסגעלערנט שרײבען א גוטען יודישען בריף אין 20 טעג אפילו דעם װאס קען גארנישט שרײבען. די עלטער שפּילט נישט קײן ראלע. אלײע 1־טער מאי 4 ביי ליפשיץ.

מאנגלען אײנע אנ׳עלעקטרישע און א האנד־מאנגעל מיט דער גאנצער אײנריכטונג און װאוינונג צו פערקויפען. צו ערפאהרען פאל ודניאװא 28 אין דער מאנגעל

צו פערקויפען געלעגענהײטליך א סוטער־מאשין 8/60 אין בעסטען צושטאנד ספעציאל פאנג. ביי סאט פלאץ־װאלנאשטשי 6.

Wiedza szczyci, umiejętność syci!
גרינדליכע און פראקטישע לעהרע פון בוכהאלטעריע, האנדלס־קארעספאנדענץ אריטמעטיק אויף מאשין־שרײבען. פרײזען צוגענגליכע. אײנשרײבונגען און ביטשריפטען־ביורא פולנאצנא 9.

פוטער־פארבעריי פון ה. שעהנמאן עגז. פון 1918 י. פיעטריקאװער 81 פארבט עלעריי פעלצען אויף נאטירליכע קאלירען און שאטירונגען. ספעציאליטעט איבערפארבען אניאראזע אויף אלע קאלירען. נידריגע פרײזען.

ס׳װערט געזוכט א שדכן, װעלכער פערקעהרט אין בעסערע הײזער. אפערטען אונטער „שדכן" אין אדמיניסטראציע.

זעהר װיכטיג! בוכאלטעריע, פיהרען האנדעלס־ביכער אויך מאשין־שרײבען לערנט אויס פראקטיש און גרינדליך. פולשטענדיגער קורס 2 מאנאטען. פרײזען צוגענגליך. אינפארמאציעס און אײנשרײבונגען צעגעלניאנא 25, װ. 35.

פרײע פאסטענס

עס װערט געברויכט א פערקויפערין, נאר אזעלכע װעלכע האט שוין געארבײט אין א געװעלב פון געבעקס. צו ערפאהרען ביי קינרוס, זאװאדזקא 17.

קװאליפיצירטע הערן־שנײדער־ארבײטער קענען זיך מעלדען װי אויך מיטנײערס פיעטריקאװער 64, 4־טער אײנגאנג, װ. 45.

א קװאליפיצירטע מאשין־נײהערין װערט געזוכט. צו ערפאהרען פיעטריקאװער 124 װ. 7.

א בעסער מעדעל צו פיהרען װירטשאפט און אויך צו קאכען קען זיך מעלדען פיעטריקאװער 124 װ. 7

עס װערט געברויכט א האנד־נײהערין װי אויך א לערן־יונגעל ביי דאמען־בעשטעלטען־שנײדער װאולטשאנסקא 93, װ. 11, פראנט 2־טער שטאק.

א סוריטער־ארבײטער מיט א 6־ער מאשין ארויסצונעמען ארבײט װערט געזוכט זאפארס, נאװאמיעסקא 24, װ. 15 ליפשיץ

א קװאליפיצירטע פערקויפערין אין א גאבי אל־געשעפט װערט געזוכט אלײע 1־טער מאי 20 ביי מ. פרייס.

ס׳װערט געזוכט א קװאליפיצירטער שליסער (רין) צו א קירושנער. צו מעלדען זיך ציגעל־יאס 16 ביי ארב ד

לאקאלען

ביליג איבערצוגעבען אנ׳ארבײטס־לאקאל אויף זאכאדניא 57 (רוג שרוד־מיעסקא), פראנט, ביים טאפעצירער.

אנ׳ארט צו שלאפען פאר א יונגערמאן 11 ליסטאפאד 12, װ. 6:

א צימער פאר 2 יונגעלײט אדער פרײלײנס אפצוגעבען מיט א באזונדערען אײנגאנג. צו ערפאהרען פולנאצנא 12, װ. 71 ביליג דירה־געלד

פערשידענעס

Zagubiono Kwit Kaucyjny Elektrowni Łódzkiej na imię M Kaczka. Plac Wolności 9.

איך זוך א שותף מיט 5000 זל. ביז 8000 זל. צו אנ׳אײנגעפיהרט געשעפט, פראנטאװע געװעלב. אפערטען אין אדמיניסטראציע אונטער „B. Ch."

װילסטו פערקויפען א נײמאשין
און ערצילען דעם העכסטען פרײז?
װענד זיך צו:
Skład maszyn do szycia
Singer i Lachman
Łódź, Zydowska 2,
telefon 246-73.

פערשפרײט
דעם נײעס
פאלקסבלאט

Szkoła Tańców Ignacy WILCZER
PIOTRKOWSKA 120 tel. 222-71. Nauka odbywa się w grupach i pojedyńczo. Na żądanie w prywatnych domach. Specj. kółka zamknięte dla Pań z towarzystwa w poniedz. i czwartki od 5—8.

מ. ל. ג. ב. / ז. ה. ב. ג. ה.

פערקויף פון אלטװארג
קוכען־געשיר
װי: עמאליע, אלומיניום, ציגק, פערצינקטע און אײזענגעפעס, שװארץ און צװײזײטיג עמאליערטעס, װי אויך אלערארט הויז־גאלאנטעריע, װי בעשטעק פון דער פירמע „Gerlach" פלאטירט בעשטעק פון אלע אינלענדישע פירמעס, װיזשי־מאטשקעס, פלײש־מאשינקעס אויסלענדישע און אינלענדישע, אלע ארט פרעסאײזענס, מעסערלעך, אלע ארט ספּיריטוס און נאפט־קאכערס װי אויך זעמטליכע בלעך־גאלאנטעריע אין דעם גרעסטען אויסװאהל צו זעהר ביליגע פרײזען צו בעקומען נאר ביי דער פירמע
ל. איזביצקי
לאדז, אגראדאװא 10
טעל. 131-93.

NAJNOWSZE
RADJO-APARATY PHILIPSA
stereofoniczno na dogodnych warunkach ratalnych
Wisła S. A. Moniuszki 2

װיכטיג פאר
ברוך־קראנקע
(ירופּשורען) זאװי פון פערקרימונגען פון רוקען־ביין (הויקערס), פאראליזשען, ביין־שװינדזוכט, פלאטפוס און פערשידענע אנדערע פערקריפלונגען־לײדענדע.

פאר פערשידענע ארט רופּטורען פערעלטערטע און די געפערליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער ספעציעלע ארטאפעדישע הײל־באנדאזשען לויט מיין מעטאדע הײלן און בעזײטיגען ראדיקאל יעדן אײנציגן ברוך.

ביי מאגען און קישקע - זענקונג ספעציעלע אינדיװידועל צוגעפאסטע לײב־הײל־באנדאזשען.
פאר הויקערס ספעציעלע גארסעטען און גלײכהאלטערס.
געגען ביין־שװינדזוכט ספעציעלע ארטאפעדישע אפאראטען פון אלע סיסטעמען.
געגען שמערצענדע פלאטפוס ספעציעלע ארטאפעדישע אײנלאגען לויט גיפס־מאדעלען.
געגען קרומע אדערן ספעציעלע גומי־שטרימף לויט מאס.
קינסטליכע הענד און פיס
ספעציעלע הײל־ארטאפעדישע אנשטאלט
ספעצ. ארטאפעד
א. פעטריקעװיטש, לאדז
9 פיראמאװיטשא 9, טעל. 177-09 (פריהער אלגינסקא)
אכטונג! קראנקע מוזען זעלבסט ערשײנען.
טויזענטער דאנקזאגונגען קענען בעװיזען װערען

Prywatna Szkoła Powszechna
przy Gimnazjum **Józefa Aba**
Legjonów 10, tel. 122-12.
דער סעקרעטאריאט נעמט אן אײנשרײבונגען פון 10 ביז 1 בײטאג.
צונעגנגליכער שכר למוד.

לעכער
הערען אויסגענאמען ביליג
ביי נ. נארדמאן
שרודמיעסקא 8

װישניאװא־גורא
ספעציעל װינטער־װאוינונגען קאמפארט אײנגעארדענט װי: עלעקטריש ליכט, װאסער, באדע צימער און אלע בעקװעמליכקײטען צו פערמיטען. צו ערפאהרען ביי א. יאקובאװיטש, פיעטריקאװער 85 טעל. 136-76 טעגליך פון 5—7 נאכמ.

װיכטיג נײעס
פאר לאנג־געקלײדעטע בעפעלקערונג!
איהר דארפט שוין נישט טראגען קײן טאנדייט־מלבושים דען איך דער בעװוזענער געשעפטס־אנפיהרער פון דער בעװאוסטער פירמע ח. מענדראװסקי האב צוליב זײן אפרײזע נאך ארץ־ישראל ערעפענט א געשעפט פון
יודישע לאנגע מלבושים
מיט גוטע בעשטעלטע ארבײט און גארנטירטע צופרידענהײט ־אויך פאר נישט טײערע פרײזען װי מאנדײטער איך בעזיק שטענדיג אויף לאגער אלערלײ יודישע מלבושים אויך גאנצע אויסשטײער פאר חתנים. — אויף פערלאנג װערט אויסגעפערטיגט און פערלויף פון 24 שעה. געדענקט די אדרעס
א. װארטסקי און י. זיסהאלץ
פולנאצנא 5 אין הויף. סאלידע בעדינונג
הילפטיג פאר עלעגאנט געקלײדעטע! אין מיין געשעפט װערט אויסגעפערטיגט מלבושים לויט די נײעסטע פאסאנער.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.